27 MART 1988 YIL:6 SAYI:12 1000 TL. (KDV dahil)

nokta

ADNAN HOCA: "MEHDİ GELİYOR"

KOMÜNİZM ÖLDÜ MÜ?

Batılı teorisyenler ve Türk solcuları tartıştı

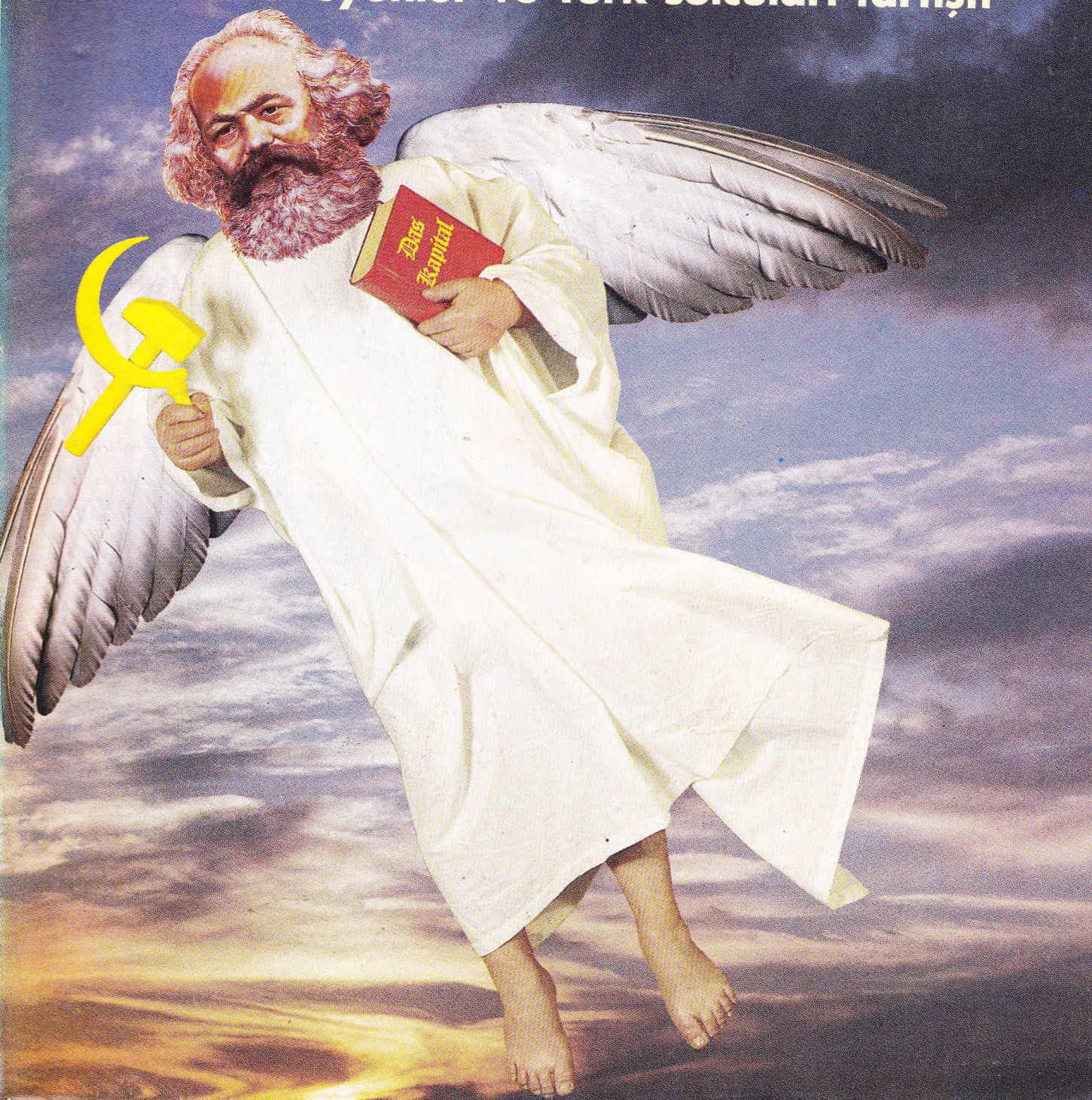

KİŞİLİK ÇİZGİSİ

ANTALYA
BAKIRKÖY
DENİZLİ
ISPARTA
İZMİR
KADIKÖY
ÜSKÜDAR

İÇİNDEKİLER

KAPAK

Komünizm öldü mü? 12
Söyleşi / Andre Glucksmann
Söyleşi / Asaf Savaş Akat

TÜRKİYE

Karayolları'nda ihale kavgası 22
Yapı Kredi'nin "kredisi" 26
"İcraatın İçinden"in yeni icraatı 28
Kürtçe türkü serbest 30
İzmir'de bir Belçikalı 32
Celal Bayar'a "resmi" kabir 34
Söyleşi / Adnan Hoca 36

DÜNYA

ABD ve SSCB'de insan hakları 40
Söyleşi / Cihan Sedat 44
Moulin Rouge 100 yaşında 48

EKONOMİ

Söyleşi / İsmet Uran 54

TOPLUM

Bir kır komünü denemesi 60
Bodrum'da çocuk şöleni 65
Kapısız ev 66

KÜLTÜR—SANAT

"Zengin Mutfağı" beyazperdede 68
Bir antika koleksiyoncusu 71
TV / Selin Dilmen 74

SPOR

Muharrem Atik'e kurt kapanı 76

DİĞER BÖLÜMLER

Nokta'dan 5
Ne Nerede 6
Panorama / Türkiye 38
Panorama / Dünya 50
Günlerin Getirdiği 58
Mektuplar 78
Bulmaca 79
Test 81
Kutu Kutu 82

Komünizm öldü mü?

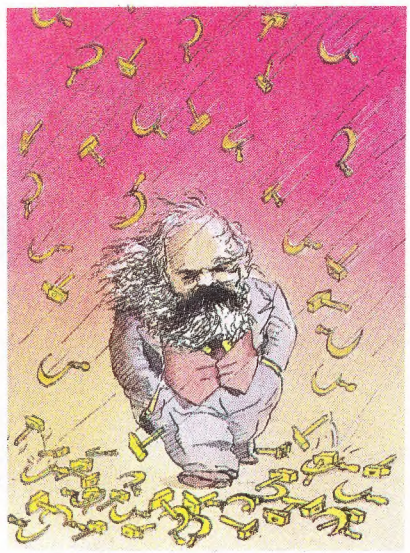

Nokta bu haftaki kapak sayfalarında dünya solunun uzun süredir tartıştığı bir sorunu gündeme getiriyor: Komünizme ne oldu? Marksizm, gerek iktidar olduğu ülkelerde, gerekse muhalefette bulunduğu Batı'da, hedeflerine ne kadar yaklaştı? Yetmiş yıllık pratiğin bugün gelip dayandığı çıkmazda teorinin ve bu teoriyi hayata geçiren "usta"ların payı ne kadar? Uluslararası teorisyenler ve Türk solcuları bu canalıcı tartışmayı **Nokta** sayfalarında yürüttüler.

(Sayfa 12)

Devlete 15 milyarlık kazık

Karayolları'nın 190 bin tonluk asfalt alımı ihalesi Kazım Oksay ile Safa Giray arasına kara kedi gibi girdi. Tonu 70 dolara asfalt ihraç eden TÜPRAŞ, Karayolları'nın bu dev ihalesini tonu 132 dolardan satan bir yabancı firmaya kaptırdı.

(Sayfa 22)

Kürtçe kaset

Diyarbakır'da türkücü Beşir Kaya tarafından doldurulan ve içinde üç tane Kürtçe parçanın yer aldığı kaset piyasada serbestçe satılıyor.

(Sayfa 30)

"Mehdiyi görecekler"

Nokta, dinci çevrelerin popüler siması Adnan Hoca'yla kıyamet, kıyamet alametleri ve Mehdi'nin gelişi üzerine konuştu.

(Sayfa 36)

Bir dizinin öteki yüzü

Yeşilçam'ın yeni yüzlerinden Selin Dilmen, bir TV dizisinin çekimleri sırasında başından geçen ilginç olayları anlatıyor. "Bir Yabancı Konuk" adlı dizi önümüzdeki günlerde ekrana gelecek.

(Sayfa 74)

ALO TÜRKİYE!

"PTT, yapılan anlaşma gereğince, Türkiye telefon rehberlerini hazırlamakla ITT'yi görevlendirdi..."

İletişimde "Altın Çağı"nı yaşayan ülkemizde, şimdi de telefon rehber hizmetlerinin altın sayfaları açılıyor...
ITT Bilka, Dünya Telefon Rehber Sistemi "Altın Rehber"i Türkiye'ye getiriyor.

ITT BİLKA
ITT World Directories'in Türkiye kuruluşu

- ITT World Directories, dünyada bilgi kaynağının sembolü olan uluslararası bir kuruluştur ve gittiği her ülkede telefon rehberlerine çağdaş çözümler getirmektedir.
- Belçika'dan Japonya'ya İngiltere'den Porto Riko'ya birçok ülkede, 800 değişik rehberi hazırlamakta ve yayımlamaktadır.
- PTT ile yapılan anlaşma gereğince Türkiye'deki ev aboneleri rehberi ile meslekler rehberini bundan böyle, ITT World Directories'in Türkiye kuruluşu ITT Bilka gerçekleştirecektir.

ALTIN REHBER

Dünya Telefon Rehber Sistemi
TÜRKİYE'DE

ALTIN REHBER
Dünya Telefon Rehber Sistemi

- "Altın Rehber," ITT Bilka'nın dünya çapındaki deneyimi ve uluslararası güvencesiyle hazırladığı farklı, etkili bir "Meslekler Rehberi"dir.
- "Altın Rehber" hazırlama çalışmalarına Ocak ayında İzmir'de başlandı. İzmir'i Adana, Bursa, Konya izledi. Mart ayında çalışmalara başlanılan İstanbul, Samsun ve Antalya'dan sonra sırada diğer illerimiz var.
- Hazırlama çalışmaları tamamlanan illerimiz, ileride sırayla "Altın Rehber"ine kavuşacak.

... Ve artık Türkiye'nin her yerinde, önce "Altın Rehber'e bakılacak... sonra "Alo" denilecek!

ITT

ITT Bilka Bilgi ve Kaynak Ticaret A.Ş.

•İKOİ•

"Bir insan çalışamazsa, iş bulamazsa, askere, okula gidemezse ne yapar? Çalar tabii.. Biz de hırsızlığı tercih ettik... Eğer devlet bize bir çare bulmazsa, ferman padişahın deyip dağlara çıkarız... Bir daha da tövbe, inmeyiz..."

Bundan iki hafta önce, bu sayfadaki yazının son satırlarıydı bunlar. "E-5 Kızları" başlıklı kapak yazımızda, Adana'nın bir kenar mahallesinde yaşayan ve sayıları bin beş yüzü aşan vatansız, garip bir aşireti konu etmiştik. Emniyet kuvvetlerinin bile güç girdiği bir kurtarılmış bölgede yaşayan Cono aşireti Adanalıların korkulu rüyası haline gelmişti ve aşiret mensupları hırsızlıkla, kap-kaçla yaşamlarını sürdürdüklerini söylemekten çekinmiyorlardı. Cono kızları, E-5 yolunun üzerindeki kamyon ve TIR şoförlerini soyarak aşiretin geçimini sağlıyorlardı. Türkiye'nin göbeğinde, Türk olarak doğan bu bin beş yüzü aşkın insanın bir başka ortak özelliği de nüfus kâğıtlarının olmamasıydı... Kısaca, Türk vatandaşı sayılmıyorlar, vatansız muamelesi görüyorlardı... Onların bu durumu, 403 Sayılı Türk Vatandaşlık Kanunu'nun 4. maddesi ile net bir çelişki içindeydi. Bu maddede yer alan cümleler aynen şöyleydi: "Türkiye'de doğan kişi doğumla anasının babasının vatandaşlığını kazanamıyorsa, Türk vatandaşlığını kazanır..."

İçişleri Bakanlığı ise Conoların 1951'den bu yana Adana'nın Akıncılar Mahallesi'nde oturduğunu kabul ediyor, ama yine de onları vatansız saymakta devam ediyordu. İşte bu nedenle Conoların son reisi Şahmeran, Türkiye'de "adamdan sayılmadıklarını" belirtip, "Okula gidemeyen, çalışamayan, iş bulamayan adam hırsızlıktan başka ne yapar?" diye açık açık soruyordu **Nokta** sayfalarında...

Yayınımızın üzerinden bir hafta ya geçmiş, ya geçmemişti ki ajanslardan,gazete ve dergi bürolarına iletilen bir küçük haber bizi hem şaşırttı, hem sevindirdi... Cono aşiretinin bin beş yüzü aşkın sakini, nüfus kâğıtlarını almışlardı... Artık vatansız sayılmayacaklar, insan yerine konulacaklar, büyük bir olasılıkla da eski alışkanlıklarından vazgeçip, yaşamlarını hırsızlık ve çalıp-çırpma üzerine kurmayacaklardı.

Conolar, nüfus işleri genel müdür muavini Özgen Gökalp'in elinden nüfus kâğıtlarını aldıkları,gündavul zurnayla büyük bir şenlik yaptılar... Daha sonra, aşiretin bir sözcüsü **Nokta**'yı telefonla aradı ve "Bundan böyle, bütün yaşamımızın değişeceğine inanıyoruz" dedi."Çocukları hemen okula kaydettiriyoruz... Yaşı geçenler de inşallah akşam okuluna yazılacaklar... Genç-yaşlı, çoluk-çocuk adına **Nokta**'ya minnettarlığımızı iletmek de bana düştü..."

* * *

Bundan birkaç ay önce yine bu sütunlarda "İnsanlık adına bir işe yaramak güzel bir şey" diye yazmıştım... Yanılmıyorsam sübyan koğuşlarının insanlık dışı durumunu gözler önüne seren araştırmamızın sonucu, bu koğuşların devlet tarafından denetim altına alınmasından sonra yazılmıştı cümle...

Bugün, aynı cümleyi, Cono aşiretinden gelen bu telefon yüzünden bir kez daha anımsadım...

Gerçekten de güzel bir şey, bir işe yaramak... Keyifli de üstelik. Keyfini ise ancak "yarayanlar" bilir...

Arda Uskan

nokta

SAHİBİ
Gelişim Yayınları A.Ş. ve Süreli Yayınlar A.Ş.
Yönetim Kurulu Başkanı
Ercan Arıklı

YAYIN KURULU BAŞKANI
Dr. Adil Özkol

YAYIN KURULU Duygu Asena, Korhan Atay, Aycan Giritlioğlu, Gülay Göktürk, Dr. Salih Memecan,Mustafa Özyürek,Emin Tanrıyar, Hıncal Uluç, Arda Uskan, Hilmi Yavuz, Engin Vardar

GENEL YAYIN YÖNETMENİ
Arda Uskan

GENEL YAYIN YÖNETMEN YARDIMCISI
Gülay Göktürk

ANKARA TEMSİLCİSİ
Aycan Giritlioğlu

GÖRSEL YÖNETMEN
Salih Memecan

SORUMLU HABER MÜDÜRÜ
Emin Tanrıyar

İSTİHBARAT ŞEFLERİ Korhan Atay (İstanbul), Erdal Kılıçoğlu (Ankara)
DIŞ HABERLER Aydın Demirer, Viki İzrail
EKONOMİ Nilgün Uysal
TOPLUM Levent Tayla
KÜLTÜR Haşmet Babaoğlu
SANAT Sungu Çapan
HABER ARAŞTIRMA BÖLÜMÜ Ayşe Baştürk, Eren Külahlı
TEKNİK SEKRETER Tahsin Armağan

BÜROLAR İstanbul: Hakan Akçaoğlu, Figen Akşit, Ali Boratav, Yücel Göktürk, Sefa Kaplan, Şaziye Karlıklı, Mahmut Övür, Serhat Öztürk, Mehmet Yalçın, Ayşegül Devecioğlu

Ankara: Gül Büyükbeşe, Ruşen Çakır, Hıdır Göktaş, Can Karakaş, Cengiz Kuşçuoğlu, Haluk Müftüoğulları, Nuray Şirin, Aytekin Yıldız
İzmir: Ahmet Kökçü
Yurt dışı: ALMANYA: Yağmur Atsız, İSVEÇ: Abdullah Görgün, YUNANİSTAN: Mihail Vasiliadis
GÖRSEL BÖLÜM Nihan Bilkay (Görsel Yönetmen Yardımcısı),Nejat Ceyhan
FOTOĞRAF Adem Altan, Erzade Ertem, Batuhan Kıran, Ümit Kırdil

TEKNİK ŞEFLER Ahmet Aksel (Düzelti), Yurdakul Işıtman (Renk Ayrımı), Serpil Köse (Dizgi), Fazıl Mecit (Pikaj-Montaj), Yalçın Salur (Kamera), Savaş Kayar (Fotoğraf Laboratuvarı)
KATKIDA BULUNANLAR Pertev Atasoy, Hakkı Deveci, Reha Erdoğan, Hilkat Saydamer, Şahin Erkoçak, Ayça Gülsoy, Gülçin Tahiroğlu, Emre Ulaş, Hızır Tüzel, Kâmil Yavuz, UBA
Adres Gelişim Yayınları, Levent-İstanbul Tel: 169 66 80 (20 Hat) TELEX: 26510
REKLAM SORUMLUSU Kadriye Filiz
REKLAM İÇİN TELEFON 169 66 80
ANKARA BÜROSU Konur Sokak No: 7/4 Tel: 117 44 50 (5 Hat)
Fax Tel: 1183527 TELEX: 42008
İZMİR BÜROSU Şehit Nevres Bulvarı Sedir Ap. No. 5/5 Alsancak-İzmir Tel: 21 27 58—22 37 80
SATIŞ BÜROLARI İstanbul Klod Farer Cad. Oğuz İşhanı No: 25 Cağaloğlu
Ankara Konur Sok. 7/4 Kızılay
BASILDIĞI YER GE-PA Basım Sanayi ve Ticaret A.Ş.
DAĞITIM Hürriyet Holding A.Ş.

GELİŞİM

BAŞKAN VEKİLİ VE GENEL KOORDİNATÖR / Mustafa Özyürek, **BAŞKAN YARDIMCISI / Finansman** Ümit Umar, **BAŞKAN YARDIMCISI / Reklam-Halkla İlişkiler** Engin Vardar, **PROMOSYON VE ARAŞTIRMA MÜDÜRÜ** Fatoş Erbil, **SATIŞ MÜDÜRÜ** Yıldırım Ünverdi, **TEKNİK MÜDÜR** Güman Birincioğlu, **DIŞ İLİŞKİLER MÜDÜRÜ** Ayşe Karabece

KİTAP

TOPTOPOR, Topor, Türkçesi Ferit Edgü, Ada Yayınları Şubat 1988, 55 sayfa.

Roland Topor, Polonya asıllı şu ünlü Fransız çizer, sinemacı, şair ve yazar canım. Tanımıyor musunuz? Öyleyse bu küçük hacimli, sevimli ve hınzırca kitap, sözcüklerle oynamayı seven ve "tüm sanatların üstüne tuz biber ekmek isteyen", aykırı kara mizahçı, kendisini sürekli dalgaya almayı pek seven bu çizer-yazarı size tanıtabilir. Sanatın "asık yüzlü, bilgiç akademik hacılarıyla", insanlarla toplumla, dünyayla ciddi ciddi dalgasını geçen Roland Topor'un "dağıtık" şiir-şarkılarını ya da şarkı-şiirlerini kimi "acı" desenleriyle birlikte bir araya getiren bu kitabın içine girenler, dilediklerince "aykırılığın" tadını çıkarabilirler bir süreliğine. "Büyük Türk Yüksel Arslan'a adanmış" bu **Toptopor**'daki "Roland'ın şarkılarını" Ferit Edgü özgürce Türkçeleştirmiş. Biraz "Toporlanmak"isteyenlerin dikkatine sunulur.

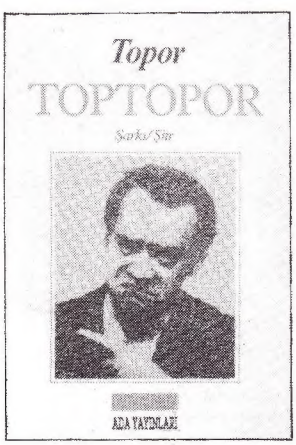

İki seçki

SOKAK, kitap 1, yayına hazırlayanlar: Tayfun Pirselimoğlu, Serdar Işın. Mart 1988, 200 sayfa.
NİSAN, kitap 8, yayına hazırlayan: Mehmet Güreli. Mart 1988, 92 sayfa.

"Merkez"in dışında yer alan bir edebiyat-kültür seçkisi daha yayın yaşamına girdi. Kültür iktidarına, daha geniş kesimlere hitap eden zevk ve ilgi düzeylerine "tamam, siz ordaysanız, biz de buradayız" diyen "Sokak" seçkisi birbirinden ilginç yazıları bir araya getiriyor. "Sokaktakiler"in arasında Pasolini, Mandelştam, Cocteau, Lina la Salamandre, Gottfried Benn ve R.D. Laing de var. Gazeteci Vivet Kanetti'nin "Amigo Olmak" başlıklı "Sokak" yazısı, Roland Barthes'ın "Sade-Pasolini" ve Cocteau'nun "Amerikalılara Mektup"u özellikle dikkati çeken yazılar. İçinizde bir parça "sokak çocukluğu" varsa alıp okuyun bu seçkiyi. Nisan kitap dizisi bir süre yayınına ara vermişti. Şimdi Keith Jarrett, Jack de Johnette, Bill Evans gibi cazcılara ayrılmış bir bölüm ve mutlaka tanınması gereken bir aforizmatik düşünür Kurt Tucholsky'yitanıtanyazılarıyla yine ilginç ve keyifli bir derleme Nisan.

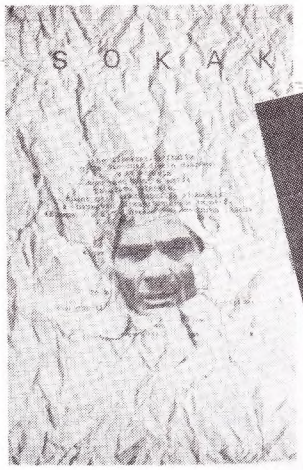

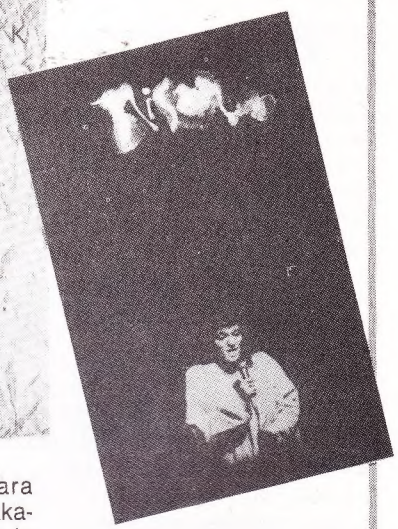

PEÇE-CIA VE GİZLİ SAVAŞLARI, Bob Woodward, Türkçesi: Gönül Suveren, Kelebek Yayınları, Ocak 1988, 360 sayfa.

Yer: Bir Ortadoğu ülkesi üst düzey yetkilisinin odası. Hesapta, nezaket ziyareti yapılıyor. Ziyaretçi ise, CIA Başkanı William Casey. Casey, beceriksiz ajanlarına sinirlenmiş ve "operasyonu" bizzat gerçekleştirmek için yetkilinin odasına girmiştir. Önce iğne biçimindeki alıcıyı "çaktırmadan" yumuşak koltuğa batırır, sonra her ihtimale karşı kapağında gizli bir alıcı bulunan kitabı yetkiliye hediye eder...

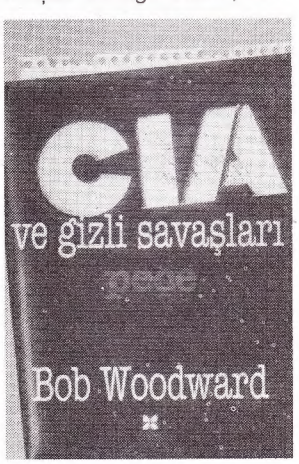

İlk bombasını Watergate Skandalı'nı ortaya çıkartarak patlatan ünlü ABD'li araştırmacı-gazeteci Bob Woodward, bu ikinci bombası sayılabilecek "Peçe" de, pek çok "mahrem" ayrıntıya yer veriyor. Nikaragua'daki kontralara yapılan yardımların perde arkasından, İrangate Skandalı'na, Kaddafi'nin kuyusunu kazmak için yapılan planlardan CIA'nın Arap eylemcilerle yaptığı pazarlıklara kadar. Ayrıca kitabı okurken bir gizli servisin iç işleyişini, "manipülasyon" teknikleriyle demokratik karar mekanizmalarını nasıl etkileyerek karanlık planlara bulaştırdığını da izliyoruz. Kitabın bir başka erdemi de, tarihi "yapan"ların önünde sonunda bir insan olduklarını unutmadan, olayların içinde yer alanların portrelerini vermesi. Her zaman tartışmaya açık soyut bir "vatanseverlik" ülküsü uğruna ellerini kana bulayan insanların trajedilerini de sergilemesi. Toplumsal olayların planlı ve organize, güdümlü hareketler olduğunu vehmeden "komplocu" görüşün aksine, olaylarda "tesadüfi unsurlar"ın yer yer belirleyici roller dahi oynayabileceği, insani zaafların ve eğilimlerin pek çok mekanizmaya damga vurabileceği de vurgulanıyor "Peçe"de.

En çok satan kitaplar

1. **Biz Duvar Yazısıyız,** Gülay Kutal, Metis Yayınları (1)
2. **Sözüm Sanadır,** Erdal Atabek, Can Yayınları (-)
3. **Günlük,** Oğuz Atay, İletişim Yayınları (-)
4. **Perestroika,** M. Gorbaçov, Güneş Yayınları (2)
5. **Glasnost, Asıl Neyi İstiyorum?** M. Gorbaçov, Dönemli Yayıncılık (3)
6. **Güvercin,** Patrick Süskind, Can Yayınları (10)
7. **THKP-C İddianamesi,** V. Yayınları (-)
8. **Biz Demokrasiyi Zincirden Kurtardık,** Olef Palme, Afa Yayınları (-)
9. **Hayır...** Adalet Ağaoğlu, Remzi Yayınevi (4)
10. **Kadının Adı Yok,** Duygu Asena, Afa Yayınları (12)
11. **Ziverbey Köşkü,** İlhan Selçuk, Çağdaş Yayınları (7)
12. **Korkudan Korkmak,** Aziz Nesin, Adam Yayıncılık (-)
13. **Yaşam Başka Yerde,** Milan Kundera, İletişim Yayınları (9)
14. **Devlet ve Demokrasi,** Server Tanilli, Say Yayınları (-)

Bu listenin oluşturulmasında başvurduğumuz kitabevleri: İstanbul'da **Akademi, Acar, Deniz, Gençlik** ve **Nezih,** Ankara'da **Bilgi, Dost, Galeri Arkadaş, Gün, İlhan-İlhan, Dönüşüm** ve **İmge,** İzmir'de **Dost, İleri** ve **Yavuz,** Antalya'da **Akdeniz,** (Parantez içindeki sayılar, kitabın bir hafta öncesinin sıralamasındaki yerini belirtmektedir.)

SİNEMA

AŞK ÖYKÜSÜ (Storia D'amore). Ve işte "Sinema Günleri"ni karşılama filmlerinden biri sinemalarda. Geçmişte Antonioni'ye asistanlık etmiş, belgeseller ve düzeyli filmlere imza atmış bir yönetmen Francesco Maselli. 1960'larda sının en parlak genç yıldızı. Bu rolüyle 1986 Venedik Film Festivali'nde en iyi kadın oyuncu seçilmişti. Öteki genç oyuncular Blas Roca- Rey, Livio Panieri de ondan aşağı kalmıyorlar. Giovanni Marini'nin müzikleri de çok etkileyici. "Kimlik Sorunu" olmayan, neyi, nasıl anlatacağını (özellikle finale dikkat!) çok iyi bilen bir yönetmenin filmini seyretmek istiyorsanız, hiç durmayın, "Aşk Öyküsü"nü görün.

Genç ve güzel Valeria Golino bu filmiyle parladı

KAÇAMAK. "Gündelik yaşamın tekdüzeliğinden kaçmayı herkes isteyemez mi günün birinde?.. Akıp giden zamandan 'kaçamak' paylar mı alınabilir ancak? Aldatanı sevmeyi öğrenemez mi aldatılan?" Başar Sabuncu'nun son filmi "Kaçamak", "kaçamaklarını" yaşamlarıyla ödeyen; Boğaz yolunda bir trafik kazası sonucu ölen bir kadın ve bir erkeğin geride kalan kocası ve karısının yaşadıkları sancılı hesaplaşmanın öyküsü... Sabuncu "Kupa Kızı" ve "Asılacak Kadın"-la sürdürdüğü "iç hesaplaşmaları"nı "Kaçamak"ta derinleştirmeyi deniyor...

KONSER

FURNITURE. İngiliz rock topluluğu **Furniture,** Türk İngiliz Kültür Derneği'nin girişimiyle 21 Mart Pazar günü Airport Disco'da saat 18.00 ve 21.30'da iki konser veriyor. Günümüz İngiliz rock müziğinin ikinci sınıf temsilcilerinden olmakla birlikte yine de İstanbullu rock-severlere İngiliz rock'undan renkli bir kesit sunabilecek nitelikteki bir rock grubu **Furniture.**

PANEL

ULUSAL SİNEMA MERKEZİ kurulması için SESAM, FİLMKO, FİYAP tarafından düzenlenen panel cumartesi saat 10.00'da SESAM'da yapılıyor. Panele Tınaz Titiz, Adnan Kahveci, Aytuğ İzat, Sadık K. Tural, N. Karaerkek, Oğuz Onaran, Mahmut T. Öngören, Vecdi Sayar, Yavuzer Çetinkaya, Yavuz Özkan, Sabahattin Çetin, Arif Keskiner ve Fransız Claude Boueherret katılıyor.

KASET

HALUK ÖZKAN. Daha önce "Vira Bismillah" ve "Dost Dost İlle Kavga" adlı kasetleriyle dikkati çeken Haluk Özkan'ın "İdam Gecesi" adlı son kaseti de yayınlandı.

"I Delfini-Yunuslar"ve "Gli İndifferenti-Aşkın Kurbanları" filmleriyle ustalaşan Maselli 70'lerin ortasında birdenbire sinemayı bırakmıştı. "Storia D'amore" 10 yıllık aradan sonra yapılmış bir dönüş filmi. Ama ne dönüş... Kendilerini bildiklerinden beri gece gündüz çalışan, hayatlarında çalar saatin çok özel bir yeri olan insanların arasına soktuğu kamerasıyla olağanüstü bir aşk öyküsünü (yalnızca bir mi?) yakalıyor yönetmen. Yaşına göre çok "büyümüş", kocaman bir yüreğe sahip işçi kız Bruna'yı anlatıyor. "Tutkusuz sevemeyecek kadar soylu, öte yandan ilk görüşte çarpılıp kendinden geçecek kadar yetenekli" olan Bruna'nın, iki sevgilisi ve babasıyla yaşadığı coşkudan yalnızlığa uzanan trajik öyküsü. Maselli sinema dili ve görsel titizliğiyle filmini sessiz ve derin bir "gövdeyapıt" kılmış; ayaklarla başları bir yana bırakın... Başroldeki Valeria Golino İtalyan sinemasının en parlak genç yıldızı olmaya aday.

VİDEO

"Önce öp sonra doğur beni"

BİLİNCİN SINIRLARI (Altered States). Hani şu deli mi, dâhi mi bir türlü akıl erdirilemeyen usta İngiliz yönetmen Ken Russell'ın ilginç görsel efektleriyle ünlenmiş filmi şimdi WB video kasetlerinde. 1960'ların ortalarında ABD'nin seçkin üniversitelerinde Timothy Leary'nin başını çektiği bir moda patlak vermişti: Yapay maddeler ve uyuşturucular yoluyla laboratuvar koşullarında bilincin sınırlarını zorlamak bilincin ötesine geçmek modası. 1970'li yıllarda Carlos Castenada'nın "Don Juan'ın Öğretileri" adlı kitabından da esintiler taşıyan filmde fizyolog Dr. Jessup bu modayı 1970'lere taşıyan bir bilimadamı. Meksikalı yerlilerden aldığı bir mantarın etkilerini kendi üzerinde deneyerek çok tehlikeli bir zihinsel yolculuğa çıkıyor. İlkel bilince, ilk insana, embriyona, bilinç öncesi "okyanussal duruma"... Ama "yokluk"tan tekrar "doğmak" çok zor ve sancılıdır. İmdada aşk yetişir. Dr. Jessup'ı ayrı yaşadığı karısının ona olan aşkı "yeniden doğurur", o karanlık boşluktan dünyaya... Ken Russell bütün çılgınlıklarıyla her zamanki gibi döktürüyor. Başrolde William Hurt çok iyi bir seçim. Karısı rolünde Blair Brown da oldukça inandırıcı. Kaset kaydının görüntü kalitesi, fantastik renk ve ışık efektlerinin etkisini kaybetmesini önleyecek kadar başarılı. Ama William Hurt'ün kendi ilginç sesi yerine dublajını izlemek pek keyifli değil doğrusu. Paddy Chayevsky'nin romanından uyarlanan ve sıkı entelektüel öğeler taşıyan çarpıcı bir fantastik film "Altered States". Bir yönüyle de hem aşk filmi, hem de bir "Jeykll and Hyde" çeşitlemesi. Bu türü sevenler kaçırmamalı. 1980 ABD yapımı, 102 dakika.

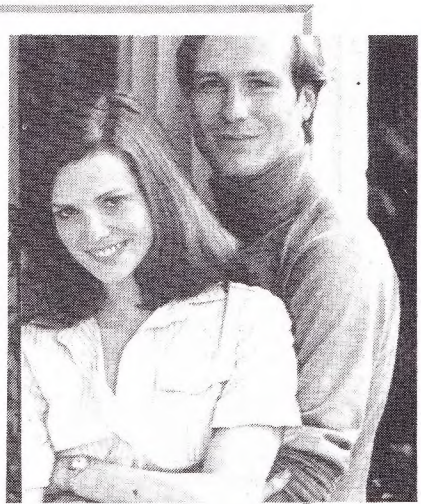

Blair Brown ile William Hurt "Bilincin Sınırları"nda

20 MART Pazar

TV1

08.01 Açık Öğretim
10.00 Voltron
10.25 Pazar Sineması "Süper Baba" ➡
12.00 Pazar Konseri
12.45 Haberler
12.50 Hanımlar Sizin İçin
14.20 Spor
16.30 TV'de Sinema "İntikam Peşinde" ➡
18.00 Haberler
18.15 Yaşlılarımız "Son"
18.45 Müzik
19.05 Kanun Kanundur
20.00 Haberler
21.00 Kuruluş "11"
22.15 Panorama
23.15 Spor
00.15 Haber Dosyası

TV2

14.00 Haberler
14.10 İşte Pazar
17.00 Polisiye dizi "Dedektif Babam"-2
17.45 Tabiat Belgeseli "Safari Macerası"-11
18.10 Müzik
18.30 TV'de Sinema "Özel Seans" ➡
20.05 Sazlarla Başbaşa
20.15 Bizim Ev- 24
21.00 Spor
21.30 Haberler
22.05 Orhan Boran'la Pazar geceleri
24.00 Haberler

21 Pazartesi

TV1

06.31 Açık Öğretim
08.00 Günaydın Türkiye
10.00 Kapanış
15.00 Açılış
15.01 Haberler
15.15 Öğleden Sonra
17.00 Haberler
17.15 65'lilere Ne Oldu-2
18.00 He-Man
18.30 Cosby Ailesi
19.00 Herşey İnsanlar İçin
20.00 Haberler
21.00 Kuruntu Ailesi
21.50 Aşık Veysel'i Anma Programı
23.00 Churchill ve Generalleri-Son
23.45 Haber Dosyası

TV2

19.00 Haberler
19.10 Merhaba Çocuklar "Bizim Sınıf"
19.35 Bizim Sazımız Bizim Sözümüz
20.00 Küçük Konser
20.15 Pazartesi Oyunları
21.00 Ayrı Dünyalar (Son)
21.30 Haberler
22.05 Dizi "Verdi"-12
23.00 Savunma Sanayii
23.45 Haberler

22 Salı

TV1

07.01 Açık Öğretim
08.00 Günaydın Türkiye
10.00 Kapanış
15.00 Açılış
15.01 Haberler
15.15 Öğleden Sonra: Film: "Cafer'in Çilesi" ➡
17.00 Haberler
17.15 Akşamın Getirdikleri
18.50 Rüzgâr Gülü
19.20 Emret Bakanım-10
20.00 Haberler
21.00 TV'de Sinema "Kostümcü" ➡
23.10 20'nci Dünya Artistik Patinaj Şampiyonası
23.30 Sanat Gecesi
00.25 Haber Dosyası

TV2

19.00 Haberler
19.10 Merhaba Çocuklar "Düğme Burun"-24
19.30 Besteciler ve Yorumcular
20.00 Sazlarla Başbaşa
20.15 Süper Piramit
20.45 Haftanın Dizisi "Çöl Şövalyesi"-4
21.30 Haberler
22.05 Devlet Konservatuvarı Türk Müziği Korosu
22.05 Kanun Namına-12 (Son)
23.20 Haberler

23 Çarşamba

TV1

06.31 Açık Öğretim
08.00 Günaydın Türkiye
10.00 Kapanış
13.30 Açılış
13.31 Altay-Beşiktaş, Galatasaray-Ankaragücü Karşılaşması: "Naklen" ➡
15.20 Haberler
15.30 Öğleden Sonra
17.00 Haberler
17.15 Ben Jo'nun Kulağıyım
17.40 Az Gittik Uz Gittik
18.10 Spor
19.20 Beslenirken
19.30 Altın Kızlar
20.00 Haberler
21.00 Korkusuz Casus-5
22.00 Ben Bilirim
23.00 Ateşböceği Kafesi
23.45 Federasyon Kupasında Bugün
24.00 Dünya Artistik Patinaj Şampiyonası
01.15 Haber Dosyası

TV2

19.00 Haberler
19.10 Merhaba Çocuklar
19.35 Dünden Bugüne Musikimiz
20.00 Belgesel "Değişik Toplumlar"-2
20.45 Perihan Abla
21.30 Haberler
22.05 Dünya Sinemalarından "Mozart" ➡
00.05 Haberler

24 Perşembe

TV1

07.01 Açık Öğretim
08.00 Günaydın Türkiye
10.00 Kapanış
15.00 Açılış
15.01 Haberler
15.15 Öğleden Sonra
17.00 Haberler
17.15 Bizim Sınıf
17.40 Aya Atlayan
18.10 Walt Disney'in Harika Dünyası
18.55 İl İl Türkiye
19.25 İnanç Dünyası
20.00 Haberler
21.00 Yaprak Dökümü-3
22.10 Suyla Gelen Kültür-3
22.45 Dünya Patinaj Şampiyonası "Buz Dansı"
00.15 Haber Dosyası

TV2

19.00 Haberler
19.10 Satranç-12
19.35 Dokunmayın -11 "Yeni Bir Ev"
20.00 Küçük Konser
20.15 Sanat Dünyasından
20.45 Haftanın Dizisi "Çöl Şövalyesi" (Son)
21.30 Haberler
22.05 Hafta Arası
23.45 Haberler

25 cuma

TV1

06.31 Açık Öğretim
08.00 Günaydın Türkiye
10.00 Kapanış
15.00 Açılış
15.01 Haberler
15.15 Öğleden Sonra
17.00 Haberler
17.15 Gençlik ve Bilim
17.30 Alice Harikalar Ülkesinde
18.00 Gençlik
19.20 Beslenirken
19.30 Charles İş Başında
20.00 Haberler
21.00 Sahne
22.00 Ankara'dan Washington'a (Son)
23.00 Mavi Ay
23.45 Dünya Patinaj Şampiyonası "Erkekler"
00.30 Haber Dosyası

TV2

19.00 Haberler
19.10 Merhaba Çocuklar "Perili Köşk"-1
19.35 Gençlerle Birlikte
20.10 Dizi "Gizli Görevli"-12
21.00 İslam ve Toplum
21.30 Haberler
22.05 TV'de Sinema "Bir Askerin Hikâyesi" ➡
23.45 Haberler

26 cumartesi

TV1

10.00 Cumartesiden Cumartesiye
13.00 Cumartesi Onüç
15.00 Sınırsız Gökyüzü-2
15.50 Su Dünyası-1
16.40 Yeni Besteler
17.00 Haberler
17.05 TV'de Sinema "Zoraki Evlilik" ➡
18.40 Askerin Günlüğü
19.05 Perihan Abla
20.00 Haberler
21.00 Bir Cumartesi Gecesi
23.00 Dünya Patinaj Şampiyonası
24.00 Tele-Pop ➡
00.45 Haber Dosyası

TV2

13.58 Açılış ve Program
14.00 Haberler
14.10 TV'de Sinema "Niçin Ben?" ➡
15.40 Bilgisayar Dünyası
16.40 Müzik Şöleni
17.15 Belgesel "Deniz Sirki"-12
17.45 Fırtına Gemisi-11
18.10 Spor
18.35 Kay O'Brian-12
19.25 Amerika Çağı-4
20.20 Konser Nesrin-Çetin Körükçü
20.45 Haftanın Dizisi "Kraliçenin Elmasları"-1
21.30 Haberler
22.05 Tiyatro "Yaban Ördeği" ➡
23.45 Haberler

TELEVİZYON

Barbara Rush "Süper Baba"nın oyuncularından

TV1 **SÜPER BABA** (Superdad). Geçen pazar izlediğimiz "Gus" adlı filminden sonra yine Vincent Mc Eveety'nin yönettiği, gençlik ve aileye yönelik bir başka Walt Disney Stüdyoları yapımı **Süper Baba.** Liseyi bitirmiş, çocukluğundan beri arkadaşlık ettiği gençlerle birlikte üniversiteye hazırlanan bir genç kızla, kızının daha aklı başında ve olgun delikanlılarla birlikte olup iyi bir evlilik yapmasını isteyen babasının öyküsünün konu edildiği bu duygusal gençlik güldürüsünün oyuncuları Bob Crane, Barbara Rush, Kurt Russell, Kathleen Cody ve Joe Flynn. Yığınla benzerini izlediğimiz türden, vakit geçirmek için seyredilebilecek bir Amerikan yapımı **Süper Baba.** 1974 ABD filmi, 94 dakika.

20 Mart Pazar

TV1 **İNTİKAM PEŞİNDE** (Death Wish 2). Bir süre önce ilk bölümünü ekranda izlediğimiz, Michael Winner'in yönetip Charles Bronson'un oynadığı "Death Wish"in yine aynı yönetmen ve oyuncu tarafından gerçekleştirilmiş devam filmi. Eleştirmenlik ve senaryo yazarlığından yönetmenliğe geçerek özellikle Charles Bronson'la yaptığı kimi filmlerle ticari başarılar elde

Peter Yates'in "Kostümcü"sündeTom Courtenay ve Albert Finney'i izleveceğiz

İki usta, hangisi daha "usta?"

TV1 KOSTÜMCÜ (The Dresser). Ekranda silik yapıtlarla doldurulmuş bu haftanın filmleri arasında, 1984 Berlin Film Festivali'nde İngiltere'yi temsil eden Peter Yates'in **Kostümcü**'sü ilk bakışta öne çıkıyor. Ronald Harwood'un kendi oyunundan yola çıkarak yazdığı senaryodan, Hollywood'da da zaman zaman çalışan İngiliz yönetmen Peter Yates'in çektiği **Kostümcü,** baştan sona birinci sınıf bir oyunculuk gösterisi. İngiliz sinemasının Albert Finney ve Tom Courtenay gibi iki büyük aktörünün gövde gösterisine çıktıkları film, ununu elemiş, eleğini asmış, yaşlı bir Shakespeare aktörüyle onu ayakta tutmaya çabalayan, gerektiğinde uşağı, gerektiğinde menajeri ya da her şeyi olabilen eşcinsel arkadaşının ilişkisi üstüne kurulu. Albert Finney, yaşlı, yorgun, tükenik ve bilinci de pek yerinde olmayan ünlü bir aktör. Tom Courtenay ise her konuda ona kol kanat geren ve destek olan yardımcısı kostümcü Norman. İkinci Dünya Savaşı yıllarının Nazi tehdidi altındaki yoksul ve harap İngiltere'sinde çıktıkları turnede, Norman'ın insanüstü çabaları sayesinde yaşlı aktör rolünü bir kez daha başarıyla oynar. Ama turnenin son gününde kader Norman'a hiç beklemediği bir son hazırlamıştır... Albert Finney'e 1984 Berlin Film Festivali'nde en iyi erkek oyuncu ödülünü getiren **Kostümcü,** Finney'le filmin tüm yükünü çeken usta Tom Courtenay'in yanı sıra Edward Fox, Eileen Atkins, Zena Walker ve Michael Gough'dan oluşan oyuncu kadrosunun performansıyla ve anlatımıyla izlenmeyi hak eden, kuşkusuz ekranda haftanın filmi sayılabilecek bir film. **Kaçırmayın.** 1983 İngiliz yapımı, 118 dakika.

22 Mart Salı

eden İngiliz Michael Winner, genellikle tutucu, ırkçı özellikler taşıyan hikâyeler anlattığı filmlerinde belirgin bir teknik ustalığı, akıcı bir anlatımı sürdüren bir yönetmen. Bronson'un sorunları bir başına, bileğinin gücüyle çözmeyi yeğleyen engel tanımaz bir bireysel kahraman imajı yarattığı Michael Winner filmlerinin beylik bir örneği niteliğindeki **İntikam Peşinde,** yine güçlünün silahına sarılarak "kendi yasasını uygulaması ve kendi adaletini sağlaması" gibisinden çarpık ve hayli tartışılabilir bir temayı görüntüleyen, baştan sona kanlı bir şiddet gösterisi. Karısının öldürülmesinden, kızının hastaneye kaldırılmasından sonra polis zoruyla bulunduğu şehirden ayrılmak zorunda kalan Paul Kelsey'in (Charles Bronson) bu kez evinde çalışan yardımcısıyla kızını öldüren "kötü" serserilerden intikam almaya yönelik bir "temizlik harekâtına" giriştiği bu film, belli klişelere dayanılarak tezgâhlanmış tipik bir Winner-Bronson yapıtı. İrkiltici bir şiddet öğesiyle destekli **İntikam Peşinde**'de Bronson'un karısı Jill Ireland, Vincent Gardenia ve Anthony Franciosa da oynuyor. Vaktiyle sinemalarda "Vahşi Kin" adıyla gösterilmiş bu film ancak bu tür **gerilim ve şiddet gösterilerinin meraklılarına göre.** 1981 ABD yapımı, 95 dakika.

20 Mart Pazar

Charles Bronson "Death Wish 2"de yine adalet dağıtıyor

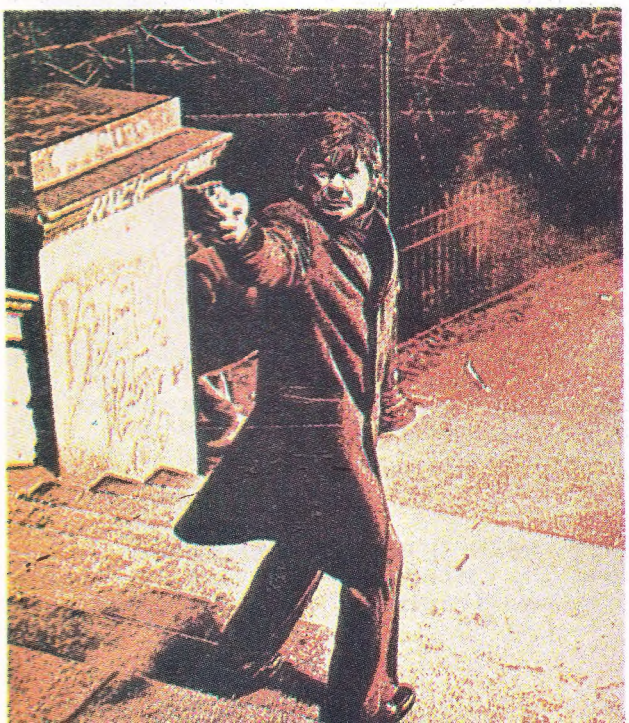

TV2 ÖZEL SEANS (Private Session). Jennifer Colles bir turizm şirketinde çalışan ve Rick Clarey adındaki bir aktörle yaşayan genç ve güzel bir kadın. Ama babası bir aktörle olan beraberliğine karşıdır. Giderek bunalıma düşen Jennifer'in bir ruh doktoruna başvurması kaçınılmazdır... Ekranda sık sık izlemek zorunda kaldığımız Amerikan yapımı TV filmlerinin yeni bir örneği daha. Michael Pressman'ın yönetip Mike Farrell, Denise Miller ve Kathryn Walker'ın başlıca rollerini paylaştığı Özel Seans'ın ruh doktorlarının ve psikoterapinin çok yaygın olduğu Amerika'dan, önemsiz, hafif ve bayat bir öykü anlatmaktan öteye fazla bir iddiası zaten yok. **Seyredilmese de olur.** ABD yapımı, 90 dakika.

20 Mart Pazar

"Cafer'in Çilesi" bir M. Akpınar-Z. Alasya güldürüsü

TV1 CAFER'İN ÇİLESİ. Metin Akpınar-Zeki Alasya'nın günümüzdeki ünlerine ulaşmazdan önce sık sık yaptıkları sıradan güldürü filmlerinden biri daha öğleden sonra yayın kuşağında ekranda. Zeki Alasya'nın yönetmenliğini üstlendiği filmin konusu şöyle: Anne ve babası tatile çıkınca Cafer köşklerini kiraya verir. Bahçeyi de otopark yapar. Bu arada da, kiracılardan bir kıza âşık olur. Ca-

fer'in arkadaşı Refik de aynı kıza tutulunca ve ev sahipleri de tatilden dönünce işler iyice arapsaçına dönecektir... İki komedyenin yanı sıra Filiz Ersürer, Turgut Özatay ve Nejat Özbek'le dönemin gözde seks yıldızları olan Zerrin Egeliler ile Necla Fide'nin de rol aldığı **Cafer'in Çilesi önemsiz bir Yeşilçam güldürüsü.** 1978 Türk filmi, 90 dakika.

22 Mart Salı

TV1 ALTAY-BEŞİKTAŞ, GALATASARAY-ANKARAGÜCÜ. Türkiye kupasında tur atlayacak takımı belirleyecek iki zorlu karşılaşmanın verileceği bu naklen yayın, yine futbolseverleri ekran başına toplayacak. İlk maçta Altay'ı 1-0 yenen Beşiktaş'la Ankaragücü'ne 2-1 yenilen Galatasaray'ın işleri bir hayli zor.

23 Mart Çarşamba

TV2 MOZART (Mozart-Aufzeichnungen Einer Jugend). Milos Forman'ın başyapıtı **Amadeus**'tan on yıl kadar önce çekilmiş, Mozart efsanesine ayna tutan bir Alman filmi "Dünya Sinemalarından" programında ekrana geliyor. TV'den yetişen genç Alman yönetmeni Klaus Kirschner'in 1976 Alman Devlet Film Ödülü'nü kazanan bu filmi, çokluk uzun belgesel bölümlerle müzik tarihinin dâhi bestecisinin portresini çizmeyi deniyor. Çocukluk döneminden başlayarak Mozart'ın ailesine ve özellikle yaratıcılık konusunda en büyük desteği gördüğü babasına yazdığı mektuplara dayanan ve yarı belgesel özellikler gösteren senaryo da yönetmen Kirschner'in imzasını taşıyor. Salzburglu bestecinin yaşamının ve müziğinin üç önemli dönemini, müzik yeteneğinin iyice ortaya çıktığı yedi yaş, geliştiği on yaş ve doruğuna vardığı yirmi yaş dönemini görüntüleyen film, genç dâhinin çağıyla birlikte fırtınalı iç dünyasıyla toplumsal durumunun da analizini yansıtıyor. Tamamı üç buçuk saatten fazla süren ve iki bölüm olarak yayınlanacak bu film, acı, yoksulluk ve yalnızlık içinde müziğini oluşturan büyük bestecinin yaşamına ilişkin yapılmış en ilginç biyografik filmlerden biri. Yedisindeki, onundaki ve yirmi yaşındaki Mozart'ı sırasıyla Pavlos Bekiaris, Diego Crovetti ve Santiago Ziesmer'in canlandırdığı filmde baba Leopold Mozart'ı Karl-Maria Schley, anneyi Marianne Lowitz, kızkardeşi Nannerl Mozart'ı Ingeborg Schroeder'le Nina Palmers ve kuzeni Bösle'yi de Elisabeth Bronfen oynuyor. Kameraman Pitt Koch'un başarılı siyah beyaz görüntüleriyle de değerlenen bu film, kısacası Mozart'ı ve onun rokoko dünyasını en iyi veren filmlerden biri. **Gecenizi Mozart'a ayırabilirsiniz. 1976 Alman yapımı, 224 dakika.**

23 Mart Çarşamba

Klaus Kirschner'in "Mozart"ında baba Leopold, dâhi oğlu Wolfgang Amadeus ve diğer aile üyeleri bir arada.

George Michael Tele Pop'da

TELE POP. Erhan Konuk'un sunduğu pop müzikseverlerin kaçırmayacağı bu geceyarısı programında yer alan grup ve şarkıcılar sırasıyla şunlar: Rick Astley - "Never Gonna Give You Up," Genesis - "Lord of Confusion", Michael Jackson - "The Way You Make Up Teel", George Michael - "Father", Bee Gees - "You Win Again", Dio - "All The Fools Sailed", Steve Winwood - "Valerie", John Cougar Mellencamp - "Cherry Boub" ve Black Sabbath - "The Shining".

26 Mart Cumartesi

TV2 NİÇİN BEN? (Why Me?) Son anda yapılan değişiklikle "Duymadınız mı?" adlı TV filminin yerine programa alınan **Niçin Ben?**'in yönetmeni Fielder Cook, oyuncuları Glynnis O'Connor, Armand Assante ve Craig Wesson. Geçirdiği trafik kazası nedeniyle yüzü tanınmaz hale gelen ve eşinden boşanan, daha sonra estetik operasyonlarla eskisinden daha cazip ve güzel hale gelen bir kadının, kendisini güzelleştiren estetik cerrahla giriştiği gönül ilişkisinin anlatıldığı **Niçin Ben?** duygusal ve hafif bir Amerikan yapımı.

26 Mart Cumartesi

TV2 YABAN ÖRDEĞİ (Die Wildente). Henrik Ibsen'in en güzel tiyatro oyunlarından birinden Alman yönetmen Hans W. Geissendörfer eliyle sinemaya uyarlanmış **Yaban Ördeği,** bir genç kızın duy-

Irkçılık sorunu

TV2 BİR ASKERİN HİKÂYESİ (A Soldier's Story). Zenci yüzbaşı Davenport, orduda meydana gelen bir cinayeti aydınlatmak üzere görevlendirilir. Zenci bir çavuş esrarengiz bir biçimde öldürülmüştür. Önceleri herkes böyle bir soruşturma için zenci bir subayın görevlendirilmiş olmasını oldukça yadırgar. Soruşturma boyunca beyaz subaylardan şüphelenen yüzbaşı Davenport, son anda büyük bir yanılgıya düşmenin eşiğinden dönecektir... 1988 Berlin Film Festivali'nde "Moonstruck-Ay Çarpması" adlı sevimli komedisiyle en iyi yönetmen ödülünü alan, Kanada asıllı yönetmen Norman Jewison'un yıllar önce izlediğimiz "Gecenin Sıcaklığında"sı gibi ırkçılığı konu edinen bu ilginç filmi, TV'nin Şubat programında da yer almış ama nedendir bilinmez yayınlanmamıştı. Cinayeti aydınlatıp soruşturmak üzere böl-

"Yaban Ördeği" esrarengiz bir cinayete kurban giden Jean Seberg'in son filmlerinden

N. Jewison'un "Bir Askerin Hikâyesi"nde Adolph Caesar (küçük resim) öldürülen çavuşu, Howard E. Rollins Jr. da cinayeti soruşturan yüzbaşıyı oynuyor

geye gelen ve ırkçı beyazlar arasında huzursuzluğa neden olan zenci yüzbaşı Davenport rolündeki, "Ragtime"ı görenlerin anımsayacağı Howard E. Rollins Jr.'ın başarılı oyunuyla ve Jewison'un etkili anlatımıyla gerilim kazanan **Bir Askerin Hikâyesi**, ırkçılığa karşı çıkan herkesin ilgisiz kalamayacağı, sürükleyici bir dram. Bu kez eğer gösterilirse, ekranda **haftanın kaçırılmaması gereken bir başka önemli filmi Bir Askerin Hikâyesi.** Howard E. Rollins Jr'ın yanı sıra Adolph Caesar ve Art Evans da var. 1984 ABD yapımı, 102 dakika.

25 Mart Cuma

gusal dünyasını ve coşkularını aktaran, "teatral" olmakla birlikte rahatlıkla izlenen bir film. "Modern toplum insancıl değil, daha çok erkekler içindir" diyen Ibsen meraklılarının özellikle es geçmeyeceği filmin oyuncu kadrosu da oldukça çekici: Amerikalı Jean Seberg'le Alman Bruno Ganz, Peter Kern, Heinz ve Anne Bennet ile Sonja Sutter. **Yaban Ördeği**'nin görüntüleriyse Alman sinemasının usta kameramanlarından Robby Müller'e ait. 1979 Alman yapımı, 105 dakika.

26 Mart Cumartesi

Gina Lollobrigida "Zoraki Evlilik"te tipik bir İtalyan kadını

TV1 ZORAKİ EVLİLİK (Strange Bedfellows). Çalıştığı şirket tarafından Londra'ya gönderilen bir Amerikalıyla (Rock Hudson) ilk görüşte âşık olup evlendiği bir İtalyan kadınının (Gina Lollobrigida) evliliklerini konu alan, '60'lı yıllardan kalma bir Amerikan güldürüsü. Ama bu evlilik uzun sürmez çünkü karakterleri çok farklıdır ve erkek Londra'dan ayrılır. Yedi yıl boyunca birbirlerini hiç görmezler. Bu arada Amerikalı çok önemli bir işadamı olmuştur... Genellikle Norman Panama'yla yaptığı komedilerle tanınan ve zaman zaman "Yastık Kavgası" gibi sıra dışı filmler de ortaya koyan Melvin Frank'ın yazıp yönettiği **Zoraki Evlilik,** kimi eğlenceli bölümlerine karşın yönetmenin başarılı güldürülerinden değil. Kartpostal görüntüler eşliğinde, beylik klişelere yaslanan ve Rock Hudson, Gina Lollobrigida, Gig Young ve Terry Thomas gibi oyuncularından destek alan bu Melvin Frank güldürüsü,**önemsiz ve sıra işi bir çalışma.** 1965 ABD yapımı, 99 dakika.

26 Mart Cumartesi

MARKSİZM TARTIŞILIYOR

KOMÜNİZM ÖLDÜ MÜ?

Marx ve Engels'in Komünist Manifesto'yu yazmalarının üstünden 140 yıl, ilk "proleter devlet"in kuruluşundan bu yana 71 yıl geçti. Bunca zamanda ne kadar yol alındı? Komünist ütopyaya ne kadar yaklaşıldı? Uluslararası teorisyenler ve Türkiyeli solcular bu canalıcı soruları Nokta'da tartıştılar

Sovyet Devrimi'nin 50. yıldönümü. Moskova radyo binasının kapısında kır saçları sakallarına karışmış bir ihtiyar belirir. Tam içeri girmeye yeltenirken, iri kıyım Sovyet askeri "Dur bakalım hemşehrim nereye giriyorsun?" diye parlar. İhtiyar adam süklüm püklüm, "Şey, radyodan bir konuşma yapmak istiyorum" diye geveler ağzının içinde. "Benim adım Marx da..." Ama askere verilen talimatlar kesindir. "Görevlilerden başkası giremez!" Tartışma uzar gider sonunda ihtiyarcık kentin dört bir yanına asılı resimlerini gösterip danışmaya kadar girebilmeyi başarır. Marx'ın kim olduğu konusunda kapıdaki askerden biraz daha fazla bilgili olan yetkililerin paçası tutuşur bu kez. Öyle ya izin verseler bir dert, vermeseler koskoca Marx'a ayıp olacak. Nihayet otuz saniyelik bir konuşma için karara varılır. "Dert etmeyin" diye yetkililerin içlerini rahatlatır Marx. "Zaten söyleyecek tek bir sözüm vardı." Mikrofonu eline alır ve o tek cümlesini tane tane söyler: "Bütün dünyanın işçileri, özür dilerim..."

Son yıllarda, özellikle solcular arasında sık sık anlatılan bu fıkra, aslında dünya solunun epey bir süredir tartıştığı çok derin bir soruna işaret ediyordu: Komünizme ne olmuştu? Marksizm, ne kadar haklı, ne kadar haksız çıkmıştı? Dünya solunun bugün içinde bulunduğu buhranda Marksist teorinin payı ne kadar, bu teoriyi hayata geçiren "usta"ların payı ne kadardı?

Aslında, Batılı düşünürler, iktisatçılar ve siyaset bilimciler dahil, herkesin kabul ettiği gerçek şuydu ki, Marx sadece proletaryaya değil, burjuvaziye de "dünyayı anlamak" için önemli araçlar, önemli yöntemler vermişti. Marx'ın "Zorunluluklar dünyasından özgürlükler dünyasına geçiş" özlemi, "çalışmanın zorunlu olmaktan çıkması", "ihtiyaca göre tüketim" amacı, kısacası, Marksist ütopyanın birçok unsuru, bugün hâlâ bütün insanlığın paylaştığı ülkülerdi. Ama, bu ülkü peşinde harcanan yüzyılın, yetmiş yıllık pratiğin ardından durup "Nereye geldik?" diye bakıldığında karamsarlığa kapılmamak elde değildi.

Proleterya: Tarihi misyondan yok olma sürecine. Marx, proleteryaya gerçekten de farklı bir tarihi misyon yüklemişti. Kuramına göre, hem hızla bilinçlenen, hem de sayısal olarak artan proleterya, yani şu bildiğimiz işçi sınıfı, kapitalizmin artık kendi varlığını sürdüremez hale geldiği bir anda iktidarı ele geçirecek ve sosyalizmi kuracaktı. Proleteryanın önderliğinde kurulacak olan bu toplumda, yeni bir sosyalist insan doğacak, başta aile olmak üzere birçok kurumun içeriği değişecek, bir süreç içinde devlet ortadan kalkacak ve böylelikle sınıfsız toplum olan komünizme ulaşılacaktı.

Ama bugün, birçok bulgu, yirmi birinci yüzyıla girmeye hazırlandığımız bugünlerde Marx'ı pek doğrulamıyor gibiydi... Gelişmiş ülkelerde teknolojinin ilerlemesiyle proleteryanın sayısı açıkça azalmaya başlamıştı.

İşçi sınıfı, birçok yerden direnişinin kaleleri olan fabrikaları robotlara teslim etmeye başlamıştı bile. ABD'nin ünlü otomotiv sanayi devi General Motors, otomobil fabrikalarında montaj zincirlerinin bu yıl ortadan kalkacak olması, örneklerden biriydi sadece. Söz konusu fabrikalarda, makine parkları da yüzde 90 oranla bilgisayarla yönetilecek ve vasıfsız işçilerin yüzde 50'sinin yerine getirdiği işler devreden çıkacaktı. General Motors örneği özellikle çarpıcıydı. Çünkü bu tür montaj zincirleri, yıllarca Marx ve izleyicileri tarafından kapitalizmin insanlık dışılığına örnek olarak gösterilmişti.

Örnekleri çoğaltmak pekâlâ mümkündü. Aynı otomasyon, Japonya'da 1973 ve 1978 yılları arasında bir milyondan fazla işi ortadan kaldırmıştı. Fransa'daki Citroen fabrikalarına, 1970'li yıllarda işlerinden ayrılan işçilerin yerine 1980'de ancak 551 işçi alınmıştı. Yine sanayi devi Japonya'dan çarpıcı bir örnek daha ver-

mek gerekirse, Hitachi firmasının müdürü, birkaç yıl önce yaptığı açıklamada, 1986'da üretim atölyelerinde işçi bırakmamayı hedeflediklerini söylüyordu. Bütün bu örnekleri "Cennetin Yolları" adlı kitabında veren Fransız gazeteci yazar Andre Gorz'a göre otomasyonun işçi sınıfının yerini alması kaçınılmaz bir süreçti. Çünkü sanayide robot kullanımı, hem emekten hem de sermayeden tasarruf etmeyi sağlayarak ikili bir tasarruf getiriyordu.

Andre Gorz'un "proleterya yok oluyor" düşüncesine en büyük tepki şüphesiz Marksistlerden geliyordu. Kapatılan TİP Politbüro üyesi ve Merkez Komite sözcüsü Osman Sakalsız'a göre, ileri sürülen bütün iddialara karşın, işçi sınıfı yeni teknolojilerin kullanımıyla yok olmuyordu. Değişen şey işçi sınıfının yapısıydı. Çağdaş proleterya, robotlara kumanda edebiliyor, böylece daha aydın bir işçi sınıfı oluşuyordu.

İktisatçı yazar Sungur Savran'a göre ise, konuya Marx'ın öngörüleri açısından yaklaşmayı tercih etmişti. "Sanayi üretimi içinde giderek daha az emek kullanılacağı bizzat Marx'ın öngörüsüdür" diyordu Savran. Üstelik proleterya Batı'da oransal olarak azalıyor ama sayısal olarak artıyordu. Bir de "proleterya" deyince sadece sanayi işçisini anlamamak gerekiyordu. Savran'a göre, emek gücünü satmak zorunda olan ve denetim sürecine katılmayan herkes proleterdi. Bugün Batı'daki en radikal sendikalar, beyaz yakalılar denen hizmet sektöründe çalışanların yer aldığı sendikalardı.

Savran'a yanıt, İngiliz sendikacı Mike Cooley'den gelecekti. İngiliz sendikacıya göre, gelecek 10 yıl içersinde, irili ufaklı bilgisayarların, metin çözücü makinelerin, elektronik ödemenin sayesinde, İngiltere'de yaklaşık 4 milyon büro işi ortadan kalkacaktı.

Bu sürecin Marx tarafından bizzat öngörüldüğü tezine karşı çıkan düşünürlerin verdiği cevap ise bir cümleyle özetlenebilirdi. Marx'ın bu süreci öngördüğü doğruydu ama o bu sürece, işçi sınıfının önderliğinde varılacağını öngörmüştü. Halbuki şimdi, bu aşamaya, Marx'ın bizzat lanetlediği kâr mekanizmaları böyle istediği için varılıyordu.

Ya "sosyalist" işçi olmak? İşçi sınıfının yok olup olmayacağı yirmi birinci yüzyılın başlıca tartışma konularından biri olmaya şüphesiz adaydı. Ama acaba işçi sınıfının temsilcilerinin iktidarda olduğu söylenen sosyalist ülkelerde proletaryanın durumu nasıldı?

Hem Marksist, hem de Marksist olmayan yazarların sosyalist ülkelerdeki işçi sınıfının durumuna ilişkin itirazlarını bir-iki noktada toplamak mümkündü. Öncelikle Marx'ın üretim araçları olarak tanımladığı fabrikalar ve çiftlikler, çalışanlara değil devlete aitti. Marx'ın sömürünün kaynağı olarak gördüğü artık değerin dağılımında da işçi sınıfının hiçbir sözü ve denetim hakkı yoktu. Sovyet lideri Gorbaçov bile bütün dünyada yankılar yapan "Perestroika" adlı kitabında da bu konuda "küçük bir itirafta" bulunmaktan çekinmeyecekti. "Lenin işçinin kendi kendini yönetmesi konusunda dar bir alanda kalmıştır" diyor ve sözlerine devam ediyordu glasnostun lideri, "zamanla kamu mülkiyeti üretim araçlarının gerçek sahibi olan çalışan insan arasında bir tahta perde kuruldu."

Sosyalist ülkelerde işçi sınıfının çok sayıda ekonomik kazanımları olduğunu başta Çağatay Anadol ve Yalçın Küçük olmak üzere birçok sosyalist paylaşıyordu. Ama Dubçek hareketinin mimarlarından Jiri Pelikan, sosyalizm amaçlarının işçilerin yaşam koşullarını iyileştirmekle yetinemeyeceği söylüyor ve

Sungur Savran: "Sanayi üretimi içinde emek kullanılımının azalacağı bizzat Marx'ın öngörüsüdür"

"İşçi sınıfı hiç devrim yapmadı"

Nokta *adına Semih Vaner, "Nouvelle Philosophie: Yeni Felsefe" akımının ünlü temsilcisi Andre Glucksmann ile Paris'te görüştü.*

Nokta: On dokuzuncu yüzyılda ve yirminci yüzyılın başlarında, Marx'ın "sınıfsız toplum" öngörüsü mantıklı ve çekici görülüyordu. Sonra "sosyalist devrimler" oldu. Ama Marx'ın öngördüğü ütopyaya yaklaşılamadı, dahası, bu ülkelerde, "reform" adı altında bazı kapitalist uygulamalara geri dönüldü.

Sizce sosyalist ülkelerin bugünkü hali neyi gösteriyor? Komünistlerin inandığı gibi bu, uzun süreli mücadele içinde taktiksel bir geri çekilme midir, yoksa komünizm öldü mü?

Glucksmann: Ne biri, ne diğeri. Yani ne taktiksel olarak geri çekildi ne de öldü. Baştaki projelere oranla, komünist ülkelerin başarısızlığı aşikâr. Bu rejimler, kitleleri ve bireyleri kurtarmak amacını güdüyorlardı oysa, totaliter rejimler olarak ortaya çıktılar. Bireylerin ve kitlelerin iradesine karşı hükmediyorlar, fikirleri eziyorlar ve insanları hapsediyorlar. Bu açıdan, yirminci yüzyıldaki barbarlığın iç karartma rekorlarını ellerinde tutuyorlar. Dolayısıyla başarısızlıkları besbelli.

Ama soruna istikrar açısından bakarsanız, bu rejimleri başarısız sayamayız. Söz konusu rejimler, totaliter faşist rejimlere oranla daha istikrarlıdırlar. Avrupa, faşist rejimlerden, ya savaşlar sayesinde- Hitler örneğinde olduğu gibi - ya da uluslararası ilişkilerin ağırlığı ve halk muhalefetleri sayesinde -İsyanya ve Portekiz'de olduğu gibi- kurtulmuştur. Ama ekonomik başarısızlıklarına, kültürel ve sosyal alandaki bozgununa karşın, komünist devlet aygıtı son derece sağlamdır.

Nokta: Marx ve izleyicilerinin toplumsal devrimin temel gücü

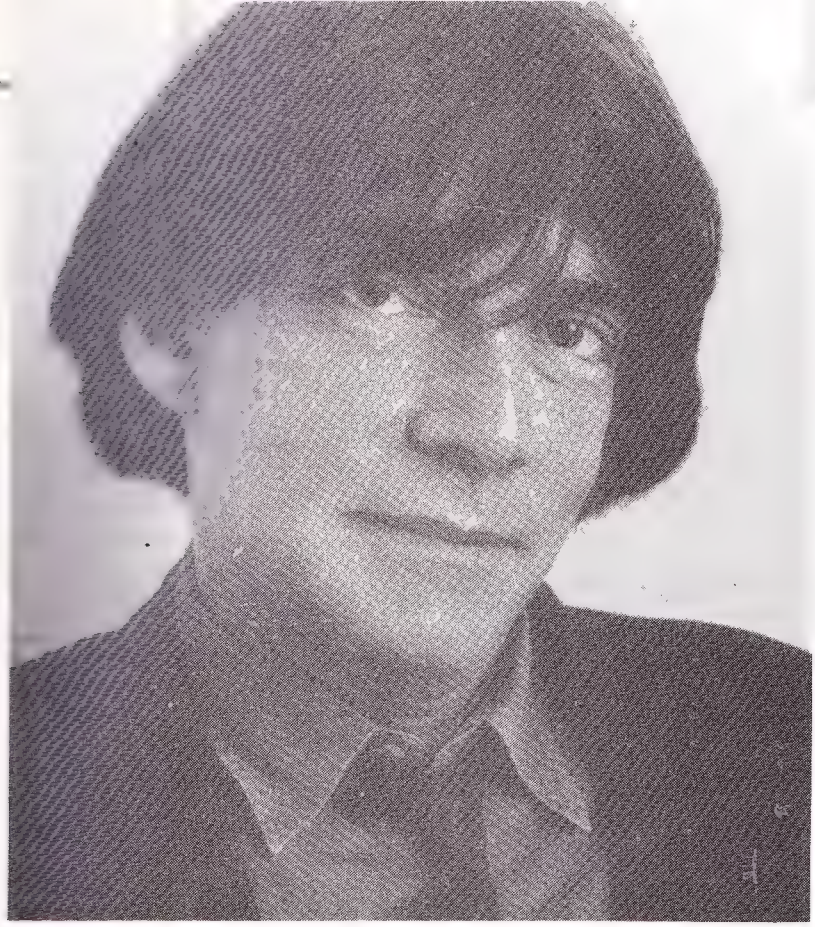

olarak gördükleri işçi sınıfının bugünkü durumu, yüzyılımızın başındakinden oldukça farklı görünüyor. Sizce, bugün emeksermaye çelişkisinden kaynaklanan ve temel gücünü işçi sınıfının oluşturduğu toplumsal devrimler mümkün mü?

Glucksmann: Batı'daki işçi sınıfının değiştiği doğru. Fakat bu değişmeyi, "Marksist açıklama dün doğru idi, bugün yanlış" mütalaasıyla düşünmek bana yanlış görünüyor. Çünkü Marksist tahlil dün de yanlıştı. Örneğin İngiliz işçi sınıfının Marksist şemaya uymadığını görebilmek için Marx'ı yeniden okumak yeterlidir. Dolayısıyla, Lenin ve diğer Marksistler, İngiliz işçi sınıfının bu şema dışılığını "açıklamaya" ve bunu Sosyalist Enternasyonal'in barış güvencesi olmaması, Birinci Dünya Savaşı'nı engelleyememesi gibi etkenlere bağlamaya çalışmışlardır. Lenin'in emperyalizm tezi de bu yöndedir. Ondan sonra, devrimin neden Avrupa'nın en geri kalmış ülkesinde meydana geldiği "açıklanmaya" çalışılmıştır Marksistlerce. "Zayıf halka" tezi imdada yetişmiştir. Ardından, neden en gelişmiş, dolayısıyla devrime en açık ülkelerde, örneğin güçlü bir komünist partiye sahip olan Almanya'da komünist devrimin değil de, "nasyonal sosyalist devrimin" vuku bulduğunun cevabı araştırılmıştır. Sonunda, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra, metropollerde işçi sınıfı mücadelelerinin değil de, geri kalmış ülkelerde halkların mücadelesinin önem kazandığı olgusu etrafında "tahliller" yapılmaya çalışılmıştır. Kısacası Marksizm, bir önceki Marksistlerin teşhislerinde neden yanıldıklarını açıklamaya çalışmaktan öteye gidememiştir.

İşçi sınıfının mücadele isteğine gelince. Burada, işçi sınıfının devrim yapma yeteneğinden söz ediyorsanız, işçi sınıfı hiçbir zaman devrim yapmadı. Ne Fransa'da, ne İngiltere'de ve ne de üçü arasında proleter devrime en yakın görünen Almanya'da. Sovyetler Birliği'nde ise, devrimi işçi sınıfının yaptığını söylemek aşırı olur. Yok eğer mücadele isteğinden anlaşılan devrimcilik değilse, işçi sınıfının mücadele isteğinin azaldığını söylemek yanlış olur. Özellikle Batı'daki işçi sınıfı mücadelecidir ve muazzam ekonomik ve sosyal garantiler elde etmiştir. Ama, Batı Avrupa'da olduğu gibi, Doğu Avrupa'da da, geniş anlamda emekçileri seferber eden şey, grev yapma, özgür düşünme, oy verme, şu veya bu hükümete karşı çıkabilme haklarıdır. İnsan haklarının temelinde olan bunlardır. İleride nasıl bir toplum kurulacağına ilişkin yüce anlayış değil.

Nokta: Marx, kendi "bilimsel sosyalizmini" ortaya attığında, kendinden önceki sosyalistleri bir ütopyaya sahip oldukları için eleştirmedi. Nitekim, teorisinde, o da bir ütopyaya sahipti. Devletten aileye ve çalışma hayatına kadar ayrıntılandırılmış bu gelecek tasarımı, bugün ne ölçüde gerçekleşebilir gibi görünüyor?

Glucksmann: Ütopik idealler-den söz ediyorsunuz. Bu idealler Batı'nın temelinde vardır. Batı'da iki ayrı eğilimden söz edilebilir. Birincisi, kapalı toplumlar yaratma eğilimi. Bu anlayışa, Eflatun'un düşüncesinde, Cizvitler tarafından Paraguay'da kurulan topluluklarda, Rönesans ütopyalarında ve Marksizm'de rastlanır.

Batı felsefesinde, bir de karşı anlayış vardır. Hoşgörü ve özgürlük anlayışı. Birincisinde, formülüne sahip olunduğu sanılan "iyilik" adına konuşulmakta ve bu formül diğerlerine telkin edilmeye çalışılmaktadır. Diğer yanda ise, iyilik adına konuşulmamakta, fakat kötülüklerin, hastalıkların, tehditlerin tehlikesine dikkat çekilmektedir. Toplumun kuralı ve giderek onu oluşturan, tiranlık, aşırı otorite, Stalinvari kapanma, intikam, gaddarlık önündeki birleşmedir. Rönesansın sonundan itibaren, siyaset, aynı zamanda bu tehlikelere karşı çıkma eğilimine bağlı olarak biçimlenmiştir.

Marksizm konusunda bir de şunu eklemek isterim. Çelişkili açıklamaların konusu olan Marksizm'den, bir tek Marksizm'den bahsetmek bana son derece güç görünmektedir. Eğer somut Marksizm ise söz konusu olan, ellerinde silahlarla birbirlerine karşı çıkan Marksizmler söz konusudur. Çin ve Sovyetler Birliği örneğini alın, Kamboçya ve Vietnam örneğini alın. Marksizm'de bir tutarlılık olduğu biçimindeki görüş bana aktüalite tarafından yalanlanmış gibi geliyor.

Marcou: "Sosyalist ülkelerin deneyi devletin ortadan kalkmasının ütopik olduğunu kanıtladı"

tartışmada yeni bir ufuk açıyordu. "Evet, Çekoslovakya'da sosyalizm işçi sınıfının yaşam koşullarını düzeltti" diyen Pelikan, sözlerini şöyle sürdürüyordu: "Ama aynı zamanda onları, kuşaklar boyunca mücadele ettikleri haklardan, yani konuşma ve toplanma özgürlüğünden, grev hakkından, bağımsız sendikalardan ve özgür seçimlerden de yoksun kıldı."

Benzeri bir eleştiri, Marksist eğilimli Polonya asıllı İngiliz gazeteci yazar Daniel Singer'den gelecekti. İngiliz gazeteciye göre, Sovyet liderlerinin projeleri, artık, "Amerikan rüyasının" Rusçaya uyarlanmasından başka bir şey değildi. Toplumu bir arada tutmayı umdukları yollar, artık televizyon, çamaşır makinesi gibi dayanıklı tüketim maddelerinin işçilere sağlanmasından başka bir şey değildi.

Sosyalist ülkeler: Melek mi, şeytan mı? "Peki niçin parlak insanlık ütopyalarıyla iktidarı eline geçirenler işçi sınıfı için ideali olanı oluşturamamışlardı? Acaba hata Marksizm'in uygulamasında, yoksa bizzat kendisinde miydi?"

Ütopyayı Avrupa birliği gerçekleştiriyor

Profesör Doktor Asaf Savaş Akat,* Nokta'*nın sorularını yanıtladı.

Nokta: Sayın Akat, Marx'ın kapitalizmin tarihi bir süreç içersinde yok olacağı ve gidişin komünist topluma doğru olduğu görüşleri sizce bugün hâlâ geçerliliğini koruyor mu?

Akat: Yirminci yüzyılın tarihine ister kapitalizmin eğilimi açısından bakalım, ister kapitalizmin yerini almak üzere Marx'ın önerdiği teorik model çerçevesinde kurulduğu öne sürülen ve kendilerine sosyalist diyen toplumların tarihi ve evrimi açısından bakalım, Marx'ı sevindirici bir seyir izlemiyor. Sanıyorum, bağnaz bir küçük azınlık dışında, çağımız insanı iki şeyin farkında. İlk olarak, kapitalizmin Marx'ın öngördüğü gibi bir evrim göstermemiştir, ikinci olarak da, Marx'ın adına kurulan toplumlar da Marx'ın tahmin ettiği yollarda ve yönlerde gelişmemiştirler. Gerçek, öngörülenden farklı çıkmıştır ve bunu ampirik olarak görüyoruz.

Nokta: Sizce sosyalist denilen ülkelerdeki başarısızlıkların nedeni Marksist tahlilde mi yatmaktadır? Örneğin, ihtilal, Rusya yerine gelişmiş bir ülkede olsaydı Marksist ütopyaların gerçekleşme şansı olur muydu?

Akat: Uygulama bir tahlile dayandığına göre, ne sadece uygulamada kaba hat bulabiliriz ne de tahlilde. Şimdi gördüğümüz şu: Marx'ın tahlilinde eksikler ve boşluklar vardır ki, o analiz bazında kurulmuş siyasi hareketler fazla zorlanmadan toplumu diktatörlüğe götürebilmektedirler. Nedir bu eksiklikler? Öncelikle Marx, demokrasinin önemini kavramsallaştıramamıştır. Sivil toplumla ilişkilerine gelince. Marksizm en azından sivil toplumu yok edecek hareketlere açıktır.

Nokta: Gorbaçov ve Deng reformları hakkında ne düşünüyorsunuz?

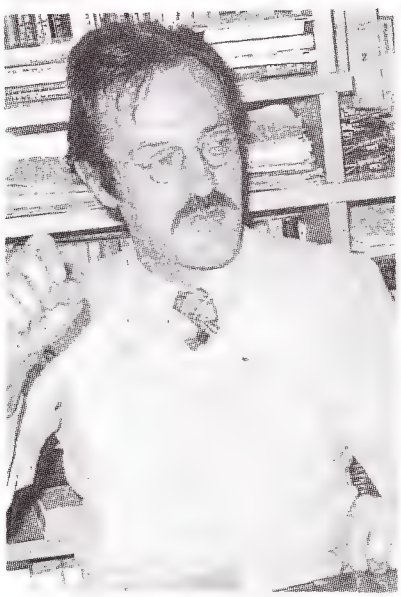

Akat: Sistemin özünü oluşturan diktatörlüğe dokunmayan, etkinliğini artırmayı hedefleyen reformistler bunlar. Bu etkinliği artırırken, bir diktatörlüğün sınırları içinde verilebilecek kadar bazı temel hak ve özgürlükler de veriyorlar.

Nokta: Sosyalist ütopya sizce bugün ne durumdadır?

Akat: Sosyalist ütopya ile fiili uygulama arasındaki kopukluk Economist dergisinde çıkan bir yazıda iyi özetlenmiş. Bu yazıda, amaçlara sahip çıkmak ama araçları yeniden düşünmek lazımdır deniyordu. Yani sosyalist ütopyanın amaçları, insanlığın çok büyük bir bölümünün katılmayı arzu edeceği,ulvi ve insanlığı zenginleştiren amaçlar. Bireyin güçlenmesi, özgürlüğün yaygınlaştırılması, insanın zorunluktan kurtarılması, eşitsizlik ve imtiyaz kümelerinin yok ya da minimize edilmesi gibi.

Bence Avrupa bu yolda oldukça ilginç bir gelişme göstermektedir. Sosyalist ütopyanın en önemli unsurlarından olan enternasyonalizm, bu aşamada kısıtlı da olsa Avrupa'da gerçekleşmeye başlamıştır. Avrupa halkları kendi iradeleriyle, bir demokratik federatif Avrupa birliğine doğru gitmektedir. Bunu da sosyal demokratlarla muhafazakârlar arasındaki bir konsessüsle gerçekleşmiştir. Burada ikinci olay özyönetim olayıdır. Avrupa'da işçiler artık ücret sorunlarını değil, üretim süreci içersindeki yerlerini sorgulamaya başlamışlardır. Üçüncü önemli nokta ise ekolojidir. Her üç açıdan da baktığımızda, Avrupa'da, insanlığın yarını açısından çok daha anlamlı kurumsal ve siyasi hareketlerin kaynaşmakta olduğu sonucuna varıyorum. Sosyal demokrasi ve ekoloji başarılı hareketlerdir. AET bir başarı abidesidir. Başarılar devam edecek. Ben iyimserim. Şimdi daha fazla özyönetim olacak, demokrasi daha zenginleşecek, ademi merkeziyetçilik daha da artacak.

soruları yıllardır birçok bilim adamı ve siyasetçinin başlıca tartışma konusu olmuştu.

Problemin uygulamadan kaynaklandığını savunanlara göre, bu sorunun cevabını bazı siyasi ve ekonomik koşullarda aramak gerekiyordu. Sovyetler Birliği Novosti Haber Ajansı sorumlusu ve hararetli bir "Gorbaçovcu" olan Valentin Falin, Stern dergisine yaptığı bir açıklamada, ülkesindeki tıkanmanın nedenini, savaş komünizmi, yabancı müdahalesi, Lenin'in erken ölümü gibi etmenlere bağlıyordu. Bu görüşe TSİP eski sorumlularından Çağatay Anadol da katılıyordu. Anadol'a göre, çeşitli iç ve dış etkenlerin sebebiyle, Sovyetler Birliği'nde proleterya diktatörlüğü, nedeni oldukça katı bir biçimde işlemişti. Bilim adamı ve yazar Yalçın Küçük'e göre ise, sosyalist sistem, kapitalizmle rekabet halinde olduğu için kendini çok fazla zorluyordu. Yine Çağatay Anadol ve Sungur Savran, uygulamada çekilen zorlukların bir nedeni olarak, Bolşevik Devrimi'nin Marx'ın öngörüsünün tersine devrimin gelişmemiş ve tek ülkede olmasını öne sürüyorlardı.

Asaf Savaş Akat ise, söz konusu uygulamaların kaynağını Marx'ın bizzat kendisinde arıyordu. Akat'a göre, sivil toplum ve demokrasi konuları Marksist düşüncenin ihmal ettiği ya da güçsüz olduğu yerlerdi. Batı Avrupa'da kendinden uzun süre bahsettiren Yeni Felsefe akımının mimarı Andre Glucksmann da bu konuda Akat'a destek çıkacaktı. Glucksmann, **Nokta**'ya Marksist tahlilin geçerliliğini teknolojik gelişmeler

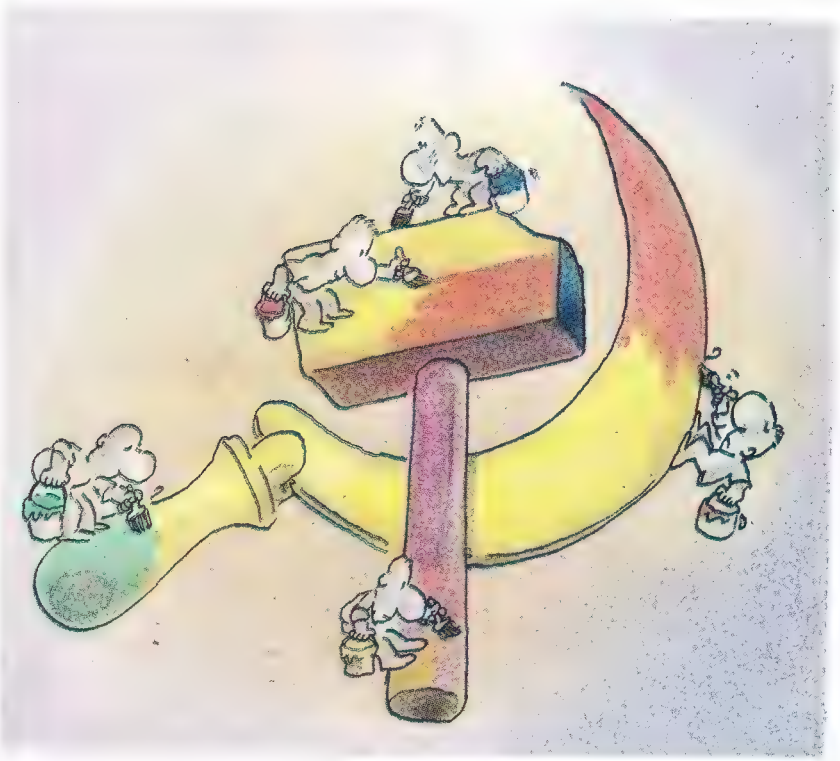

sonucunda yitirdiği şeklinde görüşe inanmadığını, bu tahlilin bugün yanlış olduğu kadar dün de yanlış olduğunu açıklıyordu.

Gidiş komünist cennete mi, kapitalist cehenneme mi? Marx'ın düşüncesinin köşe taşlarından biri şüphesiz devlet anlayışıydı. Marx ve Engels; devleti kendi deyimleriyle "parazit bir mantar, bir canavar, toplumun elini kolunu bağlayan bir boa yılanı, hilkatı garibe bir düşük ve sınıf egemenliğinin iğrenç bir aracı" olarak görmüşler ve komünist topluma ulaşmak için ortadan kalkması gereğini vurgulamışlardı. Acaba bugünkü sosyalist ülkelerde devletin gittikçe daha mı güçlendiği yoksa ortadan kalkmaya doğru mu gittiği, Marksizm'i tartışan sürekli kafalarını meşgul eden bir diğer soruydu.

Doğu Alman kökenli Marksist düşünür Rudolf Bahro'nun deyimiyle, antik çağ teokrasilerinin çöküşünden bu yana, maddi ve manevi otoriteler, hiçbir zaman Doğu Bloku ülkelerinde olduğu kadar tek elde toplanmamıştı. Bahro'ya göre, bugünkü Doğu Avrupa ülkelerindeki devlet, kapitalist toplumdaki bütünüyle kapsayıcı karakterini yeniden kazanmıştı ve bu devlet, Marx ve Engels'in proleterya devrimiyle parçalamayı öngördükleri devletin ta kendisiydi.

Devletin ortadan kalkıp kalkmayacağı tartışmaları şüphesiz komünist ütopyanın hâlâ geçerliliğini koruyup korumadığı, sosyalist ülkelerin gidişin de komünizme doğru olup olmadığı soruları beraberinde getiriyordu.

"Devletin giderek daha baskıcı ve işçi aleyhtarı olduğu, sosyal eşitsizliğin derinleştiği, bireyci davranışların toplumcu davranışların önüne geçtiği sosyalist ülkelerde, komünizme doğru bir gidişten bahsetmek kolay değil" diyordu Fransız Bilimsel Araştırmalar Merkezi'nde çalışan komünizm uzmanı Georges Mink, **Nokta**'nın sorularını cevaplandırırken. **Nokta**'nın yine Paris'te görüştüğü Fransa'nın tanınmış komünizm uzmanların-

Jakup Swiecicki (solda) Nokta muhabiri Abdullah Görgün ile "Gorbaçov Marksist değil"

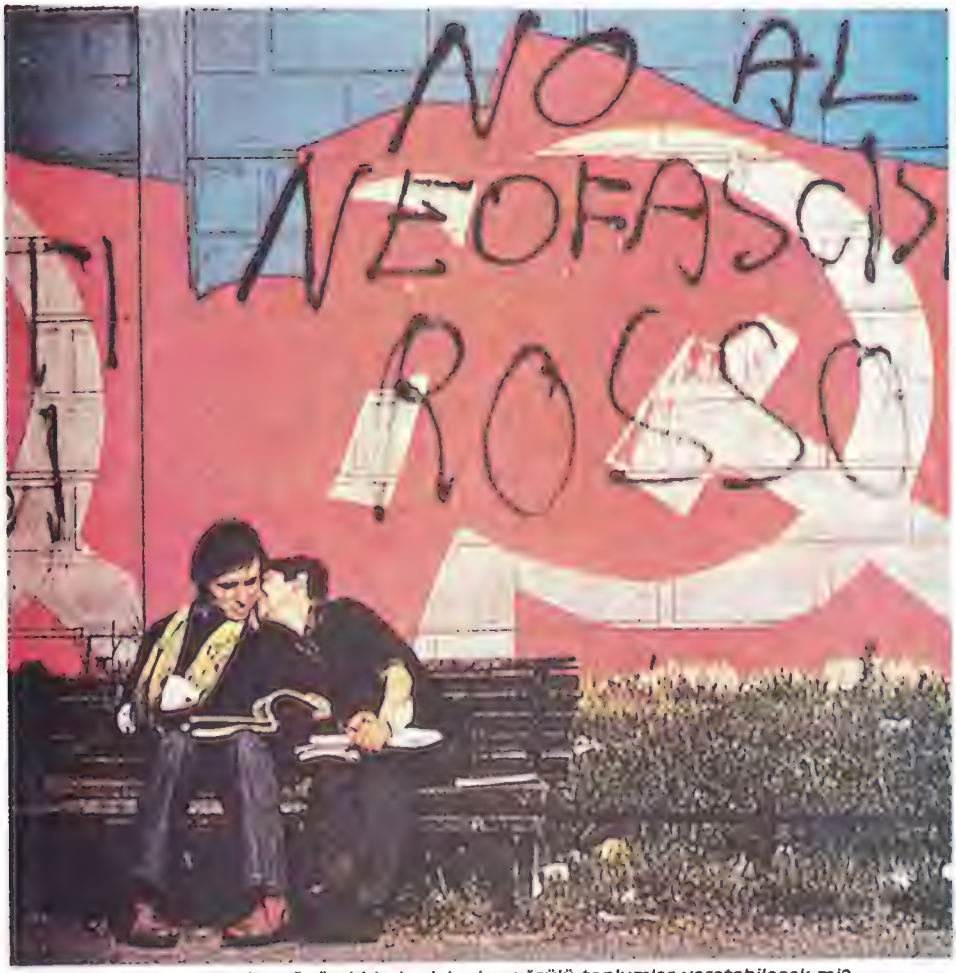

Marksizm acaba günün birinde daha hoşgörülü toplumlar yaratabilecek mi?

Gorbaçov'un izlediği politikayı Marksist olarak kabul etmek doğru mu?

dan Lilly Marcou'nun da bu konudaki görüşleri farklı değildi. Marcou'ya göre sosyalist ülkelerin tarihi deneyi, devletin ve ailenin ortadan kalkmasının tamamen ütopik olduğunu kanıtlamıştı. İtalyan Marksizm'inin önde gelen adlarından Rosanna Rosanda ise **Nokta**'ya "sosyalist" ülkelerdeki uygulamaların değil komünizme sosyalizme yönelik bir merhale bile teşkil etmediğini söyleyecekti.

Yalçın Küçük ise hâlâ umutlu olanlardandı. Küçük'e göre çok yakın bir gelecekte sosyalizmde kapitalizmi savunmak bile serbest bırakılacaktı.

Kruşçev ve Mao: Haydi komünizm yarışına. Komünizm, şüphesiz, sosyalist ülkelerin liderlerinin sürekli gönüllerinde yatan aslan olarak kalmıştı. Ama gerçekleşmenin nasıl olacağı konusunda liderler bir türlü anlaşamamışlardı.

Kruşçev'in aklında hep sanayileşme vardı. Stalin sonrası dönemin bu babacan Sovyet lideri, komünizme ulaşma hedefinden bahseden son Sovyet lideri olacaktı. Kruşçev 1961 yılında 22. Parti Kongresi'nde büyük bir sanayi patlamasıyla komünizme gittiklerini vurguluyor ve 1980 yılının hedeflerini rakam rakam açıklıyordu. 1980 yılında Sovyet ekonomisi iki kat daha fazla elektrik enerjisi kullanacak, Sovyet vatandaşları iki misli et yiyecekler, doğal gaz ve çelik üretimi iki katından fazlaya çıkacaktı. Ama 1980 yılına gelindiğinde ortadaki gerçek, Kruşçev'in cennetine bel bağlayanlar için hayli acıydı. Hedeflenen rakamların yarısına bile ulaşılamamıştı.

Kruşçev, sanayi patlamasıyla komünizme varacaklarına inanırken, Mao, "komünist cennet" konusunda devrimi beraberce yaptığı köylülerine güveniyordu. Çinli yöneticiler, 1950'li yılların sonlarında 500 milyon köylüyü içine alacak 26 bin halk komünü kurduklarını ve bu sayede "kusursuz" bir komünizme varacaklarını söylüyorlardı.

Kruşçev'in devrilmesi, Mao'nun ölümünden sonra, ne Sovyet ne de Çin yöneticileri "komünist aşamaya ulaşmaktan" bir daha söz edeceklerdi.

Gorbaçov ve Deng: Komünoliberalizm mi? Yıl 1917. Rus devrim treni harekete geçiyor. İçindeki Bolşevik liderler, tarihin lokomotifi olduklarından eminler. Ama bir süre sonra demiryolu bi-

tiyor. Lenin hemen karizmatik kişiliğiyle olaya el koyuyor: "İşçilere fazla mesai yaptırın, karşılığını verin ve derhal demiryolu uzatılsın." Lenin'in emri hemen yerine getiriliyor, yeni demiryolu döşeniyor ve tren yoluna devam ediyor. Aradan uzunca bir süre geçiyor ve yol yeniden tükeniyor. Yeni lider Stalin ağzından tükrükleri saça saça bağırıyor: "Çevredeki köylüleri toplayın, boğaz tokluğuna çalıştırın. Direnenleri ise vurun." Böylece yollar yapılıyor, devrim treni bir kez daha harekete geçiyor yine aradan yıllar geçiyor ve yol bitiyor. Bu kez kompartımandan seslenen babacan ve pragmatik Kruşçev: "Çabuk" diyor, "arkadaki rayları sökün, öne döşeyin." Ve yine malum hikâye, tren hareket ediyor ve yol bitiyor. Emir verme sırası Brejnev'e geldiğinde, Sovyet lideri, kondüktörün kulağına fısıldıyor: "Bütün perdeleri kapatın ve vagonları sallamaya başlayın. Tren gidiyormuş gibi görünsün." Tren son kez durduğunda bu sefer söz sırası Gorbaçov'da: "Herkes trenden insin ve yolun sonu diye bağırsın."

Moskova'da hayli popüler olan bu fıkrada acaba şaka yollu da bir gerçeği mi yansıtıyordu? Sovyetler'de esen perestroika rüzgârları ve Çin'de Deng'in başlattığı reform hareketleri yönü acaba sosyalizme mi, yoksa liberalizme mi doğruydu?

"Biz sosyalizmden uzaklaşmıyoruz" diye söylüyor Sovyet lideri Gorbaçov Perestroika adlı kitabında ve ekliyordu: "Sosyalizmden uzaklaşmak yerine daha iyisine doğru yol alacağız. Bizim sosyalizmi bırakacağımızı umut edenler hayal kırıklığına uğrayacaklardır."

Dayanışma Sendikası'nın İsveç temsilcisi Jakup Swiecicki ise "Gorbaçov kesinlikle Marksist değil" diye sözlerine giriyor **Nokta** muhabirine ve anlatmayı sürdürüyordu: "Biz de 1956'da ve 1970'de pazar ekonomisinden esinlenen birkaç adım atılmaya kalkışıldığında, Sovyetler 'Siz Polonyalılar, trafiğin soldan olduğu yerde bazı arabaları sağ şeritten yürütüyorsunuz' diyerek şiddetle karşı çıkmışlardı. Şimdi daha ileri adımları kendileri atıyorlar. Yaptıklarınız Marksizm'e uymuyor denildiğinde ise hemen kıvırtıyorlar ve 'Biz sosyalizm idealinden vazgeçmedik ama bizim sosyalizm anlayışımız ayrı' diyerek işin içinden sıyrılmaya çalışıyorlar." Swiecicki, sözlerini, Polonya'da son günlerde oldukça moda olan ve "glasnostun liberalizmine" atıfta bulunan bir bilmece-fıkrayla bitirecekti. "Komünizm nedir? Kapitalizmden kapitalizme giden, en uzun, en ağır ve en zahmetli yol." İtalyan Radikal Parti senatörlerinden Pietro Spadaccia ise, glasnost konusunda fikirlerini soran **Nokta** muhabirine İtalyanvari bir kurnazlıkta cevap veriyordu: "Bugünlerde Doğu Bloku'nda bir heyula dolaşıyor: Liberalizm heyulası."

Ama iki liderin hantal ve bürokratik sosyalizme getirmiş oldukları bu yeni anlayış, sosyalist liderlerin yıllarca söyledikleri teranelerden bıkılmış yeni bir soluğun özleminde olan Avrupalı komünistler tarafından derhal kabul görmüştü. O kadar ki, Ortodoks görüşünden yıllardan beri taviz vermeyen Rosanna Rosanda için Gorbaçov bir anda yeni bir umut ışığı oluyordu. "Glasnostun getirdiği şeffaflık sayesinde Sovyetler'deki işçi sınıfı gerçek durumunun bilincine varacak, mücadeleye başlayacak ve yönetime müdahale etmek isteyecek" diyordu. İtalyan komünizminin bu efsanevi adı **Nokta**'nın sorularını yanıtlarken. İtalyan Komünist Partisi sekreteryasından Piero Fasino ise, kendisine komünizmin geri adım atıp atmadığını soran **Nokta** muhabirine biraz da hayretle karşılık verecekti: "Geri adım mı? İşte perestroika komünizmin ne buhran içinde olduğunu, ne de geri adım attığını açıkça gösterdi."

Avrupa: Komünist aranıyor! Marx'ın bütün umudunu bağladığı Avrupa'nın o efsanevi işçi sınıfına ne olmuştu acaba? Gerçi daha az çalışma saati daha iyi bir yaşam için Avrupalı işçiler mücadelelerini sürdürüyorlardı ama komünist partilere adeta küskündüler. Batı Avrupalı komünist partilerin son umudu, tamamen kendi imalatları olan, yaşlı kıtanın demokrasi geleneğine uygun Avrupa komünizmi de kendilerini kurtaramamıştı. Bir kardan adam kadar hızlı eriyorlardı. Cüce Deng'den, Althusser'e kadar yüzlerce komünist yetiştirmiş ve İkinci Dünya Savaşı sonrasında ülkenin en güçlü partisi olan o anlı şanlı Fransız Komünist Partisi'ne ne oluyordu? Aidat ödeyen üye sayıları birkaç yıl içinde bir milyondan 325 bin kişiye inmişti. Daha on yıl önce yüzde 20'ye yakın oy alırken, bu yıl yapılacak başkanlık seçimlerinde oy oranlarının yüzde 5'in altına düşmesi bekleniyordu. Ya Gramchi'lerin Tolgliatti'lerin o sofistike İtalyan Komünist Partisi? Yıllarca Marksizm'e yepyeni bakış açıları getirmiş olmaları onların da gerilemelerini önleyememişti. Gene de Batı Avrupa'nın en güçlü komünist partisiydi ama Berlinguer'in ölümünden sonra bir türlü belini doğrultamamıştı. Son seçimlerde yüzde 5 geriliyorlar ve oy oranları yıllardan beri ilk kez yüzde 26'ya düşüyordu. Franco döneminden güçlü çıkan, İspanyol İç Savaşı'nın o militan İspanyol Komünist Partisi'nin kaderi de, öncekilerden hiç farklı olmamıştı. Üye sayıları son 10 yıl içersinde 240 binden 40 binlere, oy oranları ise yüzde 10'lardan yüzde 3'lere düşmüştü.

Ya sonra? Bu aşamadan sonra komünizmin hem sosyalist hem kapitalist ülkelerde yaşadığı bunalım acaba onu yeni amaçlara ve ütopyalara yöneltebilecek miydi? Ya da komünist ütopyanın Marx'ın öngördüğü biçimde gerçekleşmeyeceğinin ortaya çıkması insanları farklı ütopyalara yöneltecek miydi?

Aya ilk ayak basan astronotlardan birinin ünlü sözüdür "hayatımda çok gezegen gördüm ama yine de en güzeli dünya" ünlü çağdaş düşünür Fritz Waismann ütop-

Rosanna Rosanda: "Bırakın komünizmi, sosyalizm aşamasına dahi gelinmedi"

yalar hakkında fikri sorulduğunda uzun uzun cevaplar vermek yerine yukarıdaki anekdotu anlatmayı tercih ediyordu. Waismanna göre, bu üzerinde yaşadığımız dünyadan başka bir seçeneğimiz yoktu ve her şeyden önce bu güzel dünyayı şu ya da bu ütopya uğruna kana bulamaktan vaz geçmeliydik. Waismann için artık ütopyalar üretmeyen bir dünyada yaşamak ütopyanın ta kendisiydi. 20. yüzyılın en önemli filozoflarından ve liberalizmin mesihi Karl Raimund Popper de buna benzer görüşler savunuyordu. Popper'e göre dünyanın sorunu ütopyaların ölümü değil entelektüeller arasında yaygın olan kötümserlik modasıydı. Bu moda kötü bir düzende hatta kötü bir dünyada yaşadığımız tezinin yaygınlaşmasını mümkün kılıyordu. Oysa dünya güzeldi, demokrasi mümkün olan düzenlerin en iyisiydi ve bu düzen böyle sürmeliydi.

Herkesin dünyanın bugünü hakkında Popper kadar hoşgörülü olması beklenemezdi. Ütopyanın bir tür cennet biçiminde açıklanmasını pek anlamlı bulmadığını söyleyerek klasik ütopya düşüncesinden oldukça uzaklaşan Murat Belge, bugün ütopya düşüncesinin ayakta tutulması gerektiğini savunanlardan biriydi. "Devrim gibi şeylere" pek inanmadığını belirten Belge için, bugün insanlığa en başta şiddet unsurunu tasfiye eden bir ütopya gerekiyordu. Gelecek bir ideal toplum düzeninde gerçek demokratikleşme ve katılım sağlanmalı, bilginin uzmanlaşması ve belli ellerde toplanması engellenmeliydi. Gelecekte bilgiye sahip olan, iktidarı elinde bulunduracaktı. Bu nedenle bilginin desantralizasyonu sağlanmalıydı.

Cevrecilik yeni ütopyanın en çekicilerinden

Yeşil ekonomi olur mu? Marx'ta var olan "insana daha layık bir gelecek" düşüncesi 1988 yılında da hâlâ canlıydı ama bu ütopyaların içeriği bayağı değişmişti. Alman yeşilcilerinin "öz-yeşilci" kanadında yer alan Jutta Ditfurth'a göre ozon tabakasındaki deliğin yeni bir tufana yol açabileceğini bilen, yaşadıkları doğal çevrenin yok olması, dünyanın ekolojik dengesinin her an çökmesi beklentisiyle yaşayan insanlar için "yaşamı sürdürmek" bir tür ütopyaydı. Çevreci politikalar insanlarda bu tür bir bilincin gelişmesi sonucu ortaya çıkmıştı. Ekonomi bu bakış açılarından yola çıkılarak ıslah edilmeli, kültürel ve siyasal hayatımız bu ilkelerin etkili olabileceği bir biçimde işlemeliydi. Bu çerçevede aslında çevreciler de, sosyalistler de, Avrupa komünistleri de anlaşmıştı. İtalyan Komünist Partisi'nden Piero Fasino'nun **Nokta**'nın sorularını yanıtlarken dile getirdiği "Kuzey Yarım Küre'yle Güney Yarım Küre arasındaki eşitsizliği gidermek,

"Arayış ve yenilenme dönemindeyiz"

Kapatılan TİP'in Politbüro üyesi ve Merkez Komitesi sözcüsü Osman Sakalsız, komünizmin içinde bulunduğu buhran konusunda dergimize şunları söyledi:

"İşçi sınıfının varlığı ve etkisi komünist partilerin gücü, sosyalist ülkelerin gelişmesi, komünist partilerin aralarındaki ilişkiler gibi konularda kimsenin inkâr etmediği sorunları çözümsüz bir nitelikte göstermek, geleceğe yönelik olumsuz ve karamsar bir perspektif çizmektir. Oysa gerçek durum farklıdır.

Teknoloji sorununu ele alalım, ileri sürülen bütün iddialara rağmen işçi sınıfı yeni teknolojilerin kullanımıyla yok olmuyor, robotlar ve bilgisayarlar işçilerin yerini almıyor, ama işçi sınıfının yapısını değiştiriyor. İşçiler robotlora kumanda edebiliyor, bilgisayar kullanabiliyor. Kafa emeğinin, vasıflı emeğin oranı büyüyor. Daha aydın bir işçi sınıfı oluşuyor. Bu sürecin sonunda işçi sınıfı zayıflamıyor, toplumu daha iyi yönetebilecek ön koşullara sahip olmaya başlıyor. Bu arada işçi sınıfını zayıf düşüren, işsiz bırakan, yaşam koşullarını kötüleştiren şey teknoloji değil, kontrolsüz kâr mekanizmasının egemenliğidir.

Yine günümüzde tüm insanlığı, sınıf ve sistem farkı gözetmeksizin ilgilendiren ve ancak tüm in-

sanlığın birlikte çözebileceği sorunlar gündeme geliyor. Nükleer bir savaşın önlenmesi ve doğal çevrenin korunması bunların en keskinleri. Bu durum teoride bir değişiklik ve bu değişikliğe uygun olarak komünist partilerin program ve politikalarında, en başta stratejilerinde bir dizi değişiklik gerektiriyor. TBKP'nin yeni program tasarısında bu doğrultuda ilk adımı atmaya çalıştık.

Kuşkusuz Sovyetler Birliği'ndeki yenilenme hareketi de gerçekte komünist hareketin içinde bulunduğumuz dönemin sorunlarına yönelik genel bir arayışın ürünüdür. Perestroika ve glasnost sözcükleriyle tanımlanan bu devrimci yenilenme, sosyalizmin, sorunlarını çözemiyeceği iddiasına karşı en keskin yanıttır. Özetle günümüzde tüm işçi hareketi için, komünist hareket için belirleyici olan arayış ve yenilenmedir."

çevreyi ve doğayı titizlikle koruyan bir yapı kurmak, kadın-erkek eşitliğini sağlamak" gibi ilkelerin ne

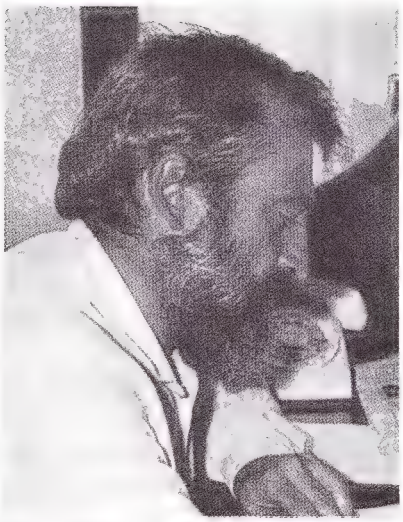

Murat Belge: "Devrim gibi şeylere pek inanmıyorum"

kadar gerçek olacağı ne kadar ütopya olarak kalacağı geleceğin dünyasını belirleyecekti.

Batı için yeni ütopyalar hem çok yakın hem de uzaktı. Avrupa sosyal demokratların en güçlü partisi Alman Sosyal Demokratların teorisyenlerinden Peter Glotz yeni bir ütopyanın baş koşulunun "hayalcilikten" uzak durmak olduğunu söylerken bu noktaya dikkat çekiyordu. Evet yeni ütopyalar o kadar yakındı ki, bunları gerçekleştirmek hayalcilikten çok gerçekçilik ve ayrıntıda çok daha titiz olmak gerekiyordu. Nitekim Glotz'un Avrupa soluna önerdiği yeni ütopya da Marx'ın ütopyasının içerdiği bir ayrıntının çok daha somut bir talep haline getirilmesiydi. Glotz'a göre Avrupa solu ve işçi sınıfı bundan sonra iş saatlerinin iyice kısaltılacağı bir düzen için mücadele etmeliydi. Onun ifadesiyle bu gerçekleşirse "tarihte ilk kez insanların ücret karşılığı değişmeyeceği ve yaratıcı düzenlemelere ayıracağı zaman, iş saatlerinden ve dinlenme saatlerinden daha fazla olabilirdi."

Evet, komünizm ideali, artık eski çekiciliğini eski büyüsünü kaybetmişti. Ama bu, insanların "daha iyi, daha güzel bir gelecek" arayışının sonu değildi.

Ve Popper'e göre bu arayış, insanlık için bir hayat-memat meselesiydi: "Bir tek zorunluluğumuz var, her an yeni fikirler üretmek zorundayız, insanlığı ancak bu korur."

Aydın DEMİRER-Sinan HINCAL

DERBORSA
BORSA BANKERLİĞİ ANONİM ŞİRKETİ

Nominal Sermayesi: 1.000.000.000.-TL.
Ödenmiş Sermayesi: 1.000.000.000.-TL.

YATIRIMLARINIZ DERBORSA'DA DEVLEŞİR

Devlet garantisinde tahvil, hazine bonosu, köprü, baraj senetleri ve hisse senetleri alım satımında emrinizdeyiz.

MERKEZ: Dervişoğlu Sokak, Derviş Han Sirkeci
Tel:•522 83 13•526 78 82•511 82 22 / 3 Hat

ŞİŞLİ Şubesi: Abide-i Hürriyet Cad. No: 125
Tel:•140 18 94•147 14 75 Telex: 27920 Dev tr.

KADIKÖY Şub.: Bağdat Cad. Kantarcı Durağı Erenköy/Kadıköy-İSTANBUL Tel: 355 31 82

ANKARA Şub.: Milli Müdafaa Cad. Güven Park Apt. Kat: 2 14/4 Kızılay
Tel: 118 43 88-125 16 00-125 22 76

SEMİH
MENKUL DEĞERLER VE TİCARET A.Ş.

Sermayesi: Tamamı Ödenmiş 200.000.000.-TL.

HİSSE SENEDİ

Alım satımında daha güçlü ve tecrübeli kadromuzla Yeni Merkez Büromuzda hizmetinizdeyiz.

- **En eski kuruluş**
- **En yüksek işlem hacmi**
- **En güçlü kadro**
- **En seri hizmet**

Merkez: Rıhtım Cad. No: 235 Karaköy / İSTANBUL
Tel: 151 74 20 (10 Hat)

Şube: 4.Vakıf Han Zemin Kat No:4 Bahçekapı/İSTANBUL
Tel: 512 05 80

İZMİR ŞUBE: Kemeraltı Cad. 853 Sokak No: 27
Bilen İş Hanı Kat: 1 No: 112 İZMİR
Tel: (9-51) 14 49 14 — 13 82 21
Telex: 22045 smot tr.

İHALE ÇIKMAZI / BAKANLAR KAPIŞTI

Devlete 15 milyar kazık

Karayolları'nın 190 bin tonluk asfalt alımı ihalesi Kâzım Oksay ile Safa Giray'ın arasına karakedi gibi girdi. Tonu 70 dolara asfalt ihraç eden TÜPRAŞ, Karayolları'nın bu dev ihalesini tonu 132 dolardan satan bir yabancı firmaya kaptırdı

Bayındırlık ve İskân Bakanı Safa Giray'la Karayolları Genel Müdürü Atalay Coşkunoğlu, 190 bin tonluk asfalt ihalesinin hangi ülkeye verildiğini her nasılsa bilmiyorlardı. **Nokta** muhabirinin sorusuna Bakan da, genel müdür de "Sanıyoruz İspanya'dan..." diye yanıt verirken, bir başka Karayolları yetkilisi de ekliyordu: "İzlanda da olabilir..."

Dünya Bankası'ndan alınan 200 milyon dolar kredi ile gerçekleştirilen, ancak henüz tamamı teslim edilmeyen asfalt ihalesinin arapsaçına dönen yumağında, İspanya-İzlanda karmaşası sadece ufak bir detaydı.

İhale mi, bahane mi? Aslında ilk bakışta her şey gayet normal görünüyordu. Karayolları Genel Müdürlüğü, 200 milyon dolarlık Dünya Bankası kredisi ile asfalt satın alacağını 14 Mayıs tarihli Resmi Gazete'de ilan ediyor ve bunu gören yerli ve yabancı firmalar derhal kolları sıvıyorlardı. Kolları sıvayanlardan biri de yılda 1 milyon 300 bin tonluk asfalt üretim kapasitesine sahip olan ve devlet kuruluşu olan TÜPRAŞ'tı. Üstüne üstlük TÜPRAŞ, yılda 70-80 bin ton kadar asfaltı da ihraç eden bir kuruluştu... Yani, Türkiye'de asfalt üreten böylesine büyük bir kuruluş varken, Karayolları'nın ihaleyi TÜPRAŞ'a vermesinden daha doğal ne olabilirdi?

Ama gelişmeler hiç de beklenen seyri takip etmiyordu. TÜPRAŞ ton başına 70 dolar teklif ettiği halde, ihaleyi ton başına 132 dolar öneren Horizon Development Corp. LTD. adlı bir yabancı firma kazanıyordu. Gerekçe ise gayet basitti: TÜPRAŞ teminat mektubu vermemişti ki...

Savulun Oksay geliyor... Durumu haber alan Devlet Bakanı Kâzım Oksay, öfkeyle telefona sarılıyor ve karşısına çıkan Bayındırlık ve İskân Bakanı Safa Giray'ı bir güzel haşlıyordu. Oksay **Nokta** muhabirine, "Asfaltı neden TÜPRAŞ'tan almadıklarının hesabını sordum Giray'a..." diyordu. Ancak Giray, TÜPRAŞ'ın ihaleye girdiğini bile kabul etmekten kaçınıyordu...

İki bakanı birbirine düşüren, Türkiye'yi ise Dünya Bankası kredisinin üstüne, yaklaşık 15 milyar daha pahalıya mal olan bu garip, garip olduğu kadar da ilgi çekici ihalenin perde arkasında acaba neler yatıyordu?...

EMRE ULAŞ / NOKTA

Horizon Development'in ihaleyi almasına aracılık eden kuruluş, Engine Mümessillik ve Mühendislik Sanayi ve Ticaret AŞ adlı bir Türk firmasıydı. Yine garip bir tesadüf, söz konusu firmanın yönetim kurulu üyesi Kemal Tataroğlu, tam 26 yıl Bayındırlık Bakanlığı'nın çeşitli kademelerinde çalışmış ve 1976'da Fen Eğitim Müdürlüğü'nden emekli olmuş birisiydi. Tataroğlu da Bayındırlık ve İskân Bakanı Safa Giray gibi, TÜPRAŞ'ın ihale için teklif vermediğini iddia ediyordu. Tataroğlu'na göre, TÜPRAŞ'la kendi aralarında yürütülen çalışmalardaki "incelik"ler açısından önemli farklar vardı. Karayolları'nın en önemli sorununun, mevsiminde ve işyerinde asfalt bulabilmek olduğunu belirten Tataroğlu, kendilerinin "iki yıldır" konu üzerinde hassasiyetle durduklarını da vurguluyordu. Peki ama TÜPRAŞ'la Engine firması arasında ne gibi önemli farklılıklar söz konusuydu ki, ihalede Engine tercih edilmişti?

Tataroğlu bunu da bütün açık yüreklilikle anlatıyordu: Karayolları istenen malların belirli bir takvimle ve belirli bir yere teslimini şart koşuyordu. İşte TÜPRAŞ'ın sıkıntısı da bu kesin programdan kaynaklanıyordu. TÜPRAŞ hem kesin program veremiyor, hem de "fiyatları dilediğim gibi değiştiririm" diyordu. Ayrıca bir de kalite sorunu vardı ki, TÜPRAŞ genellikle belirli bir kaliteyi tutturamadığı için tercih edilmiyordu...

Proje petek olunca... Peki ama neden böyle bir ihalede Dünya Bankası kredisine gerek duyulmuştu? Bu soruyu da Bayındırlık Bakanlığı'nın eski, Engine'nin yeni mensubu Kemal Tataroğlu yanıtlıyordu: Bu asfalt aslında Karayolları'nın normal ihtiyacı için gerekli de değildi. Petek projesi diye ayrı bir proje vardı ve bu kuzeyden geçen Avrupa-Asya karayolu transit projesinin başka bir adıydı. Böyle bir proje için Dünya Bankası'nın kredi vermesi ise gayet doğaldı. Üstelik Dünya Bankası "Siz bu projeyi

'TÜPRAŞ o ihaleye girmedi'

Bayındırlık ve İskân Bakanı Safa Giray asfalt ithali konusunda **Nokta***'nın sorularını yanıtladı:*

Nokta: Dünya Bankası kredisi ile yurt dışından tonu 132 dolardan asfalt ithal edilirken, TÜPRAŞ tonu 70 dolardan asfalt ihraç ediyor. Bu konuda bir kıyaslama yapıldı mı?

Giray: Aynı şey değil o. Bu Fob fiyattır, bu bilmem nerdeki depoda teslim fiyatıdır. Başka başka rakamlardır onlar.

Nokta: Siz asfaltı neden TÜPRAŞ'tan sağlamıyorsunuz?

Giray: TÜPRAŞ o ihaleye girmemiş.

Nokta: İhaleye girmediği için mi, başka nedeni var mı?

Giray: Bir nedeni daha olabilir, şartnameye uygun olmayabilir. Yani o kalitede asfalt verme durumu söz konusu olmayabilir.

Nokta: Arada büyük bir fiyat farkı var. Bu konuda ne söyleyebilirsiniz?

Giray: Fob fiyat başka, nakliyeli oif fiyat başka. Bir de bilmem Erzurum'da depoda teslim fiyatı başka.

Nokta: Hangi ülkeden asfalt ithali yapılıyor?

Giray: Onu tam bilemiyorum, zannederim İspanya'dır.

Nokta: Yıllık asfalt tüketimimiz konusunda belirli bir rakam var mı?

Giray: Büyük rakam o, yani 30 -40 milyar mertebelerinde olması lazım. Bu ithal edilen miktar belki de 1/20 oranında yer tutar.

88 KAYAK
malzemelerinde
süper Ucuzluk
336 83 02 - 346 48 72
sporting

BU BİR İLANDIR

HAYATIN DOĞASI MUTLULUKTUR

Çoğumuzun hayatı mücadele ve ızdırapla geçerken hayatın doğası mutluluktur diyebilir miyiz? Hiç kuşkusuz evet; çünkü hayatın doğası mutluluktur. Izdırap ve mücadele zihnin kendi doğasıyla uyumlu çalışmamasından kaynaklanır. Bu uyumsuzluk giderek streslerin artmasına, hayatın ızdıraplı bir mücadeleye dönüşmesine neden olur. Sözü edilen doğa nedir? Ağaçlar, çiçekler dağlar mı? Hayır; sözü edilen doğa kendi öz benliğimizdir. **Transandantal Meditasyon tekniğini** duydunuz mu? Bu uyumsuzluğu ortadan kaldıran bir zihin tekniğidir. 30 yıldır 140'dan fazla ülkede milyonlarca insan her gün bu tekniği kısa bir süre uygulayarak yaratıcılıklarını geliştirdiler, streslerden kurtularak sağlıklarını güçlendirdiler. Kısacası hayatlarını esas doğası olan mutluluğa açtılar. Tıpkı kara bulutlar gittiğinde parlayan güneş gibi stresler atılınca mutluluk ortaya çıkar;bilimsel araşatırmalar bunukanıtlamaktadır. **TM tekniğinin bazı doğal sonuçları:** uykudan daha derin dinlenme - tansiyonun normale dönmesi - kalbin güçlenmesi - hastalıklara karşı bağışıklığın artması - rahat ve derin uyku - içki ve sigara kullanımında azalma - beden ağırlığının normale dönmesi - zihin berraklığı - güçlü hafıza - artan enerji, yaratıcılık ve zekâ - yaşlanma ve yıpranma olgusunun gençleşmeye çevrilmesi. TM ile hayatın her gününü, her anını saf, sade ve sarsılmaz bir mutluluk içinde yaşamak, hayatımızı ve çevremizi cennete çevirmek mümkün, hem de kolaylıkla. Eğer denemek isterseniz bir tanıtma konferansına katılınız.

İstanbul Maharishi Birleşik Alan Teknolojisi Derneği
Şair Nedim cad. 78/3 Ceylan apt. Beşiktaş
Tel: 158 69 43

Tanıtma Konferansları:
Her Çarşamba 14.00
ve 19.00 - Her Pazar 14.00

İzmir Şubesi
Şair Eşref bul. 58/3 Park Apt. Alsancak
Tel: 22 46 51

Tanıtma Konferansları:
Her Çarşamba 14.00
ve 18.30 - Her Pazar 12.00

Konferanslara giriş serbesttir.

'Fakirliğin gözü kör olsun!'

Kâzım Oksay **Nokta'***nın sorularını yanıtladı:*

Nokta: 1986 yılında Karayolları Genel Müdürlüğü'nün açtığı 190 bin tonluk asfalt ihalesini TÜPRAŞ neden kazanamadı?

Oksay: O ihalede yeterlilik belgesi alamadık.

Nokta: Bir belgeyi eksik yolladığınız için yani bir şekil şartnamesi ile yeterlilik alamamışsınız. Kamu kuruluşları arasında şekil şartnamesine uymak zorunlu mu?

Oksay: Dünya Bankası kredisi ile açılan bir ihale olduğu için kamu kuruluşları ve uluslararası kuruluşlar diye bir ayrım yapılmıyor. Şartlar herkes için eşit oluyor.

Nokta: TÜPRAŞ'ın asfalt ihraç fiyatı 70 dolar. İhalede de TÜPRAŞ ton başına bu kadar fiyat vermiş. Kazanan firmanın ise ton başına fiyatı 132 dolar.

Oksay: Şimdi TÜPRAŞ'ın verdiği fiyat Fobdur. Fakirliğin gözü kör olsun, yeterli asfalt tankerimiz yok, bu nedenle taşıma ve Karayoları'nın istediği depolara nakletme fiyatı yok. Yani navlun fiyatı eklenmeden verdiğimiz fiyat.

Nokta: Yine de taşıma farkı bu kadar büyük fiyat farkını getirir mi?

Oksay: O kadar ayrıntıyı bilmiyorum.

Nokta: İhale sonrası sayın Giray'la tartışma oldu mu aranızda?

Oksay: Niye olmasın? Niye bizden almadın diye sordum. Dünya Bankası şartları öyle gerektirdi, dedi.

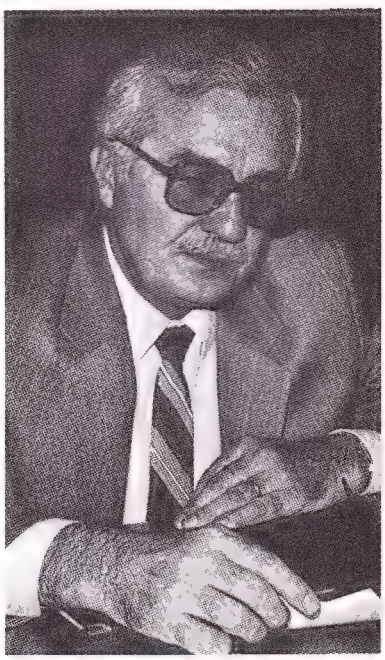

yürütemezsiniz. Eğer yapabilecek yerli firmanız varsa, hayhay buyursun, memnuniyetle tercih ederiz..." demişti.

İşte bu noktada gündeme bir kez daha TÜPRAŞ'ın vermekte geciktiği teminat mektubu geliyordu. Karayolları Genel Müdürü Coşkunoğlu'na göre, TÜPRAŞ teminat mektubunu verse kabul edilmemesi için hiç bir neden yoktu. Üstelik topu topu 600 milyon liralık bir teminat verilmesi söz konusuydu. Ama nedense tam da o sıralar Karayolları'nın TÜPRAŞ'a olan 5 milyar lira civarındaki borcunu kimse hatırlamak istemiyordu...

"Ama tanker bulamadık..." TÜPRAŞ yetkilileri ise tamamen ayrı tellerden çalıyorlardı. 15 Temmuz günü ihale için teklif vermişlerdi vermesine ama ne yazık ki ellerinde ihale şartlarına uyan asfalt tankeri yoktu. Çünkü taşımalar için 1500-3000 tonluk tankerler gerekiyordu ve böyle tankerler maalesef bulunamamıştı. Oysa **Nokta'nın** yaptığı küçük bir araştırma, söz konusu tarihlerde iki firmanın verdiği fiyatlar arasındaki farkla, tanesi 3 milyon dolardan tam dört tane asfalt tankerinin alınabileceğini ortaya koyuyordu... İşin bir başka ilgi çekici yanı, TÜPRAŞ'ın asfalt üretim merkezlerinden, Karayolları'nın istediği altı limana da karadan ulaşmak mümkündü...

Anlaşılan oydu ki, "oynamayan gelin yerim dar" dermiş hesabı, TÜPRAŞ "tankerim yok", Karayolları da "teminatın yok" demiş ve böylece ihale yine uluslararası bir firmanın cebine girivermişti. TÜPRAŞ'ın ihraç ettiği asfaltı Karayolları ithal ederek benzeri görülmemiş bir ticari deha örneği sergilemiş ve bu arada da devlet 15 milyar lira zarara girmişti. Eh bu kadarcık kusur her ihalede bulunabilirdi...

Ayda Özlü ÇEVİK-Haluk MÜFTÜOĞULLARI

DERHAL TAPU... SABİT FİYAT GARANTİSİ...

SOYAK GÖZTEPE SİTESİ

Soyak Göztepe Sitesi'nden ilk daire alanlar %400 ve hatta daha da fazla kazanç sağladılar...

2 YILDA %400 KAZANÇ

ÜSTELİK 4 AY İÇİNDE TAŞINABİLİRSİNİZ...

Eski Türk mimarisinden uyarlanan mükemmel bir proje ve en iyi malzemelerle hazırlanan (104 - 108 - 113 - 131 - 139 - 145 m²'lik) bir daireye ve çok nitelikli komşulara sahip olmak istiyorsanız...

SANTİYEDEKİ SATIŞ BÜROMUZA GELİN, YERİNDE GÖRÜN... YERİNDE SEÇİN...

Satış büromuz Pazar dahil hergün 10.00-18.00 arası açıktır.

SOYAK
İNŞAAT ve TİCARET A.Ş.

Şantiye adresi: Libade Caddesi Karayolları Trafik Muayene İstasyonu Üstü Göztepe-İstanbul
Tel: 335 29 59 - 335 92 72 - 335 37 47 - 335 72 45 - 166 73 86 - 166 75 47 - 166 74 97

A&D

ÇUKOBİRLİK—YAPI KREDİ BANKASI

Bir deli kuyuya taş atmış...

Çukobirliğin elindeki 1 milyar 600 milyon liralık teminat mektubunu usulsüz olduğu gerekçesiyle Yapı Kredi Bankası ödemedi. İki kuruluş mahkemelik oldu. Bankanın dolandırılması olayının yanı sıra bu olaya da adı karışan kaçak işadamı Gültekin Pekmezci Nokta'yla konuştu

Sultanhamam kumaş piyasasında "enayi tüccarın ahmaklığı" çok çabuk duyuldu. Bütün kurt tüccarlar bu "enayinin" peşindeydi. Ellerini çabuk tutmalıydılar, çünkü bu piyasada her zaman böylesine rastlanmazdı. Sultanhamamlıların "yolunacak kaz" diye baktıkları tüccar da aslında görünüşe bakılırsa bu yakıştırmaları hak etmişti. Çünkü Çukobirlik'ten metresine 1700 lira ödeyerek aldığı bezi, bir-iki gün sonra metresi 1400 liradan satmıştı.

Üstelik bu adamın zararı da az buz değildi. Çukobirlik'ten tam tamını 1 milyar 600 milyonluk mal almıştı. Bu malı da bir günde böylesi düşük fiyatla satarak milyonlarca liralık kayba uğramıştı.

Asıl enayi kim? Sultanhamamlılar bu alışverişe kıs kıs gülerken, mallarını satan adam paralarını toplayıp bir daha ortalarda görünmedi. Sade Adana'da yayınlanan bir yerel gazeteye haber olan bu olay da unutuldu. Ta ki, Adana'da Çukobirlik ile Yapı Kredi Bankası mahkemelik oluncaya kadar.

Bu iki kuruluşu birbirine düşüren, Sultanhamamlıların "enayi" diye andıkları tüccardan başkası değildi. Mahkemede kimliği ortaya çıkan bu tüccar, Pek Dış Ticaret ve Timtaş adlı şirketlerin sahibi Gültekin Pekmezci'ydi ve hiç de "enayi" değildi. Olaylara bakılırsa fazlasıyla akıllı bile sayılabilirdi. Bir kere sanıldığının aksine Gültekin Pekmezci, ucuza sattığı söylenen mallar için para filan ödememişti. Yapı Kredi Bankası'ndan alınmış 1 milyar 600 milyon liralık teminat mektubu Çukobirlik tarafından kabul edilmiş, o da bu malları almıştı. Onun alışverişi de böylece bitmişti. Ancak olay böylesine basit değildi.

Çukobirlik, sattığı malların karşılığında aldığı teminat mektuplarını Yapı Kredi Bankası'ndan tahsil etmeye kalkınca kızılca kıyamet kopmuştu. Banka parayı ödemem diyordu. Banka avukatlarına göre söz konusu 1 milyar 600 milyon liralık teminat mektubu yönetim kurulu kararı olmadan verilmişti, bu işin sorumluları olan Beşiktaş şubesi görevlileri Gültekin Pekmezci ile işbirliği yapıp sahte çeklerle bankayı 7 milyar dolandırmaya kalkmışlardı. Söz konusu teminat mektupları da bu işbirliğinin sonucuydu.

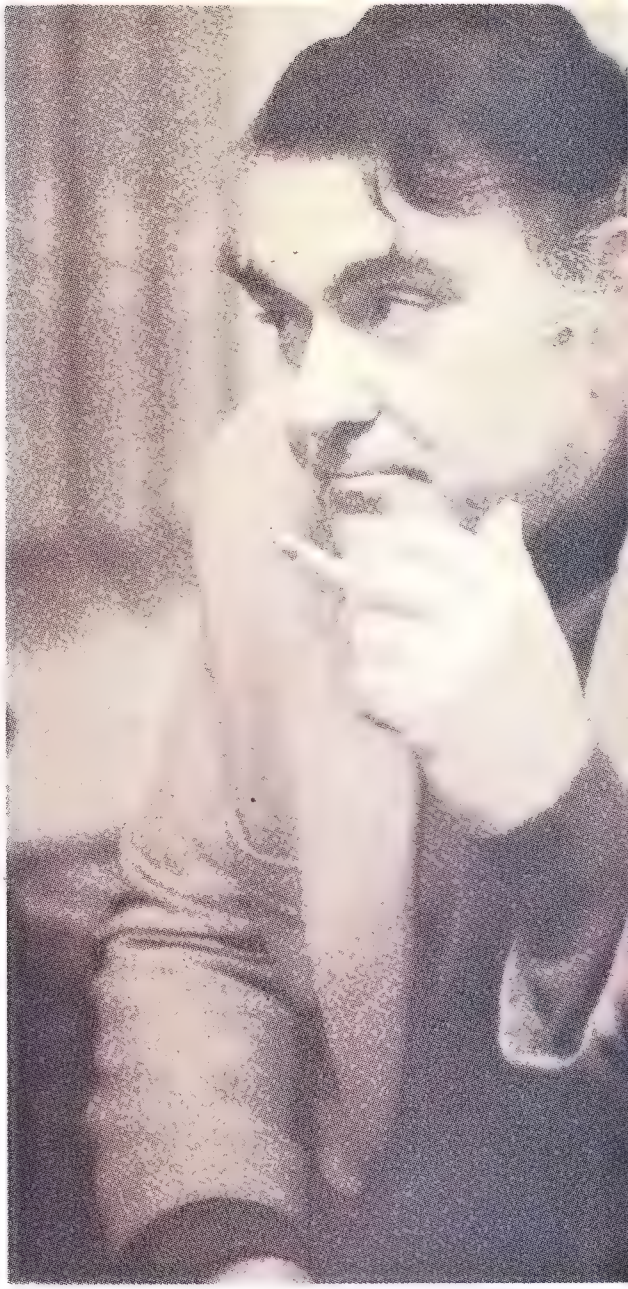

Gültekin Pekmezci: "Adımız bir kere üçkâğıtcıya çıktı"

Yapı Kredi Bankası avukatlarının bu savunmalarına karşı, Çukobirlik yetkilileri de bu teminat mektuplarıyla işlem yaptıklarını ve haklarını da istediklerini savunuyorlardı. Adana İkinci Asliye Hukuk Mahkemesi olayda Çukobirliği haklı görüyor ve Yapı Kredi Bankası'nın parayı ödemesine karar veriyordu. Bu kez Yapı Kredi Bankası kararın bozulması için Yargıtay'a başvuracaktı. Banka avukatları sahtecilikten hüküm giyen görevlilerin düzenlediği teminat mektubunun karşılığının ödenmemesi gerektiğini Yargıtay'a yaptıkları başvuruda da yinelediler. Ayrıca, Çukobirlik yetkililerini de suçluyorlardı. Avukatlara göre, Çukobirlik yöneticileri kendi iç emir ve talimatlarına aykırı davranarak alıcılarla satış sözleşmesi yapmadan gelişigüzel mal teslim etmişlerdi.

Nokta muhabiri ile görüşen Çukobirlik yetkilileri ise olayın kendi açılarından çözümlendiğini söyleyerek haklılıklarını mahkemede ispat ettiklerini vurguladılar.

Bu olay Gültekin Pekmezci ile Yapı Kredi Bankası'nın ilk karşılaşması değildi. Gültekin Pekmezci Yapı Kredi Bankası'nı dolandırmak suçundan 1.5 yıl hapse mahkum olmuştu ve bankanın kara listesinin baş köşesi ona ayrılmıştı. Hakkında tutuklama kararı bulunan Gültekin Pekmezci'nin **Nokta**'ya yaptığı açıklamalar la da olaylar yeni boyut kazanıyordu.

Şaziye KARLIKLI

ÜMİT KIRDIL / NOKTA

"Selamün aleyküm rüşvetsiz olmadığını öğrendim"

Nokta'*nın telefonu çaldı... Telefondaki ses Gültekin Pekmezci'den başkası değildi. "Hakkımdaki dolandırıcılık iddialarına ilişkin söyleyeceklerim var" diyordu. Ancak karşılıksız çek vermekten ötürü hakkında tutuklama kararı olduğundan bir süredir kaçak yaşadığı için görüşmenin güvenli bir yerde yapılmasını istiyordu.*

Görüşmede geçtiğimiz hafta* Nokta *sayfalarında yer alan "Yapı Kredi Bankası'nın 840 milyon lira dolandırılması haberine açıklık getirmek amacını taşıdığını" söyleyen Pekmezci, Çukobirlik konusundaki soruları da yanıtladı:

Nokta: Yapı Kredi Bankası Beşiktaş Şubesi görevlilerince usulsüz düzenlendiği iddia edilen 1 milyar 600 bin liralık teminat mektubuyla Çukobirlik'ten mal almışsınız. Malı nasıl çektiniz?

Pekmezci: Ben ömrümde teminat mektuplarıyla mal alıp satmayı bilmem. Bu olayla ilgili sayıyorum şimdi, Hayati Bilgiç diye bu piyasayı (tekstil) çok iyi bilen bir adam var. Benim Barbaros Özongan adlı ticaret müdürüm ve muhasebecilerim var. Bunlar bana Çukobirlik'ten mal alınırsa para olarak çabuk döner dediler. Ben de kabul ettim, uygun dedim. Hatta bu para çar çur olmasın diye Yapı Kredi Bankası Beşiktaş Şubesi'nde çalışan Salim'i Adana'ya, rica ederek gönderdim. Neden gönderdim biliyor musunuz, bu para tekrar bankaya geri gelsin, işlemimizde kullanılsın diye. Çünkü elimde teminat mektubu vardı ama nakit para yoktu. Nakit sıkıntım vardı.

Nokta: Metresini 1700'den aldığınız malı 1400'den sattığınız söyleniyor. Bu zararına satıştaki amacınız neydi?

Pekmezci: Bu mallar kaça alındı kaça satıldı bilmiyorum. Faturaları vardır. Böyle bir işi ilk defa yaptım. Çünkü nakit sıkıntım vardı... İmalatçılarımı çalıştırmak için. Paranın tek lirasına elim değmedi. Bu para Yapı Kredi Bankası'nın 1912 sayılı hesabına geldi.

Nokta: Yapı Kredi Bankası avukatları, Çukobirlik yetkililerini, sizle sözleşme yapmadan iç emir ve talimatlara aykırı olarak mal teslim etmekle suçluyorlar, ayrıca teminat mektuplarının usulsüz olduğunu iddia ediyorlar.

Pekmezci: Bir kere bu teminat mektuplarında sahtelik yoktur. Kredi, yönetim kurulunca onaylanmadığı için sahtedir diyorlar. Ama asla sahte değildir. Çukobirlik yetkililerinin menfaatinin olmadığı, zaten olmaz. Birtakım menfaatler mutlaka olmuştur. Ben artık selamün aleyküm rüşvetsiz olmadığını öğrendim.

Nokta: Siz özellikle, geçtiğimiz hafta sayfalarımızda yer alan "840 milyon liralık dolandırıcılık" hakkında konuşmak istemiştiniz. Bu olayda Yapı Kredi Bankası sizin ve Beşiktaş şubesi görevlilerinin sahte çek düzenlediğini iddia etmişti. Bu 840 milyon liralık sahte çeki Salim Ergun adlı banka görevlisi ifadesinde avukat Cemil Varlı'ya teslim ettiğini belirtti. Daha sonra ise bu çek Denizcilik Bankası aracılığıyla Yapı Kredi Bankası'ndan tahsil edildi. Bu konudaki davada banka sizlerle birlikte Cemil Varlı'yı da suçluyor. Ancak Cemil Varlı olayı kabul etmiyor. Olayı bir de siz anlatır mısınız?

Pekmezci: Ben cezaevindeyken, Salim Ergun da cezaevine intikal edince 840 milyon liralık çekten bahsedildi. Salim'e sorduğumda, "Ağbi o Cemil Varlı Bey'in kendisinde. Cemil Varlı biz çıktığımızda, bize çeki teslim edeceğini söyledi" dedi. Dışarıya çıktığımın haftasında Selahattin Öztürk'ün aracılığıyla, Öztürk'ün yazıhanesinde Cemil Varlı ile karşılaştım. Bunlar bu çeki sizin dediğiniz gibi Denizcilik Bankası aracılığı ile takas ediyorlar,sertifikaları alıyorlar. Bunu böyle ifade ettiler ve bana şu teklifte bulundular. "Eğer sen bu işi defter kayıtlarına uydurursan menfaatlenirsin" dediler. Ben bunların teklifini kabul etmedim. "Eğer istediğinizi yaparsam bırakın menfaatlenmeyi, bu 840 milyon lirayı cari hesap olarak ödemek zorunda kalırım. Sizi ya ihbar edeceğim ya da bu olayları bankanın üst düzey yetkililerine anlatacağım"diyerek konuşmayı bitirdim. O günden beri de Yapı Kredi Bankası yetkilileriyle konuşmayı denedim, ama benle konuşmak istemediler. Çünkü adımız bir kere üçkâğıtçıya çıktı.

Nokta: Hakkınızda bu davaların dışında karşılıksız çeklerden ötürü tutuklama kararı var bu durumdan nasıl düzlüğe çıkacaksınız?

Pekmezci: Ben içeri düştüğüm için işlerimi takip edemedim. 14 tane şirketim var. Onların fonksiyonları için çekler verilmişti. Bana 6 ay süre tanısınlar bütün bu işleri temizlerim. Çünkü iş yapabilecek potansiyelim var.

Hafta yedi, gün sekiz Özal icraatını "açık ve seçik" olarak anlatacak

TRT / KAMU HİZMETLERİNİN ENFORMASYONU

Büyük tehdit: Her gün icraatın içinden

Devlet bakanlığı danışmanları icraatın içinden programının radyoda da her gün yayınlanması için ilginç öneriler geliştiriyor.

Televizyonun birinci kanalı, artık her gün "İcraatın İçinden" benzeri bir programla yayına başlarsa hiç şaşırmayın...

Sabah işe giderken, ya da kahvenizi yudumlarken, radyonuzda aynı sesleri duyarsanız yadırgamayın, "Bu kadar da olmaz," demeyin...

Çünkü, işine gelen işleri bitirmekte mahir hükümetin, işbilir danışmanları "İcraatın İçinden" programını, "Kamu Hizmetleri'nin Enformasyonu" kılıfı altında, her gün ekran ve mikrofona getirmenin yolunu buldular bile.

Prensler ekran ve mikrofon başına. Bu doğrultudaki ilk formülü Adnan Kahveci getiriyor ve yasayla belirlenmiş aylık yarım saatlik sürenin ikiye bölünmesini dolayısıyla ayda on beşer dakikalık iki "İcraatın İçinden" programı yayınlanmasını öneriyordu.

Bu öneri henüz tartışma aşamasındayken Devlet Bakanlığı'nın danışmanları daha ilginç bir yöntem üzerinde çalışıyor ve kısa sürede hazırladıkları raporu da "makama arz" ediyorlardı. Başta TRT olmak üzere ilgili ve yetkili kişiler arasında görüşülmekte olan bu rapor uygulamaya konulursa, Kamu Hizmetleri Enformasyonu adı altında, "İcraatın İçinden" benzeri programlar, her gün televizyonun birinci kanalında yirmi dakika süre ile gösterilecek. Üstelik program, radyoya da sarkıtılacak, TRT-1'e bağlı radyolar her sabah aynı programları yayınlayacaklardı. Gerçi programların hepsinde Başbakan Özal ön safta olmayacaktı ama Özal'ın prensleri, prenslerin de gözde bürokratları sırayla ekran ve mikrofona çıkıp, neler yaptıklarını, nasıl başarılı olduklarını, halka nasıl hizmet ettiklerini ballandıra ballandıra anlatabileceklerdi.

Yayın saatleri bile belli. 18 Ocak tarihinde, Devlet Bakanlığı'na sunulan "Kamu Hizmetleri Enformasyon Sistemi" başlıklı raporda, amaç ve kapsam, "Çeşitli kamu kuruluşları tarafından tanınmasını, anlaşılmasını ve iş, ihtiyaç sahiplerinin bunlara uygun olarak iş yapmalarını sağlamak üzere, TV ve radyoda bir program düzenlemesidir" şeklinde kaleme alınıyor, program kapsamına KİT'ler de dahil tüm kamu kuruluşlarının gireceği belirtiliyordu.

Raporu hazırlayanlar programın yayınlanacağı kanalları hatta saatleri bile saptıyorlardı. Nitekim, raporun, "Yayın Esasları" başlıklı bölümünde, programların TV'de birinci kanal yayınları başlamadan önce, radyoda ise, aynı programın ertesi sabah TRT-1'den saat 09.10 - 09.30 arasında yayınlanması öngörülüyordu.

Kim organize edecek? Bu işin organizasyonu için bir devlet bakanının başkanlığında, "Kamu Hizmetleri Enformasyon Komitesi" kuruluyordu. Komitede, Başbakanlık, Devlet Bakanlığı, TRT ve Siyasal Bilgiler Fakültesi'nden birer temsilci bulunacaktı. Kamu kuruluşlarından gerekli bilgileri bu komite alacaktı ama programların senaryolarına komite fazla karışmayacaktı. Rapora "komitece tanıtılması uygun bulunan hizmetler için, senaryolar Kamu Hizmetleri Enformasyon Komitesi'ndeki Devlet Bakanlığı temsilcisi üyenin gözetiminde hazırlatılır" ibaresi konuluyordu.

Değirmenin suyu nereden? Finansman sorunu ise daha da kurnazca halledilmek isteniyordu. Çünkü, bir madde ile, "Program, her konu itibariyle, tanıtılan kuruluşca finanse edilir" hükmüne yer verilirken TRT yetkilileri programları "İcraatın içi" sayar ve reklam tarifesi uygular korkusu ile, "Programın giderleri TRT tarafından bir reklam olarak değil, bir araştırma programı olarak değerlendirilir" hükmü getiriliyordu.

Girişim başarıya ulaşır, programlar gerçekleştirilirse TV izleyicileri ve radyo dinleyicileri yılın 365 günü "İcraatin İçinden"e mahkûm edilecekti. Program yapımcısı özel kuruluşlar için de oldukça kârlı bir iş alanı oluşacaktı anlaşılan.

Aytekin YILDIZ

VAKKO DÖŞEMELİK/PERDELİK DESEN YARIŞMASI

Turizm ve ihracat bir ülkenin tüm kaynakları ve değerleriyle tanıtılması için çok önemli birer olanaktır.

Ülkemizde turizm hızla gelişiyor. Tüm beldelerimizde bu amaca yönelik büyük yatırımlar, çağdaş oteller, moteller gerçekleştiriliyor.

Bu tesisler, milyonlarca yabancı konuğumuza, konaklama hizmetleri vermenin yanı sıra, Türkiye'nin tanıtımını da yapmaktadır, yapacaktır.

Vakko, bunun bilincindedir.

Vakko, turizm tesislerimizin dekorasyonunda kullanılacak, **Anadolu uygarlıkları** ve **geleneksel Türk sanatlarının** engin kaynaklarından esinlenerek gerçekleştirilecek çağdaş Türk desenlerinin ülkemizi bu yönüyle de dünyaya tanıtacak özgünlükte olabileceğine inanmaktadır.

Yarışmanın amacı, turizm ve tanıtıma yönelik çabaları bu yönden de zenginleştirmektir.

Yarışmada ödül alan yapıtlar Vakko Kuruluşları tarafından gerçekleştirilerek, gerek yurt-içi, gerek yurt-dışında satışa sunulacaktır.

Ödül tutarı: 5 Milyon TL.

I. Yarışmanın 1. ödülü 2.000.000.-TL, 2. ödülü 1.000.000.-TL'dır. Ayrıca, 4 adet 500.000.-TL.lık mansiyon verilecektir.

II. Yarışma, yurt-içi ve yurt-dışındaki tüm Türk sanatçılarına açıktır.

III. Sanatçılar yarışmaya diledikleri sayıda yapıtla katılabilirler.

IV. Yarışmaya katılma süresi 30 Haziran akşamı sona erecektir.

Yarışma ile ilgili teknik bilgileri içeren broşür, 21 Mart'tan itibaren İstanbul, Ankara ve İzmir Vakko Mağazaları ve Vakkorama'dan edinilebilir.
Bu iller dışında sanatçılar **"Vakko Fabrikası Londra Asfaltı-Merter-İstanbul"** adresine mektupla başvurarak broşür isteyebilirler.

V. Seçici Kurul: Abidin Dino, Ferit Edgü, Vitali Hakko, Abdurrahman Hancı, Mustafa Plevneli

VAKKO KURULUŞLARI

DİYARBAKIR / KÜRTÇE TARTIŞMASI

Arabeskin Kürtçesi

Diyarbakır'da türkücü Beşir Kaya tarafından doldurulan ve içinde üç tane Kürtçe arabesk türkünün yer aldığı kaset piyasada serbestçe satılıyor

"Bazı çevreler Kürtçe türkü okuyamazsınız diyorlardı. Okuttuk ve denetimden geçirttik..."

Ataman Bant Kayıt Stüdyosu sahibi Ramazan Ataman, içinde Kürtçe türkülerin de yer aldığı kasetle ilgili düşüncelerini böyle ifade ediyordu. Gerçekten de Ramazan Ataman düşündüğünü yapacak, Diyarbakırlı türkücü Beşir Kaya'ya doldurttuğu kasete, içinde "Kürtçe" türkülerle birlikte Bakanlık'tan "eser işletme belgesi" alacaktı.

Aşk türküsü olunca... "Kürtçe" kaset yapmanın fikir babası yapımcı Ramazan Ataman'dı. Ataman bu düşüncesini önce yakın çevresine açacak, fakat beklediği ilgiyi görmeyecekti. Kimse böyle birşeyin gerçekleşeceğine inanmıyordu. Oysa Ramazan Ataman düşündüğünü yapmakta kararlıydı. Kararını verdikten sonra hazırlıklara başlıyor ve türkücü Beşir Kaya'ya Türkçe-Kürtçe bir kaset yapma önerisi götürüyordu. Geçimini düğünlerde türkü söyleyerek kazanan Beşir Kaya, halkın bu tür türkülere ilgisini bildiği için öneriyi kabul edecek ve çalışmalara başlayacaktı. Ancak ortada yasal bir sorun vardı. Ramazan Ataman bunun formülünü de şöyle anlatıyordu: "Şimdi Türkiye'de Kürtçe konuşulup konuşulamayacağı tartışılıyor. Biz bu ortamda Kürtçe aşk türkülerin de yer aldığı bir kaset yaparsak kimse bir şey demez. Siyasi olmayınca mesele yok."

Ramazan Ataman ve türkücü Beşir Kaya el ele veriyorlar ve kısa sürede 15 parçadan oluşan arabesk-türkü karışımı bir kaset yapıyorlardı. Üç Kürtçe parçanın yer aldığı kaset 15 Aralık 1987 tarihinde Kültür ve Turizm Bakanlığı Fikir ve Sanat Eserleri Müdürlüğü'ne gönderiliyordu. Prosedür beyan esasına dayandığından çok sürmeden Fikir ve Sanat Eserleri Müdürü Rahmi Çubukçu imzalı "eser işletme belgesi" kendilerine gelecekti. Artık kasetin piyasaya çıkmaması için hiçbir neden yoktu. "Hazalım" adıyla piyasaya sürülen arebesk-türkü karışımı kaset kısa sürede tükenecek kadar büyük ilgi görecekti. Ramazan Ataman'ın keyfine diyecek yoktu. İyi para kazandığını saklamayan Ataman, "Bu tür kasetler yapmaya devam edeceğim" diyordu.

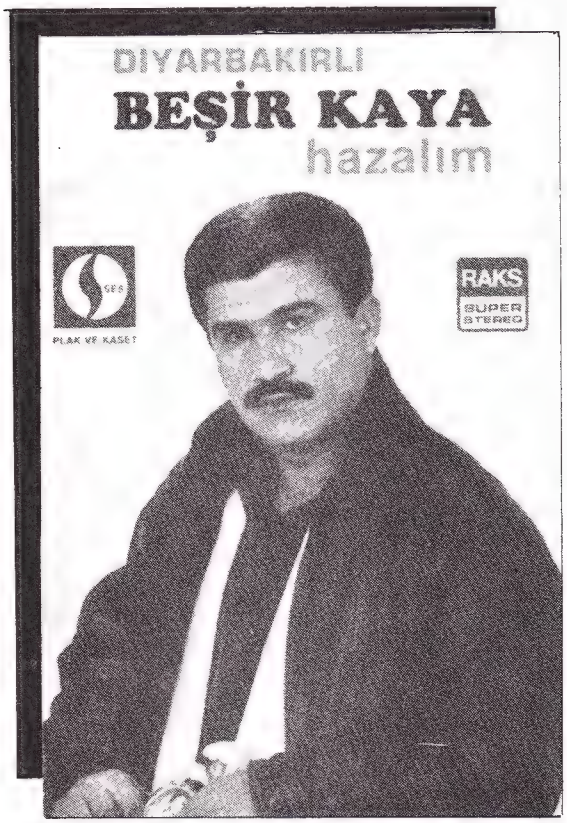

Ancak, kasetin "eser işletme belgesi" olması yeterli değildi. Çok değil birkaç hafta içinde kasetin baştan minibüs ve otobüsler olmak üzere her tarafta bangır bangır çalınması polisin dikkatini çekecek ve türkücü Beşir Kaya siyasi polis tarafından sorgulanacaktı. Beşir Kaya polis sorgusu hakkında Ortadoğu Haber Ajansı muhabirine şunları anlatıyordu: "Kaset piyasada çalınırken polisin dikkatini çekmiş olacak ki, beni siyasi şubeye götürdüler. 'Sen Kürtçe okuyormuşsun' dediler. Ben de 'Evet' dedim. Okuduğum parçaları Türkçeye tercüme etmemi istediler. Bir kâğıda yazıp verdim. Bunlar aşk-meşk anlatıyor deyip beni bıraktılar. Bir daha da gelen olmadı."

Kürtçe serbest mi? TCK'nın 2932 sayılı yasası "Türkçeden başka dillerin ana dili olarak kullanılmasını yasaklıyordu yasaklamasına ama, tıpkı İngilizce veya Fransızca bir kasette olduğu gibi Kürtçe bir kaset de Kürtçenin anadil olarak kabulü anlamına gelmiyordu. Kürtçe aşk türkülerinin her yerde rahatça çalınıp dinlenir hale gelmesi ilginç bir gelişmeydi. Önce SHP Genel Başkanı İnönü "Herkes anadili ile konuşmalıdır" demişti. Ardından Başbakan Turgut Özal'ın Diyarbakır Hapishanesi'ndeki direnişin olumlu sonuçlanmasını sağlayan ve Kürtçe konuşulmasına izin veren açıklaması gelecekti. Özal konuşmasında "Herkesin rahat ettiği bir dille konuşabilmesinde bir engel olmamalı. Bazı tabuları artık yıkmamız gerekir" diyerek en üst düzeyden bu konuya yeşil ışık yakacaktı.

Rahatça arabesk denilebilecek Kürtçe parçaların da yer aldığı bir kasetin serbestçe alınıp satılmasını olumlu karşılayanlardan biri de ANAP Mardin Milletvekili Nuredtin Yılmaz'dı. Yılmaz bu gelişmeyi "Son derece güzel bir olay" olarak niteleyecek ve şöyle diyecekti: "Milyonlarca insanın Kürtçe konuştuğu Türkiye'de, insanların kendi lisanıyla konuşması lazım. İnsanın evinde, arabasında kendi lisanının ezgisini dinlemesi kadar doğal ne olabilir? Demokratik bir ülkede insan haklarının simgesi olabilecek haklı bir olayın engellenebileceğine ben ihtimal vermiyorum. Bu düşünceme uygun olarak kasetin yayımına engel olmadığı için, Kültür ve Turizm Bakanı'na şükranlarımı sunuyorum. Bu olumlu adımın atılmasında herhalde hükümetin de haberi vardır. Ayrıca en azından Özal'ın da katkısı olduğunu tahmin ediyorum." ●

İNGİLTERE' DEKİ TEDAVİNİZ VE SAĞLIK KONTROLÜNÜZ HAKKINDA SİZE GEREKLİ HERŞEY İÇİN...

Sağlığınızla ilgili olarak İngiltere'ye gitmeye karar verdiyseniz AMI Health Care Ltd. İstanbul bürosunu arayınız. Büromuz, **"Harley Street Clinic", "Princess Grace Hospital" ve "Portland Hospital for Women and Children"**ın da aralarında bulunduğu 13 özel hastane içinde sağlık sorununuzun çözümüne yardımcı olacaktır.

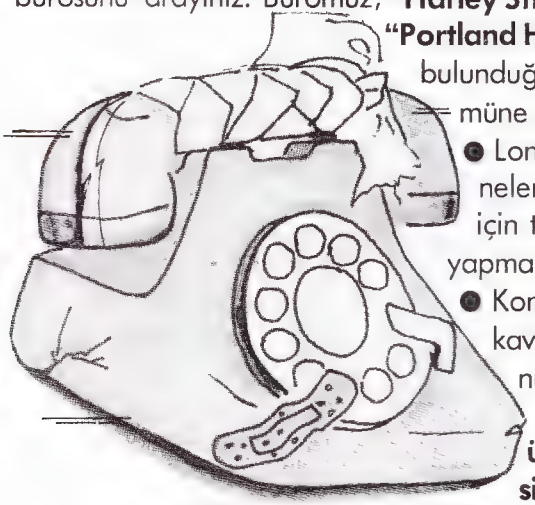

● Londra'nın önde gelen uzman doktorlarından ve hastanelerinden randevu almak, ● Gerektiğinde ameliyat için tarih saptamak, ● Otel yada pansiyon rezervasyonu yapmak, ● Londra havaalanında karşılanmanızı sağlamak, ● Konsültasyonlarda tercüman temin etmek, ● Sağlığınıza kavuşup yurda döndükten sonra Londra'daki doktorunuzla ilişkinizi sürdürmek, ● Çeşitli Check-Up programlarını önermek, **hiçbir ücret talep etmeden sizlere vereceğimiz hizmetlerdir.**

AMI Health Care

AMI Health Care Ltd. Türkiye İrtibat Bürosu:
Ihlamur Yolu, Müşfik Apt. 20/10 Teşvikiye/İSTANBUL Tel: 130 63 26 - 131 18 80 Tlx: 27971 amis tr

BÜYÜK LAROUSSE SÖZLÜK VE ANSİKLOPEDİSİ

Yarın çıkacak olan 78. fasikülü ile 10. cildine başlamıştır.

9. cilt kapakları satışa çıkarılmıştır.

Gelişim Yayınları
"Güvenilir Yayıncılık"

Ciltleri tamamlanmış olarak tek tek almayı arzu eden okurlarımız için 9. ciltler satışa sunulmuştur.

'Garip' bir danışman

"Hidayete ererek" Müslüman olan ve "Aslan" adını alan Belçikalı Leon Guimine, İzmir'de hem belediyenin hem de belediye ile işleri olan Belçikalı firmaların "danışmanlığını" yapıyor

"Gece gündüz demeden o kuş uçmaz, kervan geçmez yerde çalıştım. Gökdere'deki arıtma tesislerinin her karışında benim emeğim var."

Geçtiğimiz hafta ani bir kararla Müslüman olup "Aslan" ismini alan Belçikalı Leon Guimine söylüyordu bu sözleri. Guimine'in anlattıklarına göre, 1985 yılında İzmir Belediyesi,Körfez'i kirlettikleri gerekçesiyle dericileri kapatmıştı. Altı ay süren kapatma, dericileri canından bezdirince tabakhane sahibi Yahya Uz gelip Guimine'i bulmuş ve kendilerine yardımcı olmasını istemişti. Guimine zaten İzmir Anakent Belediyesi'nin "çevre uzmanı fahri danışmanı"ydı. Bunun için arıtma tesisi konusunda dericilere yardımcı olmayı seve seve kabul etmişti. Guimine artık dericilerin de "fahri danışmanı"ydı...

Belçikalı Leon Guimine "nev-i şahsına münhasır" bir "danışman"

Dericilerin Körfez'i kirlettiğine dair raporun altında imzası bulunan DSİ Bölge Müdür Yardımcısı Erol İnan'ın, Guimine'in Türk eşi Seçkin İnan'ın amcası olması ise elbette bir tesadüften ibaretti...

Danışmanlık zor zenaat. Tabii "fahri" de olsa, "asli" de olsa danışmanın işi kolay kolay bitmiyordu. Arıtma tesislerini kuracak firmayı bulmak da Guimine'in üstüne kalmıştı. "Fahri danışman" böyle kara günler için gerekli değil miydi? Guimine de çalışıp çabalamış ve bir Belçika firması olan Cominiere Group'la "işi bağlamıştı." Bir tek garip nokta vardı, Guimine, bu firmanın da danışmanıydı...

İş bununla kalsa iyiydi. 1986 yılında İzmir Anakent Belediyesi, Körfez dibinin taranması için bir ihale açmış ve verilen teklifler yüksek bulunduğu için, belediye bu işi bizzat kendisi yapmaya karar vermişti. Bunun için de İZBELCOM A.Ş. kurulmuştu. İZBELCOM'un bir ortağı İzmir Belediyesi, diğeri ise dericilerin bulunduğu Gökdere'ye arıtma tesisi kurma işini üstlenen Cominiere Group'tu...

Ancak İZBELCOM A.Ş.,Körfez'i kendisi temizlemek yerine, yine bir Belçika firması olan Dredging International'a 152 milyon Belçika Frangına ihale etmeyi tercih edecekti. İZBELCOM'a düşen görev ise bu firmayı denetlemekti.

'Danışman değil müşavir'

İzmir Anakent Belediye Başkanı Burhan Özfatura ve belediyenin çevre temizliği işlerine bakan Anakent Belediyesi Sekreter Yardımcısı Muhsin Abay, İzmir'in "gözde" danışmanı Belçikalı Leon Guimine ile ilgili olarak Nokta*'nın sorularını yanıtladılar.*

Nokta: Leon Guimine'in "fahri danışmanlığı" nasıl gerçekleşti?

Özfatura: Leon Bey'in belediyede fahri veya resmi bir danışmanlığı söz konusu değildir. Biz prensip olarak belirli konularda inandığımız herkese danışırız. Maksat belirli bir araştırma uygulamasını yürütmektir.

Abay: Müslüman oldu, ben ona Aslan Bey demeyi tercih ederim. Çevre olayı 1983'e kadar Türkiye'nin gündeminde bile değildi. Yeni bir olay. Dolayısıyla konuya muhatap lazım, kim, ne ile hangi bilgiyle yapacak? Leon Bey'in çevre konularında bilgili ve tecrübeli olduğunu duyduk. Kendisiyle burada tanıştık. Bana "Sen kimsin?" dedi, "Bu işten sorumluyum" deyince, "Kaç tane sorumlu var böyle?" diye çıkıştı. Kendisini dinledik ve pek çok konuda görüşünü aldık.

Özfatura: Onun belediyeyle ilgili bir danışmanlığı yok ama pek çok kişi gibi onun da fikirlerinden faydalanırız. Leon, Belçika grubunun buradaki danışmanı, bizim tarafımızla ilgisi yok. Gökdere arıtmasında da Cominiere'nin danışmanıydı.

Nokta: Ama olay 1986'da oldu. Halbuki siz birlikte düzenlediğiniz basın toplantısında "İç Körfez'i kirleten Melez çayını kontrol altına alacağız. Belçikalı danışman mühendisimiz bu konuda kararlı..." demiştiniz...

Özfatura: Yeşildere ve Gökdere arıtmalarında başvurulacak metotlar konusunda Leon'un bize birtakım önerileri oldu.

Dredging International'in daha önce "yüksek fiyat" veren firmalardan biri olması pek o kadar önemli değildi ama Guimine'in bu firmanın da danışmanı olması hayli şaşırtıcıydı... Yani, yeni adıyla "Aslan", eski adıyla Guimine hem ihaleyi veren, hem ihaleyi alan, hem de ihaleyi denetleyecek olan kuruluşların danışmanıydı.

Guimine bu "danışmanlık" furyasının meyvelerini toplamakta hiç de gecikmeyecekti. Nitekim, Körfez tarama çalışmaları bitmeden 1987 Haziran'ında Dredging International'in İzmir bürosu faaliyete geçiyordu. Büronun başında ise Guimine vardı ve üstelik bu kez danışman filan değil,doğrudan firma temsilcisiydi...

İzmir Körfezi Leon'un girişimleriyle temizlenmeyi bekliyor

Ancak Dredging International'in İzmir temsilciliği görevi Guimine'in "danışmanlık" hevesini kırmayacaktı. Ama belki de artık İzmir'de "danışmanlığı" yapılacak firma kalmadığı için Guimine İzmit yollarına düşecekti. **Nokta** muhabirine İzmit Belediye Başkanı'ndan aldığı ve belediye adına her türlü tasarrufta bulunabileceğini ifade eden vekaletnameyi gösteren Guimine, bu tür danışmanlık işlerini "hizmet aşkıyla" yaptığını söyleyecekti...

Anlaşılan bir süre sonra Guimine'in ardından Dredging International Körfez'i temizlemek,Cominiere Group da sanayi kuruluşlarına arıtma tesisi yapmak için İzmit'teki yerlerini alacaklardı. Danışmanı Guimine olan şirketlerin sırtının yere gelmemesine şaşılacak ne vardı ki?..

İsmail KAYHAN

Nokta: Peki ama Leon'un İZBELCOM'la ilişkisi hakkında ne söyleyeceksiniz?

Özfatura: Biz Körfez ihalesini beynelmilel çerçeve içinde yaptık ve 3,5 milyar liraya Belçikalı Dredging grubu kazandı. Dredging ve Cominiere grubu ortaktır ve bunun için de birlikte geldiler. Para ödenmesi konusunda sıkıntıya düştüğümüzde de belirli kolaylıklar gösterdiler. İhaleye beşaltı firma katıldı...

Nokta: Ama o ilk ihaleydi, ikinci ihalede tek şirket söz konusu oldu...

Özfatura: Hayır, hayır başka ihale yapılmadı...

Nokta: Belediyenin 1986 çalışma raporunda ilk ihale iptal edildi diyor...

Özfatura: İlk ihale iptal edildi ama zaten gücümüzü aşıyordu. İkinci ihale daha dar kapsamlı oldu. İhaleyi ben komisyona havale ettiğim için fazla detaya girmedim.

Nokta: Ama ihaleyi veren komisyon değil İZBELCOM'du...

Abay: Önce bakanlıktan izin almak suretiyle konusunda uzman üç şirketten gelen teklifleri değerlendirdik. İkisi Belçika, birisi Hollanda firmasıydı. Bu arada da İZBELCOM'un kuruluş çalışmaları vardı. SHP'lilerin de dahil olduğu bir komisyon dosyaları inceledi. Cominiere ve bir Alman firmasını müzakereye çağırdık. Cominiere bize daha makul göründü. Bu arada İZBELCOM da kuruldu. Biz de devletin yüzde elliden fazla hissesine sahip olduğu kuruluşlara doğrudan ihale edebilme avantajını kullanalım dedik. Çünkü ilan edilmesi, tekliflerin gelmesi, komisyonların toplanıp yeni bir değerlendirme yapması aynı prosedürün tekrarı olacaktı. Bunun için tekrar ihale açılmadı. Önceden verdikleri fiyatlar değerlendirilerek İZBELCOM tarafından Dredging seçildi.

Burhan Özfatura

Muhsin Abay

Nokta: Peki Leon Bey'in nasıl bir rolü oldu bu işte?

Abay: Leon Bey dedik, sen İZBELCOM'a müşavir olacaksın ama Dredging seni mümessil yapmak istiyor. Dredging de Leon Bey'i işe alırken bir sakınca olup olmadığını sordu bize. Biz de yok dedik...

Nokta: Leon Guimine'in hem Dredging, hem de İZBELCOM'daki müşavirlik görevi akla birtakım sorular getiriyor. Leon hem işi yapan, hem de yaptıracak olan firmanın müşaviri. Bu durumda İZBELCOM denetleme görevini nasıl yapacak?

Özfatura: Denetleme olayını İZBELCOM Yönetim Kurul gerçekleştirir. Yani kararı Leon Guimene değil, İZBELCOM Yönetim Kurulu verir.Leon işin yalnızca teknik kısmıyla ilgilidir.

Pedagojik Danışma Merkezi
KIRMIZI BALIK ÇOCUKEVİ

Danışman: Uzman **Dr. Erdal Atabek**
Pedagoglar: **Canan-Sarp Bengü**

Türk ve İngiliz öğretmenlerle
- 2.5-6 yaş ikinci dil eğitimi
- 7.30-19.30 ikinci dil eğitimi
- **Öğleye kadar ve öğleden sonra programı**
- 19.30-00.30 arası gece eğitim-bakımı (grup oyunları)
- **Ayda bir gün ücretsiz gece bakımı**
- Hafta sonu eğitimi-eğlenceleri
- **Çocuğu video kayıttan izleme olanağı ile**

ÇAĞDAŞ OKUL ÖNCESİ UYGULAMA KAYITLAR BAŞLADI

İstasyon yanı-BOSTANCI Tel: 372 67 96

Satılık
Meraklısına
Datça'da
Satılık eski, taş,
bahçeli ev
Tel: 9-6145—1403

Yüksek mimar Sinan Genim'in hazırladığı maket gerçeğe dönüşürse, Celal Bayar'ın "anıtkabir"i böyle olacak

CELAL BAYAR'IN "ANITKABİR"İ

Umurbey mezar görsün...

Türkiye'nin üçüncü cumhurbaşkanı Celal Bayar'ın anıt-mezar projesi bitirildi. Projenin hükümet tarafından gerçekleştirilmesi bekleniyor

"Doğrusunu isterseniz Umurbeyliler mezarın nakline pek olumlu gözle bakmıyorlar. Mesele yükseklikse, gökyüzü bizim, çıkabildiğimiz kadar çıkarız. Ama projenin bir yarışma sonucu seçilmesi bizce daha uygun olurdu..." Umurbey Belediye Başkanı Hüseyin Kalpat, Türkiye'nin üçüncü cumhurbaşkanı Celal Bayar için düşünülen ve artık son aşamasına gelen "anıtkabir" projesini böyle değerlendiriyordu.

Devlet törenine evet, devlet mezarına hayır. 104 yaşında İstanbul'da hayata gözlerini kapayan Celal Bayar'ın naaşı Ankara'ya götürülmüş ve kendisi için bir devlet töreni düzenlenmişti. Hükümet, Bayar'ın, Ankara'da Atatürk Orman Çiftliği yakınlarında yapılacak olan ve tüm diğer cumhurbaşkanlarının da nakledileceği devlet mezarlığına defnedilmesini düşünüyordu. Ancak Bayar ailesi hiç de aynı görüşte değildi. Çünkü Bayar'ın, sağlığında bir türlü yıldızının barışmadığı İsmet İnönü ve 27 Mayıs'ın lideri Cemal Gürsel ile aynı mezarlığı paylaşması düşünülemezdi...

Bunun üzerine Bayar, doğduğu köy olan Umurbey'de Celal Bayar Vakfı'na ait topraklara "geçici" olarak defnediliyor ve kısa bir süre sonra da anıt-mezar projesi için çalışmalara başlanıyordu.

Siyah benekli yeşil taş... "Burada herkesin muhatabı benim. Ziyarete gelenler mezarın bir buçuk yıldır neden yapılamadığının hesabını bana soruyorlar. Ortaya Celal Bayar'ın adına yaraşır bir mezar çıkmazsa gelenler yine bana kızacaklar... 'Böyle bir şeyi yaparken utanmadınız mı?' diyecekler..."

Belediye Başkanı Hüseyin Kalpat, anıt-mezara ilişkin endişelerini böyle dile getiriyor ve henüz Sinan Genim'in yaptığı projeyi görmediğini de vurguluyordu. "Ama" diyordu Kalpat, "son söz elbette ki aile büyüğü ve vakıf başkanı Nilüfer Gürsoy'undur..."

İşi hiçbir maddi karşılık beklemeden gönüllü olarak üstlendiğini belirten Sinan Genim ise, asıl amacının yüzyıllara direnebilecek bir yapıt ortaya koymak olduğunu söylüyordu. Sinan Genim sözlerini şöyle sürdürüyordu: "Anıt kendi kendini zamana karşı koruyabilsin diye en dayanıklı malzemeyi kullanmayı düşünüyorum. Yörenin kendine özgü, zor yıpranır siyah benekli yeşil taşları bu iş için biçilmiş kaftan. Proje, doğal konuma da son derece uygun olacak..."

Asıl gömülecek olan... "Ne yazık ki bir seçme şansımız olmadı" diyordu Nilüfer Gürsoy ve hemen arkasından ekliyordu: "Ama Sinan Genim'in hazırladığı projeyi beğendik. Şimdi sıra gerçekleştirmeye geldi. Bu da tabii bir finansman sorunu. Cenaze töreni sırasında o dönemin Milli Savunma Bakanı Zeki Yavuztürk, birinci yıl töreninde ise Maliye ve Gümrük Bakanı Kurtcebe Alptemuçin söz verdiler. Mezarın yapımını hükümet finanse edecek. Seçimler filan derken iş uzadı. Konu Başbakan'a da aksettirilmiş. Bugünlerde bir gelişme bekliyoruz."

Ancak, Bayar ailesinin veya vakfın, haydi onlar bir yana Bayar'ın politik destekçilerin böyle bir anıt-mezarın yapımını seve seve üstlenecekleri gayet açıktı. O halde neden özellikle hükümetin bu projeyi finanse etmesi bekleniyordu? Bunun bir tek cevabı olabilirdi: Türkiye Cumhuriyeti'nin üçüncü cumhurbaşkanının anıt-mezarı bizzat devlet tarafından yaptırılırsa, Bayar üzerinde 27 Mayıs'tan bu yana süregelen tartışmalar kesin olarak tarihe gömülecekti. Bayar ailesi ise bu "inceliği" bilecek kadar diplomatik deneyime sahipti elbette ●

ALKENT'te Manolya'nın beşinci, Begonya'nın üçüncü katında oturabilirsiniz...

Kalabalıktan, gürültüden, betondan ve kirlilikten uzaklaşmak için **çiçeğe, yeşile** ihtiyacımız var. Akasya... Frezya... Açelya... Bir zamanlar İstanbul'un her köşesini süsleyen bu çiçekler, çiçekli ağaçlar, şimdi ALARKO'nun ETİLER'de inşa ettiği ALKENT bloklarına adlarını verdiler. **%80'i yeşil, %20'si şehir** olan ALKENT'in her yanını çiçekler ve ağaçlar kaplayacak.

ALKENT'te, doğayı reddetmeyen ve doğanın reddetmediği bu "Bahçe Şehir"de, mutlu, sorunsuz, tasasız yaşayacak; çağdaş kullanılan teknoloji sayesinde **aradığınız her şeyi bulacaksınız.**

Manolya... Begonya... Akasya... **ALKENT blokları...** Hepsi, doğrudan asansöre bağlanan yeraltı garajlı, ısındığınız kadar yazan elektronik sayaçlarıyla merkezi ve tabandan ısıtmalı **çağdaş daireler...**

ALKENT'te, suların hiçbir zaman kesilmediği, 24 saat sıcak suyun aktığı, İtalyan fayans ve karolarıyla döşeli banyo ve mutfağından, görüntülü kapı telefonuna... dünyanın dört bir yanını alabilen uydu anteninden kablo-TV sistemine kadar **her şey sizin konforunuz, mutluluğunuz ve güvenceniz için.**

ALKENT, toplantı salonu, restoran, gece klübü ve diskotek, yüzme havuzu, tenis kortları, jimnastik ve raketbol salonları, basketbol ve voleybol alanları, koşu ve bisiklet yolları, çocuklar için oyun alanları ve aklınıza gelebilecek her şeyin elinizin altında olduğu alışveriş merkeziyle **tam bir rekreasyon merkezi.**

ALKENT "Bahçe Şehir" de günün 24 saati faaliyette olan bir organizasyonla **hiçbir hizmet aksamayacak.**

Anlayış ve nezaketten oluşan bir ortamda, çiçekler içinde, mutlu ve huzurlu yaşayın... Kişiye özel yaşayın.

ALKENT'TE "ŞEHİR SORUNLARI" OLMAZ!

GELİN, ALKENT'İ GÖRÜN...

ALKENT
BAHÇE ŞEHİR
MUTLU ŞEHİR

GÜZEL SAŞATLAR / SAATCHI & SAATCHI

ALARKO ALKENT Tepecik Yolu, ETİLER-İSTANBUL Tel: 163 19 25/157 77 00 (7 Hat)

"Bu genç kuşak mehdiyi görecek"

Adnan Oktar. Namı diğer Adnan Hoca. ilk olarak **Nokta***'nın yayınıyla bilindi ve giderek ünlü oldu. Hapiste ve akıl hastanesinde yattı, şimdi yine dışarda. Zengin aile çocuklarına yönelik tebliğ çalışması ise bütün hızıyla sürdü. Kolejli müritler bu arada sıkı bir araştırma ve yayın faaliyetine girdiler. En son ise lüks baskılı "Yahudilik ve Masonluk" isimli bir kitap çıkardılar. Kitabın 4. baskısına yeni bir bölüm eklediler:"İslamın Dünya Hâkimiyeti". İndependenta yangını, 1 Mayıs Katliamı* **Nokta***'nın ateistler kapağı, İran-Irak Savaşı, Kanlı Mekke baskını... Buna benzer bir dizi "kıyamet alameti" kolejli müritler ve/veya Adnan Hoca tarafından dile getirilmiş.* **Nokta***'nın sorularını yanıtlarken Adnan Oktar (Hoca) yazılanlara "netlik" getirmeye çalıştı. Sonuçta bugünün gençlerinin mehdi ve Hz. İsa'yı göreceğini söyledi.*

Nokta: Kitabınızdan anladığımız kadarıyla "ahir zaman"da yaşadığımızı söylüyorsunuz. Nedir ahir zaman?

Oktar: Kıyamete yakın olan devir anlamına geliyor, yani dünyanın son zamanları. İslam inancına göre, yani hadislere göre İslam ümmetinin ömrü aşağı yukarı 1400 sene. Fakat bunun biraz daha uzatılacağı belirtiliyor. Yani Hicri 1500 yılına kadar oluyor. Bugün 1408'deyiz. Hicri 1408 ile 1500 arası İslam âleminde bir canlanış, bir düzelme olacağını rivayetlerden anlıyoruz. Yani İslam'ın bütün dünyaya hâkim olacağını anlıyoruz.

Nokta: Kitapta, kendinize göre karamsar bir tablo çiziyor, ardından "Üzülmeyin, mehdi gelecek" diyorsunuz. Ve peşpeşe "alamet" sıralıyorsunuz. Bu psikolojik bir yaklaşım değil mi?

Oktar: Bir kere biz hiçbir şeye kesin demiyoruz. Allahülalem diyoruz. Yani mümkün veya kendisi. Tevil yapıyoruz, tahminde bulunuyoruz. Bu anlamda hakikaten Afganistan'ın işgali, İran-Irak Savaşı, Müslümanların baskı ve sıkıntı içinde olması birer alamet. Demek ki bu alametler çıkmış.

Nokta: Bu böyle otomatik bir şey mi? "Kötü" arttıkça "iyi" yaklaşıyor mu?

Oktar: Gayet tabii. Gece ne kadar koyuysa, gündüz o kadar yakın demektir.

Nokta: Türkiye'den birçok alamet sayıyorsunuz. Örneğin 1 Mayıs katliamı nasıl alamet oluyor?

Oktar: O arkadaşların bir çalışması. Ben de inceledim, rivayetlerle bayağı benzerlikler var: Zaman açısından, olayın geçiş yeri açısından tam mutabakat var. Ama yine de budur diye kesin konuşamayız.

Nokta: Ama dünyanın dört bir yanında katliam oluyor. 1 Mayıs'ın seçilmesi biraz zorlama olmuyor mu?

Oktar: Şimdi zaman mühim. Hicri 1400'de olmuş. Yer mühim. Alametlerin birçoğu rivayetlere göre İslâm âleminin son başkentinde olacak.

Nokta: Geleceği söylenen mehdinin fiziksel özellikleri var mı?

Oktar: İki yüze yakın alamet sayılıyor. Mesela orta boylu, geniş alınlı kaşı kavisli gibi. Yalnız bunlar herkeste olabilir. Bunlardan neticeye varılamaz.

Nokta: Yaş söyleniyor mu?

Oktar: Rivayetlerde 30-40 yaş arası deniyor.

Nokta: Mehdi normal bir insan gibi doğacak mı?

Oktar: Pek tabii. Başlangıçta mehdi olduğunu bilmez o.

Nokta: Sonra o takribi yaşa gelince mehdiliğini ilan mı edecek?

Oktar: Yok, bu mevzu şahıs değil. İslam uleması onun farkına varacak.

Nokta:Ama İslam dünyası zaten paramparça. Hangi ulema, nasıl mutabakata varabilir?

Oktar: Rivayetlere göre mutabakata varacak deniyor ama haklısınız bu şartlarda biraz zor görünüyor.

Nokta: Şu anda bir mehdi adayı var mı?

Oktar: Şimdi bazı tarikat mensupları makam-ı mehdiyet, makam-ı gavsiyet gibi tarikat makamlarına girdiği zaman kendisini mehdi zanneder. Fakat o, bu düşüncesinde masumdur. Bir süre sonra da o düşünceden çıkar. Bundan sonra da böyleleri çıkacaktır, bugün de vardır. Desinler, onların demesiyle bir şey olmaz.

Nokta: Ya siz? Siz mehdi misiniz?

Oktar: Mehdinin alametlerinden biri de şeyin olmasıdır. Ben Peygamber Efendimizin neslinden değilim.

Nokta: Bazıları, sizin mehdi konusunda bu kadar uğraşmanıza bakarak "herhalde mehdilik iddiası var" diyorlar...

Oktar: Daha önce mehdi konusuyla ilgilenen birkaç yazarın da başına aynı şey gelmişti. Bizim çocuklar da biraz ilgilenince, onların da böyle bir kanaati olduğu zannedildi.

Adnan Hoca (solda) arkadaşımız Ruşen Çakır'a kitabını anlattı

FOTOĞRAFLARI: BATUHAN KİREN / NOKTA

Adnan Hoca'ya göre, bugünün gençleri mehdi ve Hz. İsa'yı görecek

Nokta: Siz kaç yaşındasınız şu anda?

Oktar: Beni zorla mehdi yapacaksınız yani...

Nokta: Yapan zaten yapmış...

Oktar: 32 yaşındayım. Kim beni mehdi yapmış sahiden?

Nokta: İçlerinde kitaptan haberi olmayanlar da var.

Oktar: Çocuklar alametlerden söz edince, onlar da beni mehdi sanmışlardır.

Nokta: Değil misiniz?

Oktar: Bu çok manasız olur. Mesela mehdi tutuk konuşur, ben peltek değilim. Konuşurken sağ elini sol dizine vurur deniyor. Görüyorsunuz, ben öyle bir şey yapıyor muyum? Demek ki değilim.

Nokta: Talebelerinizin size mehdi olarak bakmadığına emin misiniz?

Oktar: Bütün Müslümanlar yaygın olarak mehdi bekliyoruz. Bu bir heyecan, ümit veriyor. Bugün birçok tarikatta müritler şeyhlerini mehdi biliyorlar. Bu bilgi eksikliğinden kaynaklanıyor. Halbuki şeyhlerin böyle bir iddiası yok.

Nokta: Bir sohbetimizde 2000 yılına kalmaz demiştiniz...

Oktar: Kıyamet değil de mehdinin zuhuru. Ama bu da tahmindir, kesin değildir.

Nokta: Kıyamet alameti olarak gösterdiğiniz ateistlerin ne yapması gerek o zaman size göre?

Oktar: Zaten önümüzdeki yüzyıl içinde dünyada dinsiz kalmayacak. Bütün dünyaya İslam hâkim olacak. Savaşlar, ihtilaller duracak, ekonomik sıkıntılar kalkacak. Peygamber Efendimiz "mezardakiler bile imrenecek" diyor. Yaşlılar keşke genç olsaydık, gençler de keşke daha olgun olsaydık diyecekler. Türkçesi materyalist teori tamamen ortadan kalkacak.

Nokta: Bir Nuh'un Gemisi olmayacak o zaman?

Oktar: Yok, yok, sosyalist diye bildiğimiz arkadaşlar, solcu yazarlar, hep İslam dinine dönecekler inşallah.

Nokta: O zaman kıyametin kopmasına ne gerek var?

Oktar: İslam'da önce mehdinin gelişi var. Sonra Hz. İsa'nın nüzulu. Ancak herkes bilmeyecek onun Hz. İsa olduğunu, yakın talebelerinden başka. Hz. İsa zamanında kutuplara kadar her yerde İslam hâkim olacak. Onun vefatından sonra bir bozulma başlayacak. Ondan sonra da kıyamet bekleniyor.

Nokta: Yani bu dünyada hiçbir zaman istikrar olmayacak...

Oktar: Bir gece olur, bir gündüz. Bu Allah'ın kanunu.

Nokta: Demek 50-60 yıl içinde bütün bunları göreceğiz...

Oktar: Tabii, tabii, yalnız Hicri 1500'e kadar İslam'ın hâkimiyeti söz konusu. Sonra bozulma bekleniyor.

Nokta: Demek kıyameti göremeyeceğiz?

Oktar: Herhalde, inşallah.

Nokta: Siz bu tebliğ çalışmalarınızla kıyameti çabuklaştırmış oluyorsunuz o zaman. Çünkü İslam'ın hâkimiyetini hızlandırıyorsunuz.

Oktar: Yok, tebliğ çalışmaları Kuran'ın emri olduğu için yapılır. Mehdi çıkacak diye yapılmaz. Bizim amacımız İslam'ı yaymak. Mehdi gelince biz de onun askeri, talebesi, yardımcısı olacağız.

Nokta: Toparlarsak size göre bütün bu gidişat mehdinin zuhuruna doğru...

Oktar: Mehdinin zuhuruna, Hz. İsa'nın nüzuluna...

Nokta: Bizim kuşak hangisine yetişir bunların?

Oktar: Her ikisini de görecek inşallah. Şimdi genç kuşağın inşallah göreceği kanaatindeyim.

Ruşen ÇAKIR

MİT RAPORU'NA 200 MİLYONLUK TAZMİNAT

Şerefiye

"Sayın Özal bu olay süresince beni bir kez dahi arayıp olay hakkında bilgi alışverişinde bulunmadılar. Gönül isterdi ki, daha yakın ilgi göstersin" diyordu emekli Orgeneral Necdet Üruğ. Anlaşılan MİT Raporu'ndan sonra Başbakan'ın kendisine ilişkin "tepkisizliği"ne hayli kırılmıştı. Aslında pek de tepkisiz sayılmazdı Başbakan. Rapor öğrenilir öğrenilmez, "Böyle bir rapor falan olmadığını" açıklamış, sonra fikir değiştirip, "Canım rapor değil de döküman aslında" diye olayı geçiştirmeye çalışmıştı. Ne ki, Başbakan'da tepkiler "türlü çeşitli"ydi. Raporun üzerinden 1,5 ay geçmişti ki, bu kez konuyla ilgili soruşturma açtığını ve üç müfettişi bu işle görevlendirdiğini açıklayıverdi. Ama bu ara-

Üruğ'un avukatları Başbakanlığın kapısında

da olan olmuş, Üruğ ceza davasına ek olarak 200 milyonluk bir de tazminat davası açmaya karar vermişti. Davaların gerekçesi olarak da "Söz konusu olan devlete uzun yıllar şerefle hizmet etmiş bir insanın haysiyetidir" deniliyordu. Şimdi, Türkiye'ye her biri kendi alanında şerefle hizmet veren öteki MİT raporlu meslek erbabının da "şereflilik" emsalinden yola çıkarak dava açıp açamayacakları merak ediliyor. Eğer her biri 200'er milyonluk dava dilekçeleriyle MİT'in ve Başbakanlığın kapısına dayanırlarsa vay geldi bütçenin, ödemeler dengesinin ve enflasyonun başına.

SABIKALI ÇOCUKLARA PAYDOS

Sezar'ın hakkı...

Adalet Bakanlığı ve komisyonu hazırladığı "demokratikliği" hayli tartışılır kimi yasa tasarılarıyla hep eleştirilecek değil ya... Ara-

HAFTANIN SÖZÜ

"Bir daha askeri darbe olacağını hiç sanmıyorum."

Kenan Evren

BİR PORTRE

EMRE ULAŞ / NOKTA

Köstebek

Köstebekler (chrysochloris aurea) yeraltında açtıkları tünellerde yaşayan, gün ışığından pek hoşlanmayan, kazma dişli, sevimli ve hayli miyop hayvanlar olarak bilinirler. Bir diğer özellikleri ise, kimi ülkeler tarafından özenle eğitildikten sonra düşman ülkelerin gizli servislerinde boy göstermeleridir. Bu tür köstebekler (casusis meşhuris) elde ettikleri devlet sırlarını "gerçek" ülkelerine göndererek kısa sürede ün kazanırlar. John Le Carrè'nin ünlü "Köstebek" romanına da konu olan bu kişiler gerçek yaşamda zaman zaman gün ışığına çıkar ve ortalığı karıştırıverirler. Sekreterinin bir Doğu Alman köstebeği olduğu ortaya çıkan Batı Alman Başbakanı anlı şanlı Willy Brandt'ın çareyi istifa etmekte bulması bu konudaki görkemli örneklerden biridir. Bizde de, Cumhurbaşkanı Kenan Evren'in ünlü MİT Raporu'na değinerek, "MİT'in içinde köstebek var!" demesiyle birlikte, bu kişinin kimliği, en çok tartışılan konulardan biri haline geldi. Bizim köstebek (casusis garibanis) ise, rakip ülkeler hesabına çalışan Batılı meslektaşlarından hayli gariban bir çabayla; kimisi doğru olmayan, kimisi de gizli olmayan "sır"ları basına "sızdırmak"la yetindi.

BASINDAN YORUMLAR

Filin tarifi...

Türkiye Birleşik Komünist Partisi'nin iki lideri, Haydar Kutlu ile Nihat Sargın önceki gün, Devlet Güvenlik Mahkemesi'nde yargılanmaya başladılar...

Savcı, Kutlu ile Sargın için hazırladığı iddianamede komünizmi de anlatmış. İddianamede komünizm hakkında aynen şöyle deniyor:

"Komünizmin prensibi: 'Bizimle beraber olmayana ölümdür. Orta yol yoktur.'

Yapılan tavsiye: 'Birincisi, ihtilale yakışır şekilde paraları alıp onları zayıf düşüreceksiniz; ikincisi, onları korkutacaksınız.'

Kabiliyetli, girgin ve müteşebbis olan herkes onlara göre faşisttir. Ölmesi gerekir."

Savcı, bu değişik komünizm tarifini nereden öğrenmiş, onu da açıklıyor.

"Önce bu sistemi benimsemiş,

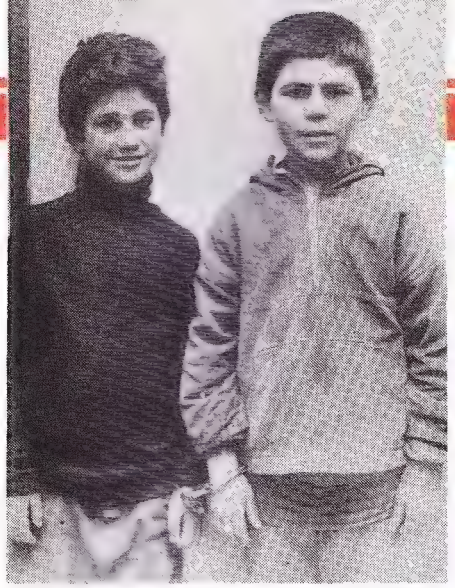

18 yaşından küçüklerin sabıka kayıtları iptal edilecek

da sırada Sezar'ın hakkını da vermek gerek. Bakanlar Kurulu'na gönderilen bir tasarıya göre, 11-18 yaşlar arasında suç işleyen çocukların sabıka kayıtları suçun özelliğine ve alınan cezanın miktarına bakılmaksızın silinecek. Tasarı kesinleşirse, 15 yaşında suç işleyip 5 yıla hüküm giyen bir çocuk, 20 yaşında serbest kaldığında tüm toplumsal haklarından eksiksiz olarak yararlanabilecek, hatta yarı aç yaşamayı göze alırsa devlet memuru "bile" olabilecek. Darısı 18 yaşından büyüklerin başına...

BİR FOTOĞRAF

SÜREYYA ORAL / MİLLİYET

Merhaba sivilleşme!

KISA... KISA...

• **İslami İlimler Araştırmalar Vakfı**'nca düzenlenen bir seminerde kimi konuşmacılar; İslam'da sendikanın, grevin, lokavtın yeri olmadığını, emekli maaşının ise günah olduğunu savundular.

• **Davos baharının her şeye karşın** devam ettiği, Yunanistan'ın dört yıldır katılmadığı 23 Nisan Uluslararası Çocuk Şenliği'ne bu kez hayli kalabalık bir ekiple katılacağının öğrenilmesiyle bir kez daha kanıtlandı.

sonra vazgeçmiş komünist devlet yaşamını görmüş kişilerin anlatımlarından..."

Öğrenmenin yaşı yok... Biz komünizmin, felsefi, ekonomik ve politik bir sistem olduğunu, üretim araçlarının mülkiyetiyle falan ilgilendiğini sanıyorduk... Demek ki yanılmışız...

"Savcının bilgi kaynakları" komünizmi daha değişik de tarif edebilirlerdi tabii... Örneğin, "komünistlerin geceleri sokakta gördükleri çocukları pişirip yediklerini, enselerinde fazladan bir kulakları olduğunu, parklardaki çiçekleri gizlice kopardıklarını" da söyleyebilirlerdi...

Ahmet Altan, 16 Mart, Hürriyet

EMRE ULAŞ / NOKTA

Yolsuzluğa özgürlük, habere ölüm!

Hükümet, basın özgürlüğünü kısıtlayıcı düzenlemeler getiriyor.

Borçlar Yasası'nın 49'uncu maddesi, bir gazetecinin, yaptığı bir yayından ötürü tazminata mahkûm olmasını, bu yayında gazetecinin "ağır kusur"u bulunması koşulunun varlığına bağlamıştı.

Hükümet, yasanın 49'uncu maddesindeki bu "ağır kusur" koşulunu kaldırıyor.

Bu tasarı yasalaşırsa, mahkeme, bir yolsuzluk belgesini yayımlayan gazeteciyi yargılarken artık bu gazetecinin bu yayını yaparken "ağır kusuru" olup olmadığını araştırmayacaktır.

Ya ne yapacaktır?

"Madem" diyecektir, "gazeteci bu belgeleri yayımladı, öyleyse sorumludur."

Özel hukuktaki "kusursuz sorumluluk" diye bilinen ilkedir bu...

Böylesine bir yasa maddesi, basın özgürlüğü ile hukukla, demokrasiyle bağdaşır mı hiç?

Medeni Kanun'un değiştirilmesi için yıllardır bir taslak üzerine çalışılıyor. "Ön tasarı" olarak adlandırılan bu yasa taslağı Adalet Bakanlığı'nda beklerken, neden birdenbire, Yurttaşlar Yasası (Medeni Kanun) ile Borçlar Yasası'nda böylesine apar-topar değişiklikler yapılıyor?

Neden yapıldığı bellidir. İsteniyor ki, hiçbir ihale, hiçbir alım, hiçbir yolsuzluk basında söz konusu edilmesin...

Uğur Mumcu, 16 Mart, Cumhuriyet

ABD—SSCB / İNSAN HAKLARI

Süperlerin yüzkaraları

Zirve görüşmelerinde sürekli olarak gündeme gelen insan haklarının ihlali iki ülke için de geçerli. ABD'de iki milyon insan sokaklarda yaşarken, Sovyetler Birliği'nde ruhsal sorunlarla psikiyatristlere başvuranlar potansiyel muhalif olarak fişleniyor.

Yaklaşık iki yıl önce, Reagan'ın en yakın komşusu Douglas Edwards'dı. Reagan, Beyaz Saray'da, Edwards ise karşı kaldırımda uyuyordu. Edwards, "O beyaz evin önünde geçirdiğim sekiz ay boyunca sürekli olarak rahatsız edildim" diyerek şikâyet ediyordu ama, yine de talihli sayılırdı. Reagan'ın Edwards'dan önceki komşusu, Vietnam gazisi Jesse Carpenter, 84 kışını çıkaramamış ve Beyaz Saray'ın önünde donarak ölmüştü.

Sokaklarda yaşayan iki milyon Amerikalı için hayatta kalmanın ilk şartı soğuktan korunmak. Beslenme sorunu, çöp tenekelerine gereken önemi vermeyen hamburgerciler sayesinde göreli bir kolaylıkla çözümlenebiliyor. Arada sırada, "çöplerimi çaldırmam" diyerek silah çeken dükkân sahiplerine de rastlanabiliyor ama genelde bu konuda cömert davranılıyor. Ancak ısınma, özellikle de kış aylarında, bir ölüm-kalım meselesi. Zira hafif bir soğuk algınlığı kısa sürede zatürreeye dönüşerek ölüme yol açabiliyor. Bu nedenle, umuma açık, iyi ısıtılan mekânlardan mümkün olan en uzun süreyle yararlanmak gerekiyor.

Önemli olan fark edilmemek. Macar mülteci Zlatko, biraz da aristokrat yüz ifadesinin katkısıyla, soğuk kış günlerini Ulusal Resim Galerisi'nde geçiriyor. Galeri görevlilerinin, iflah olmaz bir resim tutkunu mu, yoksa düşkün bir ressam mı olduğuna bir türlü karar veremedikleri Zlatko, yılların tecrübesiyle geliştirdiği ayakta uyuma tekniğiyle, tabloları inceler pozda saatlerce kestiriyor. Bir başka sokak sakini ise, yılın dokuz ayını şehir kütüphanesinde, bütün kitapların adlarını yazarak, geri kalan üç ayı da eyaletin tüm sokaklarını arşınlayarak geçiriyor.

Amerikalı yazar Mitchell Synder, Edwards ve Zlatko gibi sokaklarda yaşayan insanları anlattığı "Zorunlu Yürüyüş" adlı kitabında, sokakta yaşamanın önkoşulunun "fark edilmemek" olduğunu belirtiyor. Çünkü fark edilmek, parktaki bank, ısınmak için girilen kütüphane, galeri ve benzeri umuma açık yerlerden kovulma sonucunu doğuruyor. Ancak devlet tarafından "fark edilmek" bambaşka anlamlar taşıyabiliyor. Geçtiğimiz ay,

"Talihli" evsizler: Kimsenin şikâyet etmeye niyeti yok

Beyaz Saray'a nazır yaşamak her kula nasip olmuyor

New York Valisi Edward Koch, sokaklarda yaşayan "uygunsuzlar"ın toplanarak hastanelere gönderilmesini emretmişti. Gerekçe, bu insanların akli dengelerinin yerinde olmamasıydı. Oysa Başkan Reagan, kendisine 2.3 milyon konut fazlasına karşılık 2 milyon insanın evsiz olduğu hatırlatıldığında, "Sokaklarda yaşamak bu insanların kendi seçimleri" demişti.

New York valisinin, özgürlükler ve ruh sağlığı konusunda hararetli tartışmalara neden olan bu kararı, sokakları mekân tutan insanların bir bölümü için "yuvaya dönüş"

24 yaşında, başkent Washington'da yaşıyor. Tüm mal varlığı yanında

Sokaklarda yaşayan iki milyon ABD vatandaşı için hayatta kalmanın ilk koşulu soğuktan korunmak

Koriaguine gibi muhalif aydınlar Serbsky kliniğinde "tedavi" görüyor

anlamı taşıyordu. 1963 yılında çıkarılan bir yasayla, kamu huzurunu ve güvenliğini tehdit etmeyecek durumda olan hastaların devlet hastanelerinden çıkarılarak, mahalli kliniklerde ve sağlık merkezlerinde gözetim altında tutulması öngörülmüştü. Bu kararın alınmasında, devlet hastanelerindeki bakımın yüksek maliyetinin yanı sıra, toplumsal hayatın hastane ortamına kıyasla daha etkili bir tedavi yolu olduğu düşüncesi rol oynamıştı. Bu uygulamayla birlikte, devlet hastanelerine yatan hasta sayısı 560 binden 116 bine düşmüş ve korunmaya muhtaç insanlar toplumsal hayatın "doğal tedavisi"ne terk edilmişti. Sonuç pek parlak olmamış, parklar, istasyonlar, sokaklar giderek işsiz güçsüz, evsiz barksız insanlarla dolmaya başlamıştı.

Acımasız ekonomi. Ancak, sokakların dolmasını hastanelerin boşalmasıyla açıklamak, pek inandırıcı olmuyor. Bugün sokaklarda yaşayanların küçük bir oranı hastanelerden çıkarılan insanlar. Peki sağlık kulüplerinin, kompüterlerin, micro wave fırınların çağında kir pas içinde, çöplüklerde karın doyuran, sokaklarda yatıp kalkan bunca insan nereden türemişti? Reagan'ın muhalifleri, sayıları iki milyona ulaşan bu "sınıflar altı" tabakanın oluşmasını uygulanan ekonomik politikaya bağlıyorlar. "Evsizler için Ulusal Birlik Komitesi"nin başkanı Robert Hayes'e göre, sokaklarda yaşayan insanlar, "acımasız bir ekonominin, çürüyen değerlerin ve kayıtsız bir hükümetin sembolü." Ulusal Ruh Sağlığı Enstitüsü'nün yaptığı bir araştırmanın sonuçları ise, sokaklarda yaşayanların üçte ikisinin ciddi ruhsal sorunlara sahip olduğunu, bu kitlenin yarısının alkolik veya uyuşturucu müptelalarından oluştuğunu gösteriyor.

Bir yanda olumsuz sosyo-ekonomik koşullar, diğer yanda bu koşullardan görece bağımsız kişilik bozuklukları, toplumun alt gelir gruplarına mensup bireyleri, toplumsal hayatın dışına itebiliyor. Bir kez toplumun dışına düşülünce de geriye dönüş hayli zor.

Sokaklarda yaşayan insanların giderek artması, üstelik bu kitlenin yaklaşık yüzde otuzunun çocuklu ailelerden oluşması, ABD kamuoyunu oldukça rahatsız ediyor. Geçtiğimiz ocak ayında yapılan bir kamuoyu araştırması sonuçlarına göre, bu sorun Amerikan halkının çözümünü beklediği konular arasında AIDS ve nükleer silahsızlanmanın önünde, ikinci sırada yer alıyor. Ancak ilk sırada bütçe açığı sorununun bulunması, yüksek sosyal harcamalar gerektiren "evsizler" konusunun kısa dönemde çözüme ulaştırılmasının güç olduğunu gösteriyor.

Sokaklarda yaşayan insanlar ABD'nin yalnızca iç politika sorunu değil. Zirve görüşmelerinde, ABD, Sovyetler Birliği'ndeki insan haklarının ihlalini ne zaman gündeme getirse, Sovyet tarafı ABD'nin iki milyon insanı sokaklarda yaşamaya mahkûm ederek insanlık suçu işlediğini ileri sürüyor.

Muhalif belirtiler. ABD'de iki milyon insan sokaklarda yaşarken, Sovyetler Birliği'nde de iki milyon Sovyet vatandaşı "tırmanan şizofreni"den muzdarip durumda. Tırmanan şizofreni Sovyetler Birliği'ne özgü bir şizofreni türü. Hastalığın belirtileri oldukça kapsamlı bir liste oluşturuyor. Karamsarlık, melankoli, inatçılık, katılık, otoriteye karşı gelme eğilimi, gelenekleri ret etme, güçlü dini inançlar, kendine fazla önem verme, ilgi çekme eğilimi, iltica etme arzusu. Resmi makamlar tarafından tespit edilen bu şizofrenik belirtiler tüm Sovyet vatandaşlarının şizofreniye yakalanma ihtimalini oldukça yüksek tutuyor.

Sovyetler Birliği'nde ruhsal sorunlarla psikiyatristlere başvuran her Sovyet vatandaşı "potansiyel ruh hastası" ve "potansiyel muhalif" olarak fişleniyor. Zaten bu iki kavram neredeyse eşanlamlı. Bir muhalifin ifadesiyle, resmi tavır "ülkenin durumundan memnun olmayanların akıllarından zoru olmalı" biçiminde. "Potansiyel ruh hastası" listesinde bulunanlar günün birinde muhalif "belirtiler" gösterirlerse soluğu akıl hastanesinde alıyorlar. Geçtiğimiz ocak ayında ustabaşını sert biçiminde eleştiren bir fabrika işçisi şizofreni teşhisiyle akıl hastanesine yatırılmış ve bu olay glasnosttan cesaret alan Sovyet basınında psikiyatrinin suiistimaline örnek olarak gösterilmişti. Yine, bir muhalifin ifadesine göre, tanıdık bir doktor, hemşire veya sıradan bir polisin yardımı, husumet duyulan birini psikyatri kliniğine kapattırmaya yeterli.

Ancak "glasnost"la birlikte Sovyetler Birliği'nde psikiyatri politikasında da önemli değişiklikler yapılıyor. Geçtiğimiz temmuz ayında Sovyet yetkililer ilk kez akli dengesi yerinde olan insanların da akıl hastanelerine gönderildiğini açıklamışlar, ocak ayında ise bundan böyle bu tür "yanlışlıklar"a meydan vermemek için akıl hastanelerinin içişleri bakanlığından alınarak sağlık bakanlığına bağlanacağını duyurmuşlardı. Yaptığı açıklamada, geçmişteki "yanlışlıkların" devlet politikası olmadığını belirten ve KGB'nin doktorlara baskı yaptığı yolundaki iddiaları ret eden sağlık bakanlığı psikiyatri bölümü şefi Alexander Churkin reformlara,"tırmanan şizofreni" kayıtlarının silinmesiyle başlanacağını bildirmişti.

Gorbaçov'un, insani kaygıların yanı sıra, Batı ile ilişkilerinde büyük bir pürüz teşkil eden insan hakları konusunda adım atması şüphesiz ABD yönetiminin de kendi payına düşeni yapmasını gerektirecek. Ancak yine de bu sorunlar daha uzun süre zirve toplantılarının gündeminde kalacağa benziyor ●

1979 YILI İCRA PL. 467 TEDBİR UYARINCA SİGARA SAĞLIĞA ZARARLIDIR.

"Ne Filistin yanlısı, ne İsrail karşıtıyım"

1981'de bir suikast sonucu öldürülen eski Mısır Devlet Başkanı Enver Sedat'ın eşi Cihan Sedat, kocasının ölümünden sonra Amerika'da yaşamayı tercih etti. Orada, Maryland Üniversitesi'nde Mısır tarihi üzerine dersler aldı ve öğrenimini halen sürdürüyor. Amerika'da, başta Henry Kissenger olmak üzere, Carter ve Bush'un eşinden büyük destek gördüğünü anlatan Cihan Sedat oradaki en büyük yardımcısının yakın dostu feminist lider Betty Friedan olduğunu söylüyor.

Bayan Sedat, Mısır'da, erkeklere çokeşliliği yasaklayan ve boşanmayı zorlaştıran yeni bir yasanın çıkarılmasında etkili bir mücadele yürüterek tekrar dikkatleri toplamayı başardı. Sadece yaz tatilleri için Kahire'ye dönen Cihan Sedat, geçtiğimiz günlerde, "Mısır'da Kadın" adlı kitabının yayınlanması nedeniyle ülkesine gitti. Nasır'dan Sedat'a Mısır'ın otuz yıllık tarihini ve otobiyografisini içeren kitap daha önce ABD ve Fransa'da yayınlanmış ve hemen best-seller olmuştu.

L'Espresso dergisi Cihan Sedat ile Kahire'de görüşerek, son zamanlarda tekrar gündeme gelen ve Enver Sedat'ın çabalarıyla gerçekleştirilen Camp David Antlaşması'na ilişkin görüşlerini sordu.

Soru: Sizce, Ortadoğu'ya barış getirmek yolunda ne gibi hatalar yapıldı?

Yanıt: İlk hatayı Filistinliler yaptılar. Sedat onlara, uluslararası planda yani ABD, İsrail ve Mısır'la birlikte sorunları çözmeyi teklif ettiğinde bunu reddettiler. Böylece tarihi bir fırsat kaçırmış oldular. Eğer onu dinleseler di bugün bu noktaya gelinmezdi. Kimse onun ne yapmak istediğini anlayamadı. O sadece, İsrail-Mısır ilişkileri ve Sina Yarımadası'nın işgaliyle değil, bölgede İsrail'in işgal ettiği tüm topraklarla ilgileniyor ve hepsini çözmeye çalışıyordu. Diğer bir hatayı da İslamcı kesim yaptı. Libya ve İran gibi ülkeler Sedat'la birleşmek istemedi. Hatta onu ölüme mahkûm ettiklerini etrafa yaydılar. İsrail'in de hatalarını söylemek gerek. Bugüne kadar pozisyonunu değiştirmedi ve şimdi de gencecik çocuklarını Filistinli gençlerin üzerine salıyor. Ben ne Filistin yanlısıyım ne de İsrail'e karşıyım. Sadece barıştan yanayım ve bunun gerçekleşeceğinden kuşkum yok. Filistinlilerle anlaşmaya varılarak kendilerine bir ülke kurma hakkı verileceğine inanıyorum.

Soru: Ama barışın başka düşmanları da vardı. Mesela radikal İslamcılar hakkında ne düşünüyor sunuz? İran basını bu aralar Mısır'da epey yaygınlaşmaya başladı.

Yanıt: Mısır, İran değildir. Aşırı İslamcılar bugün çok güçlüler ama hükümetin sıkı takibi altındalar. Mısır'da camilerin dolması, kadınların çarşafa bürünmesi, bu ülkenin gelecekte fanatizmin kurbanı olacağını göstermez. Bu meseleleri abartmaktan başka bir şey değil. Burası dünyanın en dindar ülkelerinden biri, ama tüm dindarlar radikal İslamcı değil. Bunlar 1980'de örgütlenmeye başladılar ve bugün okulları, hastaneleri var. Parayı da şüphesiz, Libya, İran hatta Suudi Arabistan gibi ülkelerden buluyorlar.

Cihan Sedat 45'inden sonra Kahire Üniversitesi'nde Arap Edebiyatı konusunda master yaptı

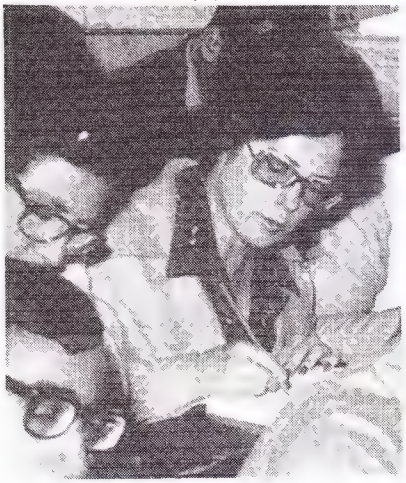

Nancy Reagan da Amerika'da ona destek olanlardan

Soru: Kocanızı bu fanatik İslamcılar mı öldürdü?

Yanıt: Bunu belki hiçbir zaman bilemeyeceğiz. Öldürenler belli ama bunların arkasında kimler vardı? Mısır'la bağlantıları neydi? Bu sorular hâlâ esrarengizliğini koruyor.

Soru: Mısır'da barışa başka kimler karşı çıkıyor?

Yanıt: Marksistler elbette. Ama partiler içinde barışa karşı olanlar da var.

Soru: Mısır'daki radikal İslamcılar, barıştan başka, kadın-erkek eşitliği konusundaki adımları da engelliyorlar...

Yanıt: Şimdilik biz kadınlar kaybettik. Eskiden parlamentoda 34 kadın vardı. Şimdi ise sadece 13. Ayrıca "çarşaf"ın geri dönüşü de yaşanıyor. Ancak bu biraz da moda diye oluyor. Genç kızlar hem moda olduğu hem de dikkat çekmek için çarşafa bürünüyorlar. Biraz da giyim masraflarını azalttığı için. Ama bugün aydınlardan çok, kadınlar İslam hareketine karşı çıkıyor. Bu yüzden kadınların toplumdaki yerlerini alacağına inanıyorum. Kadın hareketleri durmayacaktır. Örneğin, Kaddafi kadınları sadece süt veren inekler gibi görüyor. Ama eşi Fethiye benim yakın arkadaşımdır ve kadın hakları için savaş verdiğini biliyorum.

Soru: Bir ara Sedat ve siz yolsuzluk ve entrika çevirmekle suçlandınız. Bugün bu suçlamaları kabul ediyor musunuz?

Yanıt: Bu iğrenç kampanya Camp David'ten sonra, Sedat'ın düşmanları tarafından başlatıldı. Daha da beteri, Sedat öldürüldükten sonra da devam etti. Gazeteler bir gün Sedat'ın alkolik olduğunu, bir gün benim 35 arabam olduğunu, başka bir gün bir çariçe gibi yaşadığımı yazdılar. Hatta 45 yaşından sonra, binbir zorlukla ve Mısırlı kadınlara örnek olsun diye yaptığım master'ı bile karaladılar. Diplomamın bana hediye edildiğini ileri sürdüler. Giza'daki evin benim olduğunu söyleyenler bile var. Oysa oraya kira ödediğimi herkes bilir.

Soru: Enver Sedat, Nasır'ın miras bıraktığı devrimi, Sovyetler'le dostluğu, sosyalizmi bir kenara atıp, Mısır'ı Batı'ya yaklaştırmış.

Yanıt: Sedat, Nasır'ı severdi. Ama insanların çektiği acıları gördü. Mısır halkı sosyalizmi istemiyordu. Tutuklamalar, polis rejimi, 1967'de İsrail'le savaştan sonra mahvolan ekonomi. Sonuç, can çekişen bir Mısır. Sedat birçok politik tutukluyu serbest bıraktı, özel mülkiyet hakkını verdi. Krizden çıkmanın tek yolu olarak da Batı'ya açıldı. Bu "açık kapı" siyasetiydi ve Mısır'a epey para kazandırdı, hâlâ da kazandırıyor.

Soru: Bu değişiklikler yarardan çok zarar getirdi şeklinde yaygın bir görüş var. Zengini daha zengin yaparken, fakiri de daha fakir yaptı. Ne dersiniz?

Yanıt: Hiçbir devrim hatasız olmaz. Ama bu siyasetin bugün bile geçerli olduğuna inanıyorum. Ekonomik sorunları Sedat tam çözemedi ama bugün de çözülmüş değil. Bu sorun çözülürse radikal İslamcılar'ın tehlikesi de azalacaktır.

Soru: Eğer Peres ile karşılaşma şansı elinize geçseydi, ona ne derdiniz?

Yanıt: Peres'i akıllı ve ciddi bir adam olarak tanırım. Ona, Sedat'ın bıraktığı yerden yeniden başlayalım derdim. On yıl geçmiş olsa bile hâlâ bir çözüm bulabiliriz derdim.

Soru: Ortadoğu'ya nasıl bir politik tavsiyede bulunmak istersiniz?

Yanıt: Acı bir tavsiye. Sedat'ın ölümü birçok Arap başkentinde şenliklerle kutlanmıştı. Ama bugün, Camp David'ten on yıl sonra anlaşıldı ki, onun yolunu izlemekten başka yapacak bir şey yok. O, yaptıklarının ne kadar tehlikeli olduğunu biliyordu ve bunu hayatıyla ödedi. Barış için öldü. Ama tek çözüm yolu olan Camp David Antlaşması'na uyulursa ölümü yararsız olmayacaktır. ●

Bayan Sedat kocası Enver Sedat'ın imzaladığı Camp David Antlaşması'nı doğru buluyor

ARTIK MAZERETİNİZ KALMADI! NİHA

GELİŞİM

***Ayda 4.250 liraya İngilizce !**

Kaybedecek zamanı olmayanlar için, kendi kendine İngilizce öğrenmenin kesin yöntemi!

Günde sadece 15 dakikanızı ayırın, Gelişim Oxford İngilizce Dil Öğretim Ansiklopedisi'yle, İngilizceyi kaynağından öğrenin.

Evde ya da arabada kullanabileceğiniz kasetlerle İngilizler gibi konuşun, Oxford İngilizcesini öğrenin.

Oxford Üniversitesi Yayınları'nın İngilizce öğretim malzemesi hazırlamadaki 50 yıllık deneyiminden yararlanın.

2. FASİKÜL ÇARŞAMBA ÇIKIYOR

*Kasetli Fasikül 2.000.-TL.
Kasetsiz Fasikül 750.-TL.

YET, İNGİLİZCEYİ ÖĞRENECEKSİNİZ..

OXFORD

GELİŞİM YAYINLARI
"Güvenilir Yayıncılık"

Toulouse Loutrec'in Moulin Rouge'u resmeden tabloları reklam panoları gibi dünyayı dolaşarak bu gece kulübüne uluslararası ün kazandırmıştı

Moulin Rouge'un yeni sanıdı Jacki Clerico kankancı kızlarıyla

Dönemin kankan kraliçesi "Obur" Louise, Toulouse Loutrec'in deyişiyle, hayatın ta kendisiydi

FRANSA / MOULIN ROUGE YÜZ YAŞINDA

Yaşasın kankan

Efsanevi gece kulübü Moulin Rouge 100. yaş gününü kutlama hazırlıkları içinde. Bir zamanların skandallar yaratan "bohem"yası artık turistik bir gelir kaynağı

Artık ne "minik ayaklı" Nini, ne de "Obur" Louise var. Çekirge, Küçük Güvercin, Kayan Yıldız da yok. Çoktan duvarları süsleyen çerçevelerdeki yerlerini almışlar. Müşteriler de bohem değil; aralarında ne ressam var, ne de kont. Yalnızca meraklı turistler ve taşralı Fransızlar. Ama gösteri sürmeli... Sürüyor da. İşte Offenbach'ın ilk notaları çalmaya başladı bile. Birazdan "kankan"cı kızlar sahneye çıkıp bacaklarını havaya savurarak şiddet ve erotizm dolu kankan dansını yapacaklar. Birçok şey değişti ama, kankan dansı değişmedi. Eskiden de sekiz dakikaydı, şimdi de. Kankandan sonra çıplak dansözler sırada. Ancak yalnızca göğüsler çıplak, gerisi kapalı. Yüz yıl önce de böyleydi ve büyük skandaldı.

Bir zamanların Eros tapınağı, bohemlerin, burjuvaların, kontların, küçük kadınların, yeni yetme sanatçıların, jigololların bir numaralı eğlence yeri Moulin Rouge yüz yaşına basmak üzere. Resmi doğum tarihi 6 Ekim 1889 ama, yüzüncü yıl kutlamaları bu "düşük ahlaklı" gece kulübünün şanına layık olarak doğum gününden 19 ay önce UNICEF yararına yapılacak bir galayla başlayacak. Program, Birleşmiş Milletler'le Moulin Rouge'un ortaklaşa düzenledikleri resim yarışmasının birincisinin ilan edilmesiyle açılacak. Yalnızca çocukların katıldığı yarışmanın konusu "Moulin Rouge."

Moulen Rouge'u uluslararası üne kavuşturan, kankan dansı ve çıp-

Patronun emri kesin: "Ya göğüslerinizi açın ya da kankan dansını öğrenin

lak göğüslü dansözler kadar ünlü ressam Toulouse-Lautrec'ti. Lautrec'in tabloları birer reklam panosu gibi dünyayı dolaşarak Moulin Rouge efsanesini yaratmıştı. Ancak Moulin Rouge da cüce kontun resim tarihine geçmesini sağlamıştı.

Efsane kadın. Lautrec'in resimlerine konu olan kankan dansı önceleri salonda, seyircilerin arasında yapılıyordu. Gösterici kızların varla yok arası elbiseler içinde, bacaklarını başlarına dek kaldırarak tozdan griye çalan uzun fırfırlı külotlarını göstermeleri ortalığı birbirine katıyordu. Bu durum "skandal" olarak nitelenmiş ve kulübün kapatılması istenmişti. Kulübün sahibi çareyi bir sahne yaptırarak kızları halktan uzaklaştırmakta bulmuş, ancak sahne kankanıyla birlikte, Zola'nın "Natüralist Gösteri" adını verdiği kankan dönemi sona ermişti.

Natüralist kankanın kraliçesi Louis Weber'di. Montmartre'deki kabare şovu sırasında masalarda içki bırakmadığı için "Obur" lakabını kazanmıştı. Moulin Rouge'un patronları yeni açtıkları kulübe Louise'i alabilmek için yüklü bir transfer parası ödemek zorunda kalmışlardı. Obur Louise dolgun vücudu ve avam yüzünü süsleyen minik topuzuyla görkemli bir görünüşe sahipti. Dönemin ünlü şarkıcısı ve Toulouse Lautrec'in sevgilisi Yvette Guilbert, Obur Louise'i şöyle anlatıyordu: "Eteklerindeki altmış metrelik dantelayı donunu meydana çıkaracak biçimde fırdöndürüyor ve selam vermek için eğilip kalktığında donuna işlenen kalp de gerilip gevşiyordu. Kusursuz bacaklarını kâh ortaya çıkarıyor, kâh gizliyor, zarif bir ayak,bir ayak darbesiyle kavalyesinin şapkasını başından uçuruyor ve göğsünü alabildiğine gererek şöyle bir dikiliyordu. Louise gerçekten büyüktü ve hınzır, namussuzca bir görüntü sergiliyordu. Ama bunları öyle masum bir edayla yapıyordu ki, herkes ona hayrandı. Paris'ten New York'a, Roma'dan Londra'ya bütün kadınlar onun gibi giyiniyor, saçlarını onun gibi süslüyordu." Ancak, Louise bir süre sonra çaptan düşüyor ve geldiği yere, Montmartre kaldırımlarına dönüyor, alkolizm ve yoksulluk içinde ölüyordu.

Nostaljik dönüş. Halkın zevkleriyle birlikte Moulin Rouge değişiyor ve modaya uyarak gösterişli bir müzikhole dönüşüyordu. Mahzun yüzlü, ince, solgun bir kız olan yeni kankan kraliçesi Le Petomone, dans ederken seyircileri koro halinde "bir, iki, üç..." diye saymaya davet ederek halkı memnun ediyordu. Artık Moulin Rouge'un parlak günleri geride kalmış, sıradan bir müzikhol olmuştu. 1915'te savaşla birlikte yıkılma tehlikesi geçiriyor ve ancak 10 yıllık bir aradan sonra yeniden açılıyordu. Ne var ki, devir artık sinema devriydi ve cafelerle birlikte müzikholler de kapanmaya yüz tutuyordu. Moulin Rouge kısa bir süre için sinema ve Jean Gabin sayesinde diriliyor, ancak tekrar eski silik haline dönüyordu.

Kapanmasına ramak kalan Moulin Rouge'un tarihi 1962'de değişiyordu. Paris gecelerinin sembolü olan bu kulübü İtalyan asıllı işadamı Jacki Clerico satın alıyor ve Moulin Rouge'u eski parlak günlerine kavuşturuyordu. Bunda şüphesiz değişen kültürün de rolü vardı. Cafeler ve kabarelerle birlikte gece kulüpleri de artık revaçtaydı. Nostalji salgını Moulin Rouge'a uğramadan gidemezdi. Jacki Clerico, görkemli bir geçmişten yararlanmanın ticari önemini kavrayarak Moulin Rouge'a eski havasını veriyordu.

Ama artık kankanın, mevcut değerlere başkaldırıyı simgelediği o eski günlere dönmek mümkün değildi. Gösteriler artık bir kültürü değil, turizm endüstrisini temsil ediyordu. Ve salonda asılı duran resimlerden sahneyi gözetleyen yitip gitmiş eski kankancı kızlar, Moulin Rouge'un yüzüncü yılını buruk bir gülümsemeyle karşılıyordu.

ABD

Orta Amerika yine karıştı

Ortega, Honduras'ta üslenen Kontralara aman vermiyor

Nikaragua askerlerinin Kontralara karşı başlattığı geniş çaplı saldırı sırasında Honduras sınırlarını takip amacıyla aştığını iddia eden Reagan yönetimi, Honduras'a asker yollamaya başladı. ABD yönetimi bunu yaparken de, Honduras'ın kendisinden yardım istediğini öne sürmeyi ihmal etmedi. Oysa, Honduras Dışişleri Bakanı Contreras ABD'nin bu harekâtından bir gün önce, bu iddiayı yalanlamış ve olayın sadece Kontraları takip eden Sandinistlerin sınıra fazla yaklaşması nedeniyle uyarılması şeklinde cereyan ettiğini açıklamıştı. Ama bu açıklama Reagan yönetimini tatmin etmemiş olacak ki, planlanan harekât yine de uygulamaya kondu. Bu arada Nikaragua lideri Daniel Ortega, ABD'nin suçlamalarını reddetti ve sınırın BM Barış Gücü tarafından denetlenmesi isteğini tekrarladı. Ortega ayrıca Nikaragua halkını muhtemel bir ABD saldırısına karşı uyanık olmaya çağırdı.

PORTRE

GÜLBEDDİN HİKMETYAR

Mücahitlere taze kan

Geçen hafta Afgan direniş ittifakı liderliğinden istifa eden Yunus Halis'in yerine Gülbeddin Hikmetyar atandı. Yedi ayrı mücahit örgütünün birliğinden oluşan ittifakın içinde yer alan Hizbi İslami'nin başkanı olan Hikmetyar, tavizsiz bir radikal İslamcı olarak tanınıyor. Mücahit gruplarının en güçlü, en politize ve en örgütlüsü sayılan Hizbi İslami Yunus Halis ve Hikmetyar tarafından kurulmuştu. Ancak bir süre sonra Halis, Hikmetyar'ı, örgütünü Sovyet işgalcilerine karşı mücadeleden üstün tutmakla suçlayarak ayrıldı ve kendi partisini kurdu. Akıllı tutumu ve güven verici siyasetleriyle yakın zamana kadar, Amerika'nın Afgan direnişçilerine yaptığı yardımın yarıya yakınını alan Hikmetyar, son zamanlarda artık bunu alamaz oldu. Batılılar artık onun radikal tutumundan korkmaya başlamışlardı. Buna rağmen Hikmetyar, Sovyetler'in Afganistan'da geçici bir hükümetin kurulmasını kabul etmesi koşuluyla Cenevre'de tarafların imzalayacağı bir anlaşmayı kabul edeceğini açıklayarak tutumunu belli bir ölçüde yumuşattı. Zira mücahitler şimdiye kadar Kabil hükümetinin derhal feshini talep ediyorlardı.

İNGİLTERE

"Yeşil Prens" başbakan

İngiliz halkı Prens Charles'a artık "Yeşil Prens" diyor. Çünkü o, çayırları, ormanları, gölleri, doğayı seviyor ve onu mahveden mimarlara karşı amansız bir mücadele veriyor. Üstelik Charles, Thatc-

Yedi yaşındaki küçük Jason geçenlerde hayatının en mutlu gününü yaşadı. Hemofili hastası olan Jason, bir kan nakli sırasında AIDS virüsü almış ve genç yaşta ölüme mahkûm olmuştu. Ama o, tüm çocuklar gibi okula gitmek istiyordu. Yaşadığı köydeki insanlar ise onun kendi çocuklarıyla aynı okulu paylaşmasına şiddetle karşı çıkıyordu. Sonunda okul yöneticileri bir çözüm buldular. Küçük Jason'a okulun diğer bölümlerinden uzakta minik bir kulübe ve şirin bir sınıf hazırlandı. Ve Jason tüm çocuklar gibi okula başladı. Tek başına ama yine de çok mutluydu.

Prens Charles aktif bir yeşilci

her'e oy veren yuppi'leri de sevmiyor. Onun arkadaş çevresi, sol gazetelerin twid ceketli köşe yazarları, entelektüeller, ve Oxford'lu profesörlerden oluşuyor. Üç milyon tirajlı Mail on Sunday adlı gazetenin yaptığı bir araştırmaya göre, İngilizler'in yüzde 66'sı, Charles'ın çevreyi koruma mücadelesini doğru buluyor. Halkın yüzde 30'u ise Prens'in Thatcher'ın yerine başbakan olmasını istiyor.

ABD

Collins'in milyarlık sırları

Ülkemizde Hanedan dizisiyle tanınan ünlü film yıldızı Joan Collins, boşandığı kocası Peter Holm'un hışmına uğradı. Sadakatsizlik suçlamasıyla mahkemeye başvuran Holm, eski karısından 6.5 milyar lira tazminat talep etti. Ama mahkeme ancak 300 milyon lira hak ettiğine kanaat getirdi. Tabii ki Holm büyük bir hayal kırıklığına uğradı ve hakkını söke söke almaya karar verdi. Bunun için de, "Joan İle Evlendim" adlı kırk beş sayfalık bir "roman" yazdı ve Collins'in "yatak" sırlarını en ince ayrıntısına kadar anlattı. Ayrıca yıldızın histeri krizlerini eklemeyi de ihmal etmedi. Holm, New York'taki tüm yayınevlerinin kapısını aşındırdı ama şimdilik "eserini" basacak birini bulamadı. Çünkü istediği fiyat oldukça fahiş. Ama Holm, "Bir buçuk milyar lira maliyetini ancak kurtarır" diyerek fiyatı düşürmemekte kararlı.

Joan Collins, eski kocasıyla mutlu günlerinde

KISA... KISA...

• **Guinness Rekorlar Kitabı'nın finansörü** ve İngiliz bira sanayiinin en büyük ismi John Guinness, geçenlerde Snowden Dağı'nda yürüyüş yaparken, buzda ayağının kayması sonucu düşerek hayata veda etti.

• **Çin yönetimi, 1949'da komünistlerin** iktidara geldiği günlerde, Tayvan'a kaçan suçlular için genel af ilan etti. Bu kararın Çin ile Tayvan arasında göçleri kolaylaştırmak için alındığı bildirildi.

• **Sovyetler Birliği Çalışma Bakanlığı**, Sovyet tarihinde ilk kez, işsizlere yardımcı olmak amacıyla, eleman arayan kuruluşların listesini yayınladı. Yetkililer, 2000 yılında yaklaşık 16 milyon kişinin işsiz kalacağını hesaplıyorlar.

Çevik Tatil Köyü Villalarında Keyifli Günler Yaşayın!

Güzelce'nin en güzel kıyısında
500 m denize cepheli; geniş kum plajında
Tüm villalar tek sıra ve deniz kenarında
Toplam 300 m² kullanım alanlı
Kaloriferli ve özel saunalı
Şömine ve barbekülü
Oyun sahaları, uydu anteni ve diğer tüm imkânlarıyla

Bitmiş olarak hemen teslim, süper lüks villanızı bir an önce seçin.

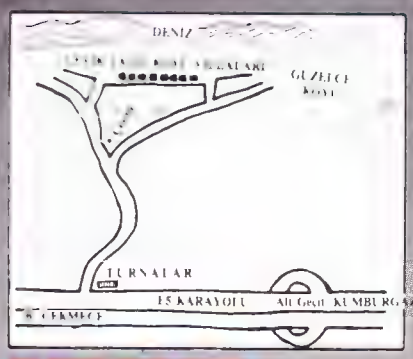

emir
inşaat yatırım ve ticaret a.ş.

Geniş Bilgi İçin:

BÜYÜKDERE CAD. OCAK APT. NO 91/2 MECİDİYEKÖY—İSTANBUL
Tel: 175 14 55 (4 Hat)

PUB
B&S
AMERİKAN BAR
Yaşayan, yaşatan bir ortam
DİNLETİ
KAAN (Gitar) ve MEHMET (Piyano) ikilisi
Bağdat Cad. Çatalçeşme No: 454 Tel: 357 43 97
Her akşam 21.00-24.00 arası

MET FİLM
SİNEMANIN TADI BAŞKADIR

3 Önemli Film ile
7. ULUSLARARASI İSTANBUL SİNEMA GÜNLERİ'nde

- RADIO DAYS (Radyo Günleri) *Woody Allen*
- HOUSE OF GAMES (Oyun evi) *Davit Mamet*
- A GATHERING OF OLD MEN (Ezilenler) *Wolker Schlondorff*

Osmanbey GAZİ Sineması

GECEYARISI
(İn to the night)

İstanbul Belediyesi
ŞEHİR TİYATROLARI

HARBİYE M.ERTUĞRUL TİYATROSU (140 77 20)

Aleksandr Gelman
BİZ AŞAĞIDA İMZASI OLANLAR
Türkçesi: Belgi PAKSOY
Yönetenler: O. YEFREMON-A. KALYAGİN
(23-24-25-26 Mart)

E. Reşit REY/ C. Reşit REY
LÜKÜS HAYAT
Yöneten: Haldun DORMEN
(Salı: 20.30'da)

ANTON ÇEHOV
VİŞNE BAHÇESİ
Türkçesi: Belgi PAKSOY
Yöneten: Leonid HEIFETS
(Pazar: 15.00-18.30'da)

14-20 MART 1988

FATİH REŞAT NURİ TİYATROSU (526 53 80)

Claude MAGNİER
DÖNE DÖNE
Türkçesi: Asude Zeybekoğlu
Yöneten: Saltuk KAPLANGI
(Salı: 20.30'da)

ÜSKÜDAR M.CELAL TİYATROSU (333 03 97)

Heinrich Böll
KATHARİNA BLUM'UN ÇİĞNENEN ONURU
Türkçesi ve Yöneten: Yücel ERTEN
(23-24-25-26-27 Mart)

CEP TİYATROSU (Harbiye M. Ertuğrul)

Eugene O'NEİLL
GÜNDEN GECEYE
Türkçesi: Gencay GÜRÜN
Yöneten: Hakan ALTINER
Pazartesileri: 20.30'da
Perşembe-Cuma: 15.00'da

Oyun günleri: Çarşamba: 15.00-20.30/Perşembe: 20.30/Cuma: 20.30
Cumartesi: 15.00-20.30/Pazar: 15.00-18.30

MÜJDE AR/ÇETİN TEKİNDOR
YAZAN VE YÖNETEN BAŞAR SABUNCU
KAÇAMAK

21 Mart Pazartesi'den itibaren
Beyoğlu EMEK
Bakırköy SİNEMA 74
Kadıköy REKS
Suadiye ATLANTİK
Yakında
Ankara AKÜN Sineması'nda...

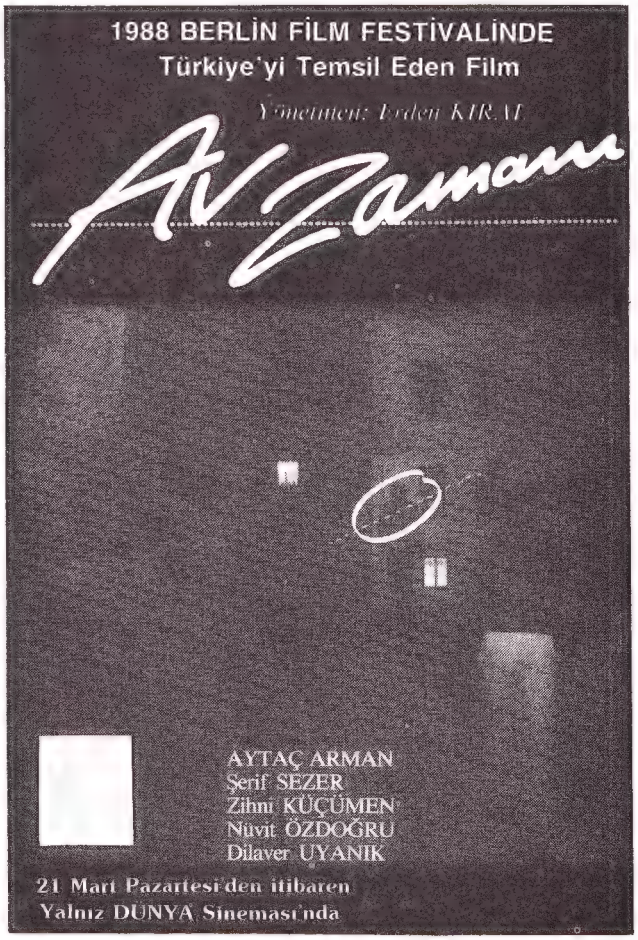

SÖYLEŞİ / İSMET URAN

"Türkiye'de büyümek çok kolay"

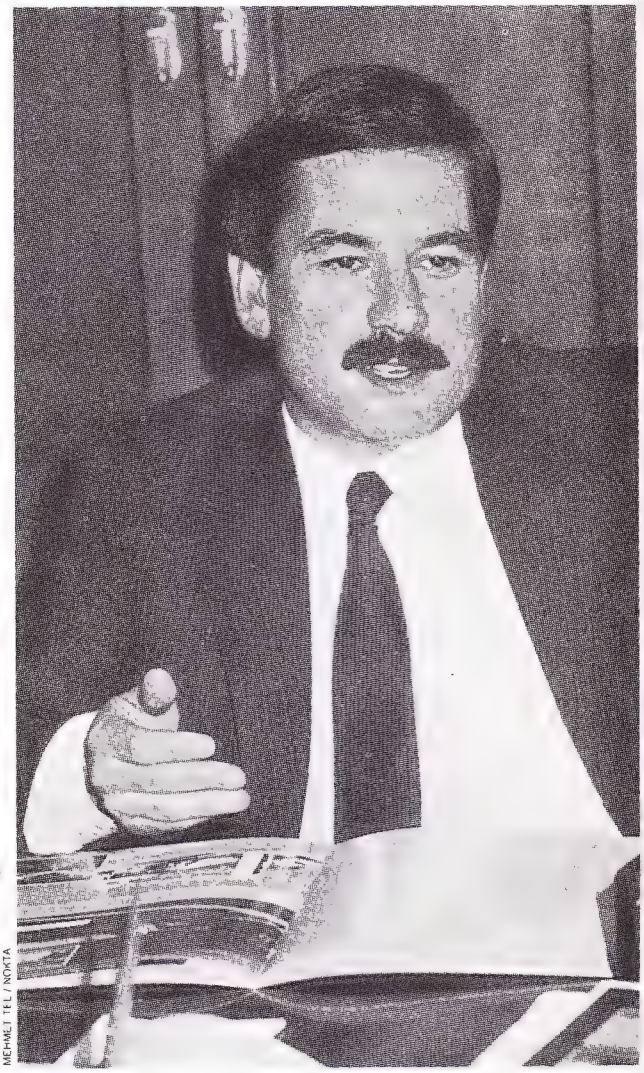

İsmet Uran sessiz ve derinden büyüyen bir işadamı...

"Ben hiç ortalıkta görünmem" diyordu. Gerçekten de öyleydi. Pek öyle ortalarda görünmezdi. Basına da şimdiye kadar hep kapalı kalmaya dikkat etmişti. Ne var ki, sessiz ve derinden gidişi, son yıllarda dikkati çekmeye başlamıştı. Hem de ne gidiş! Dört koldan: İnşaat... Turizm... Tarım... Sadece 39 yaşındaydı. 1971 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi'ni bitirmişti. 20 üstünden 20 alarak İTÜ'den mezun olan az bulunur öğrencilerden biri olarak...

Bu genç işadamı, İsmet Uran'dı... "Genelde Özal ekonomisini eleştirmek bizim durumumuzdaki kişiler için doğru değil. Biz kendimiz için değerlendirme yaparız. Basın için yapmamız yerinde olmaz" görüşündeydi... Ama "enflasyon"dan söz açılınca canı yanmış işadamlarının çıkardığı sesleri çıkarıyordu:

"Enflasyon, halkın olduğu kadar işadamlarının da hoşuna gitmiyor. Biz de enflasyondan zarar görüyoruz."

Uran Holding'i 1980 yılında kurmuştu... Fakat iş yaşamına dönük geçmişi, 1974'lü yıllara uzanıyordu... Başka bir anlatımla zenginliğinin temelini Özal değil, Ecevit döneminde atmıştı. Üniversiteden solcu olarak çıkan İsmet Uran, aynı zamanda Devlet Bakanı Adnan Kahveci ile sınıf arkadaşıydı... Zeynep (Özal) Ekren ile dostluğunu ise gizlemiyordu. Hangi sektör cazip hale getirilmişse, ona el atmakta gecikmemişti.

İsmet Uran **Nokta'***nın sorularını; parantez içinde "sanıldığı kadar iyi durumda olmadığını" vurgulama ihtiyacını duyarak yanıtlayacaktı.*

Nokta: Sayın Uran İTÜ Makina Bölümü'nü bitirdikten sonra üç yıl bir özel firmada çalıştınız. Sonra 1974'te bir mühendislik bürosu açtınız. Mühendislikten holding patronluğuna nasıl bu kadar hızlı geçiş yaptınız?

Uran: Hayata sıfırdan başladım sayılmaz. Gerçekte köklü bir ailenin çocuğuyum. Sadrazam Büyük Reşit Paşa, babaannemin babası olur. Dayım Bülent Poyraz da 1960 öncesinin iyi müteahhitlerindendi. Ailemdeki kişilerin ticarete atılmamda yardımları oldu.

Nokta: Bu hızlı yükselen başarı grafiğini sadrazam ailesinden gelmekle açıklamak yeterli mi? Özellikle aldığınız dev ihalelerde?

Uran: 1974'lü yıllarda ihale almak kolaydı... İlk aldığım ihale, Denizcilik Bankası'nın bir onarım işiydi. O sırada ihalelere bir ya da iki firma katılırdı en çok. İlk büyük işimiz, 1974'te İstanbul Belediyesi Mezarlıklar Müdürlüğü binası oldu. İTÜ'de öğrencilik yaşamım çok başarılı geçti. O nedenle üniversitede ve camiada tanınan bir kişiydim. Arkadaşlarım muhtelif fabrikalarda çalışıyorlardı. Onların ziyaretlerine giderken ya da görüşmelerimizde, muhtelif yerlerde işler olduğunu duyuyordum.

Nokta: CHP döneminde, belediye ile ilişkileriniz parlaktı...

Uran: 1978'li yıllarda, Aksaray Yeraltı Geçidi'ni Ankaralı müteahhitler almışlardı, ama iş yürümüyordu. Oranın ihalesini Aytekin Kotil Bey bize verdi. Çarşı, bir yılda açılır hale geldi.

Nokta: Uran mühendislik bürosuna yeni firmaların eklenmesi nasıl oldu?

Uran: 80'li yıllarda ihracat olayı başladı. Herkes ihracat işine girdi. Biz de herkes gibi düşünüp, dış ticaret, taahhüt ve yatırım şirketimizi kurduk. Taahhütteki amacımız, yurt dışı inşaat işleriydi. Bir sene dış ticareti denedik. Ancak bir türlü anlayamadık. Dış ticaret bölümünü hemen bıraktık. Hiç ihracat yapmadık gibi bir şey.

Nokta: 1981 yılında Türkiye'nin en büyük ve modern çiftliğini ku-

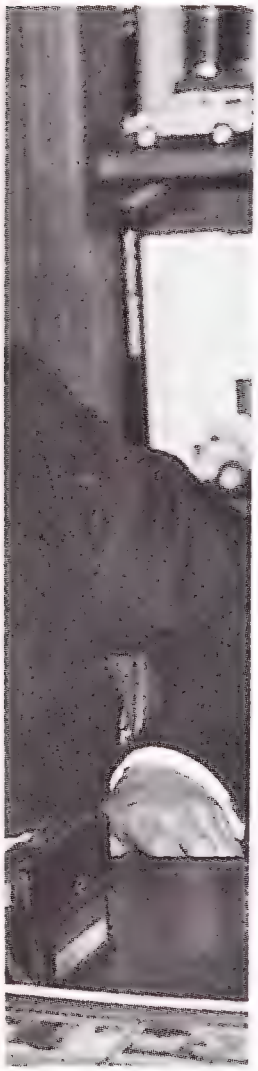

Belediye Başkanı Dalan ile iyi günlerinde bir temel atma töreninde

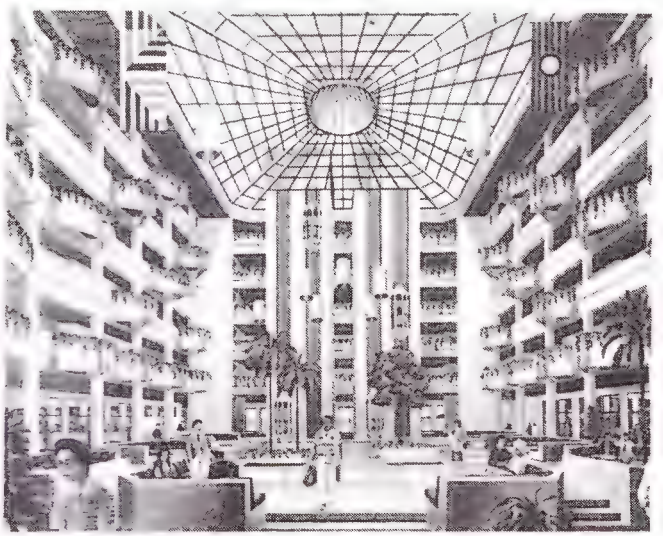

Ve Uran Turizm'in Tarabya'da gerçekleştireceği 5 yıldızlı otelin maketi

ruyorsunuz.

Uran: Herkes bir modaya uyar, biz de uyduk. İnşaat sektöründe kriz başlamıştı. Gıda sektörüne girdik. Gebze'deki 173 dönüm toprağımız üstüne bir çiftlik kompleksi kurduk. İnşaat sektörü krizdeyken, kendi işimizin inşaatını yaptık. 83 yılında inşaat sektörü yeniden ortaya çıkmaya başladı. O zaman belediyeden, en düşük zarfı atan işi alırdı. Biz de yüzde 20 civarında fiyat kırarak iyi işler aldık ve zamanında bitirdik. Daha sonraları başka işler almamız da önerildi. Ama iş hayatında bir özelliğimiz vardır, Allah'tan başka kimseye boyun eğmeyiz.

Nokta: Sözlerinizde bir sitem var, belediye ile aranız mı açık? Sizin için Dalan'ın manevi oğullarından biri diye bahsedildiğini duymuştuk oysa...

Uran: Biz iyi çalıştığımız müddetçe iş buluruz. Bazı zor işleri bu nedenle bize verdiler. Sahil işleri. O sıralar deniz inşaatlarını kimse bilmiyordu. Biz Tuzla Tersanesi'nin, özel kişilere ait işlerini yapıyorduk. Bütün ekipmanımız vardı. 83'lü yıllarda yine kimsenin talip olmadığı Karaköy Kadıköy yüzer iskeleleri vardı. Onları da bize rica minnet verdiler. Ancak, belediyeler güçlendikçe, para konusu ortaya çıktıkça, bir sürü müteahhit çıktı ortaya. İlgisiz müteahhitler...

Nokta: Adnan Kahveci ile Kabataş Erkek Lisesi'nde sınıf arkadaşıymışsınız. Kahveci'nin size hiç desteği olmadı mı?

Uran: Evet sınıf arkadaşıyız. Adnan Bey çok açık, direkt bir insandır. Ama kendisi ile görüşmüyoruz. Bize en küçük bir desteği olmadı. Etrafına yardımcı görünmek istemeyen bir insandır. Bakın açık açık şunu söyleyeyim. Bugün elimizde 85 yılında aldığımız Fenerbahçe Yat Limanı ihalesi dışında ihale yok. İş kapasitemizin yüzde 90'ı özel kuruluşlardan. Zaten belediye bize dost olsaydı, Kalamış Yat Limanı'nın işletmesini verirdi. 5 milyar lira verdiğimiz halde, biliyorsunuz o işletmeyi başka şirket aldı.

Nokta: Turizm şirketi de kurmuşsunuz. İstanbul Tarabya ve Side'de beş ve dört yıldızlı iki otel yapacaksınız.

Uran: Türkiye gibi ekonomisi düzlüğe çıkmamış ülkelerde, hükümet belli bir sektöre destek verir. Sonra o sektörde arz talep dengesi bozulur, kriz başlar. Biz yatırımcı olarak şunu düşünürüz. Türkiye gibi ülkelerde büyüme çok kolaydır. Ancak kaynak hızlı tükeniyor, sonra durgunluk başlıyor. İnşaat sektöründe yatırımların durması beklenen bir olaydı. Onun için muhtelif sektörlerde çalışmak gerekiyor. Şu anda turizm sektörüne başladık. Cazip görünüyor ama daha önce yaşadığımız olaylar, burada da yaşanacak. Arz talep dengesi bozulacak.

Nokta: Başbakan Özal'ın gezilerine hiç katılmıyor, Özal ailesini hiç tanımıyor musunuz?

Uran: İnanın, Özal ailesinden biri beni yolda görse tanımaz.

Nokta: Oysa Zeynep (Özal) Ekren ile arkadaşlığınız olduğunu duymuştuk.

Uran: Asım Bey ve Zeynep Hanım'ı, daha doğrusu Zeynep Hanım'ı Kadıköy Belediyesi'nden tanırım. O sırada halkla ilişkiler müdürü idi. Yıl 1984. Osman Hızlan vasıtası ile tanıdım. Çünkü, onun oturacağı odanın dekore işini bize yıkmışlardı. O sıralar Kalamış Yat Limanı inşaatını yapıyoruz. Bunu dekore et, parası sizden çıksın dediler. Koltuk takımı aldık falan... Sonra onlar evlendiler. Nice zaman sonra, butiklerinin açılışına bizi de davet ettiler. Arkadaşlığımız yok ama, arada görüşür, konuşuruz. Şimdi inşaat malzemesi piyasasına giriyorlar. O konuyla ilgili arada telefon açıp, bazı şeyler sorarlar. Yakın bir ilişkimiz olsa açık açık söylerim.

Ayda Özlü ÇEVİK

‘Bu Derste Rönesansı İtalya’da Düzenleme Kararını İnceleyeceğiz’

Woody Allen

• Leonardo da Vinci • Michelangelo • Monteverdi • Erasmus • Bosch • Rabelais • Masaccio • Piero della Francesca • Brunelleschi • Machiavelli • Dürer • Ben Jonson • Bruegel • Bacon • Galileo • Raffaello • Andrew Marvell • Campanella • Thomas More • Fresko • Mektup • Floransa • Kıyamet • Diplomasi • Sistine • Son Yemek • Madrigal • Bankacılık • Ütopya • Şiir • ıra • Heykel • Din • Teleskop • Aşk • İnfaz • Santa Maria • Panofsky • Huizinga Hauser • Clark • Braudel • Febvre • Ezra Pound • Venturi • Mattingly • Aptullah ımet Ali Kılıçbay • Betül Çotuksöken • Bülent Bozkurt • Şavkar Altınel • Işıl Saatçı- Batur • Bilge Karasu • Cemal Süreya • Ahmet Cemal • Mehmet Ergüven • Ömer k Günersel • Güven Turan • Arda Denkel • Ömür Akyüz • Tülin Öztürk • Fatih Öz- in Okyay • Sinem Gürsoy Çakmak • Zeynep Küpüşoğlu • Levent Uysal • Zafer Ara- onardo da Vinci • Michelangelo • Monteverdi • Erasmus • Bosch • Rabelais • Piero della Francesca • Brunelleschi • Machiavelli • Dürer • Ben Jonson • Brue- ı • Galileo • Raffaello • Andrew Marvell • Campanella • Thomas More • Fresko Floransa • Kıyamet • Diplomasi • Sistine • Son Yemek • Madrigal • Bankacılık • • Tütün • Agora • Heykel • Din • Teleskop • Aşk • İnfaz • Santa Maria • Panofsky Cassirer • Hauser • Clark • Braudel • Febvre • Ezra Pound • Venturi • Mattingly uran • Mehmet Ali Kılıçbay • Betül Çotuksöken • Bülent Bozkurt • Şavkar Altınel ğlu • Enis Batur • Bilge Karasu • Cemal Süreya • Ahmet Cemal • Mehmet Ergüven • Ömer Madra • Tarık Günersel • Güven Turan • Arda Denkel • Ömür Akyüz • Tülin Öztürk • Fatih Özgüven • Sevin Okyay • Sinem Gürsoy Çakmak • Zeynep Küpüşoğlu • Levent Uysal • Zafer Aracagök • Leonardo da Vinci • Michelangelo • Monteverdi • Erasmus • Bosch • Rabelais • Masaccio • Piero della Francesca • Brunelleschi • Machiavel Bruegel • Bacon • Galileo • Raffaello • Andrew Marvell • Campanell • Mektup • Floransa • Kıyamet • Diplomasi • Sistine • Son Yemek Ütopya • Şiir • Tütün • Agora • Heykel • Din • Teleskop • Aşk • İnfaz • Huizinga • Cassirer • Hauser • Clark • Braudel • Febvre • Ezra P • Aptullah Kuran • Mehmet Ali Kılıçbay • Betül Çotuksöken • Bülen • Işıl Saatçıoğlu • Enis Batur • Bilge Karasu • Cemal Süreya • Ahmet • Ömer Madra • Tarık Günersel • Güven Turan • Arda Denkel • Ö • Fatih Özgüven • Sevin Okyay • Sinem Gürsoy Çakmak • Zeynep

İKİNCİ YILIN BİRİNCİ SAYISI

MART GERGEDAN’I*

●

ÇOK ÖZEL SAYI:
RÖNESANS
200 sayfa
(88 sayfa renkli)

●

Fotoğraflarla
BEHÇET NECATİGİL’in yaşam öyküsü (48 sayfa) Gergedan abonelerine ücretsiz olarak gönderilecektir.

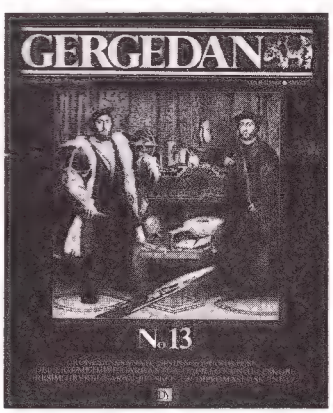

GERGEDAN

YAVRULUKTAN ÇIKTI

* 174 63 73'e telefon edin... Gelip abone yapalım...

DÖNEMLİ DY YAYINCILIK

İstanbul'u Yeniköy'deki villanızda yaşayın...

EMRE İNŞAAT'TAN YENİKÖY'de SÜPER LÜKS VİLLALAR, DAİRELER

Boğaz'ın en seçkin semtlerinden YENİKÖY'de tümü Boğaz manzarasına sahip süper lüks villanızı ya da dairenizi seçmekte ve İstanbul'u daha kolay, daha rahat yaşamak için ilk adımı atmakta geç kalmış sayılmazsınız.
Tümü bitmiş olarak hemen teslim alabileceğiniz villalar 800 m² olup dubleks'tir. 4 katlı 3 bloktan oluşan süper lüks daireler 300 m²'dir. Özel yüzme havuzlu, kaloriferli, saunalı, şömineli, özel parklı ve garajlı villa ve dairelerin iç döşemeleri Avrupa malzeme ile müşterilerin arzusu doğrultusunda döşenecektir. Uydu anteni ve diğer sosyal olanaklarıyla "Emre İnşaat Siteleri"ni bir an önce gezin görün ve seçin...

Detaylı bilgi almak için:

EMRE

İNŞAAT ve TİCARET SANAYİ A.Ş.

BÜYÜKDERE CAD. OCAK APT. NO 91/2 MECİDİYEKÖY—İSTANBUL Tel 175 14 55 (4 Hat) Şantiye 162 07 96

ZATÜRREE VE ÖDÜL

Karanfil Kuyusu Ankara'da bir sokak adı. Karanfil Gece Kursu da **Nazlı Eray**'ın bir öyküsü... Sokak ve öykünün Eray'a verdiği iki şey var. Zatürree ve ödül... Nasıl mı?

Öykü, Eray'a 1988 **Haldun Taner** Öykü Ödülü'nü kazandırdı. Eray ödülünü geçtiğimiz günlerde düzenlenen bir törenle Haldun Taner'in eşi Demet Taner'in elinden aldı. Törene katılanlar Eray'ın Karanfil Kuyusu sokakta yakalandığı hastalığından haberdar değillerdi. Zaten Eray da kimseye hastalığından yakınmamıştı. Sadece **Nokta** muhabirine çıtlattı:

"Şu anda 12 gündür zatürreeyim. Ankara'da Karanfil Kuyusu sokakta bir imza günü vardı. Arkamda büyük bir blok cam. Soğuk içime işledi. Hasta oldum. Ankara böyle işte... Hem insanı tutsak ediyor, hem de ödül kazandırıyor. Bana ödül kazandıran öykümün adı da Karanfil Gece Kursu."

UMIT KIRDIL / NOKTA

Nazlı Eray Karanfil Kuyusu sokağına iki şey borçlu. Biri zatürree biri ödül

ROCK'ÇI KARACA'YA HEAVY METALİK "YUH"

Ortaköy Kültür Merkezi geçtiğimiz hafta sonu canhıraş çığlıklarla inledi. Çığlıkların nedeni bir afet paniği değildi. Sadece Kramp Rock grubunun konseriydi.

Konserin onur konuğu "Türk rock'ının babası" **Cem Karaca**'ydı. "Cem Abimizin söyleyecek bir şeyleri vardır yani" anonsuyla ses duvarını zorlayan bağırışlar arasında Karaca sahneden sesini duyurdu:

"Ben Türkçe sözlerle rock müziği yapan bir sanatçıyım. Yani rockçıyım." Bu sözlere en çok içerleyenler yuh nidalarıyla metalik protestolarını yapan heavy metalciler oldu. Karaca protestoyu oldukça liberal karşıladı:

"Oradan yuh sesleri geliyor. Ama inanın bu hoşuma gidiyor. Ben hiçbir zaman arkamda her dediğimi onaylayan bir müritler topluluğu olsun istemedim." Konseri veren topluluğun adının Kramp oluşu çok yerindeydi.

Çünkü konser sonrası insanların sadece kulak zarları tahrip olmakla kalmıyor, muhtelif yerlerine kramplar giriyordu.

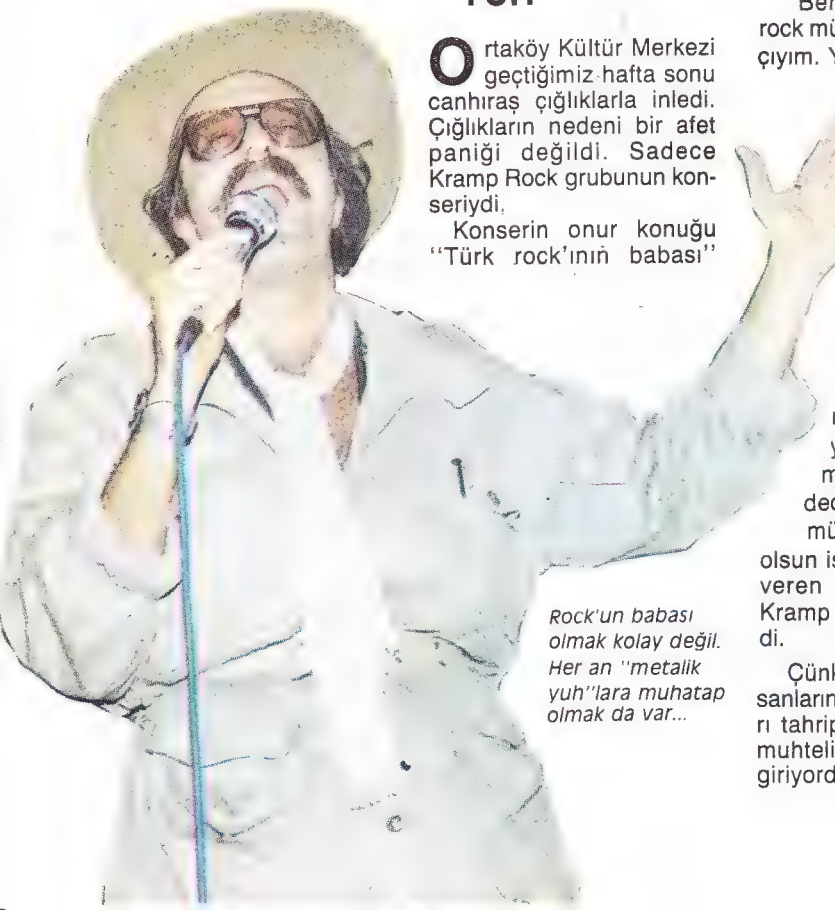

Rock'un babası olmak kolay değil. Her an "metalik yuh"lara muhatap olmak da var...

GEOMETRİK BİR FİLM: KAÇAMAK

Karısı tarafından aldatılan bir koca ve kocası tarafından aldatılan bir kadın. Bir yanda aldatanların elim bir trafik kazası ile noktalanan aldatışları, diğer yanda bu sonla başlayan yeni aldatılanların birlikteliği... Yönetmenliğini **Başar Sabuncu**'nun, başrollerini **Müjde Ar** ve **Çetin Tekindor**'un paylaştıkları Kaçamak filminin konusu bu.

Film, gasilhanede "yitiklerin" üzerlerinden çıkan eşyaların paylaşılmasından sonuna kadar bir simetri içinde geçiyor. Kadının bir sahnede yaptığının aynısını erkek bir başka sahnede yapıyor. Örneğin kadının gece gittiği salaş meyhaneye aynı saatte erkek de gidiyor. Sabuncu'ya sorduk:

—Kaçamak çok simetrik bir film gibi geldi. Bunu özellikle mi yaptınız?

—Evet, aslında filmin adını simetri koymayı düşündüm. Ama simetrinin Türkçe'de karşılığı olmadığı için bundan vazgeçtim. Hatta bu kadar simetri sıkmasın diye bir sahneyi de

TÜRK—İŞ'İN DARÜLACEZE EYLEMİ

Darülaceze ve Türk-İş yemek boykotu arasında ne tür bir ilgi olabilir? Düşünmeden yanıtlayanlar "hiç" diyecekler. Oysa Türkiye'nin politik gündemi Darülaceze'yi bile darülpolitika içine atabilecek kıvamda...

Darülaceze yetkililerinin Türk-İş'in yemek boykotuna sempatiyle baktıklarını söylemek haksızlık olmaz. Hatta yeni bir boykot için destek bile verebilirler. Neden mi? Geçtiğimiz günlerde Türk-İş'in işyerlerinde uygu-

filmden çıkardım.
—Neydi o sahne?
—Kadın kuaföre gider-

ken, erkek de berbere gidiyordu. Simetri filmin afişinde bile var. Film seyircinin duyarlılığını kaşımaya yönelik bir film. Ama artık duyarlılık kayboldu.

Geometrik film Kaçamak'ın iki simetrisinden biri de Müjde Ar

HIZIR TUZEL/NOKTA

ladığı bir günlük yemek yememe eylemi, binlerce kişilik yemeğin Darülaceze'ye gönderilmesine neden oldu da ondan... Darülaceze Başhekimi **Rıfkı Selçuk**'un Darülaceze'yi kuşatan yemek istilasına tek itirazı vardı. Yemekler, bekletildiğinde bozulacak türdendi.

EMRE ULAŞ / NOKTA

BARUTSUZ PAŞA

İnsanın politikayı bırakmadığı nereden anlaşılır? DGM kapılarına gidip gelmesinden... DGM kapılarında gezinen bu politikacı ne bir Marksist ne de bir sosyal demokrat... Sadece hakkında "orduyu isyana teşvik suçlamasında soruşturmaya gerek yoktur" kararı verilen **Turgut Sunalp** DGM kapılarını politikayla uğraşmasının kanıtı olarak gösteriyor Sunalp ve şunları söylüyor:

"Neyse ki soruşturmaya gerek olmadığı kararı verildi. Hayatımda ilk defa 'sanık' yazısının altına imza attım. 96 saat sanıklık yaşadım."

Sunalp söz konusu kapıların önünde dolaşmaya hevesli, bir başka deyişle politikadan kopmamaya... Ama bir küçük mazereti var. "Maymun parasız oynamıyor" cümlesiyle dile getiriyor mazeretini. Diyor ki:

"Bana oy veren 4 milyon insan var. Beni dürtüyorlar. Ama elimde barut yok. Başbakan bile bizim dönemimizdeki muhalefeti arıyor. Ama maddi güç çok önemli. Eskiden Özal lirası böyle değersiz değildi. 1 milyara parti kurulabilirdi. Maymun parasız oynamıyor."

DENİZ DOĞAN / NOKTA

Turgut Sunalp ya da Barutsuz paşa... Barutu bulursa partiyi patlatacak...

SUSAMLI DÖVİZ POZİSYON KÂĞIDI

Bankaların döviz pozisyon durumları önemli ve gizlidir. Ama Titibank'ın döviz posizyon durumunu merak edenler, bu belgeyi MİT raporundan daha kolay elde edebilirler. Belgeyi ele geçirmek için bir tek şey yapmak gerekiyor. Banka önündeki simitçiden bir simit almak...

Simitçi, Titibank'ın döviz posizyonlarını içeren bilgilerle dolu kâğıtlara sardığı simitleri "akşam simidi" nidalarıyla satıyor. Bankanın kompüterlerinden çıkan döviz pozisyon kâğıtlarında Titibank'ın merkez şube başta olmak üzere birkaç şubedeki döviz durumları yazıyor. Simitçinin dağıttığı susamlı döviz pozisyon kâğıtlarına göre Titibank'ın döviz durumları iyi görünüyor.

Mesela!

Hülya Koçyiğit'in "Kadının Adı Yok" filmi ve kitabı için sorulan bir soruya Tercüman gazetesinde verdiği yanıttan:

"Bu benim benimseyeceğim bir hikâye değildir. Türk toplumunun temeli aile yapısıdır. Bizi, Türk toplumunu aile yapısı ayakta tutar. Bizim aile yaşantımızı zedeleyen, yıkmayı amaçlayan bu tip yayınlara ve filmlere kesinlikle karşıyım."

Nihat Baba, Doğanın Özgür Çocukları'nın alternatif kır ünitesi girişimine önce destek sonra köstek oldu

YAŞAM / ALTERNATİF KIR ÜNİTESİ

Kır komüncüleri yurt arıyor

Kendilerini "Doğanın Ozgür Çocukları" diye adlandıran bir grup genç, Bodrum'un Güllük kasabasında kurdukları "alternatif kır ünitesini" terk etmek zorunda kaldılar. Şimdiki hedefleri yeni bir yer yeni bir komün...

On iki saat süren otobüs yolculuğundan sonra yorgun gözlerle İstanbul'a dönen bir avuç genç, "Çok uzun sürmeyecek" diye geçiriyorlardı akıllarından, "yakında mutlaka geri döneceğiz." Hedeflerine böylesine yaklaşmışken, misyonlarını tamamlayamamış olmanın burukluğu, kararlılıklarını perdelemeye yetiyordu. Üstünde uzun uzun konuşulmasına, düşler kurulmasına rağmen ilk kez, kendilerine "Doğanın Özgür Çocuk"ları adını veren altı kişilik bir grup kır komünü ya da kendi deyimleriyle "alternatif kır ünitesi" kurmak için üç ay kadar önce kolları sıvamışlardı. Ancak hiç hesapta olmayan bir "pürüz" yüzünden, girişimlerini şimdilik askıya almak zorunda kaldılar. Aralık ayı içinde, kır ünitesi kararının alınmasının hemen ardından, Salih, Metin Ercüment ve Melih adlarındaki dört öncü ilk keşif gezisi için Bodrum yakınlarındaki Güllük kasabasına doğru yola çıkıyorlardı. Girişimlerinin ilk adımında şansları yaver gidiyor ve hemen o gün pansiyoncu Nihat Baba ile anlaşıyorlardı. Artık çözülmesi gereken tek bir sorun kalmıştı: Para...

"Ertesi gün hemen atlayıp İstanbul'a geldik," diye anlatıyordu Metin. "Dört bir yana koşuşturup para bulmaya çalıştık. Kimimiz elli bin lira toparlayabildi, kimimiz iki yüz bin. Sonunda bir gün içinde bir milyona yakın para bulduk. Artık paralıydık yani. Eşyalarımızı hazırlayıp geri döndük." Metin'in "eşyalarımız" dediği şeyler bir-iki pantolon, kazak, uyku tulumu ve grubun tek sermayesi olacak deriden ibaretti. Kır ünitesini sürdürebilmek için, deriden çeşitli hediyelik eşyalar yapıp satmayı tasarlıyorlardı.

Home, seweet home... Nihat Baba'nın iki katlı evinin yalnızca üst katı bu gençlerin olacaktı. Yani bir

Açık havada uzun yürüyüşler. Hem de şehrin gürültüsünü, stresini yaşamadan...

Melih komüne katılana kadar karanlık odacıydı

"Salih benim için özel biri..."
"Olcay da benim için."

tek büyük oda ve bir tuvalet. Ama hiç önemli değildi onlar için. Çünkü sonunda kentin stresinden, düzenli iş temposunun baskısından uzakta, dilediklerince yaşayabilecekleri bir yerleri olmuştu. Yeterli eşyaları yokmuş, paraları suyunu çekmek üzereymiş, hiç dertleri değildi. Onlar kitaplarını okuyabilecekler, müziklerini dinleyebilecekler, tartışacaklar, uzun yürüyüşler yapacaklar, alternatif atölyelerinde deri eşyalar üretecekler, kısacası yıllardır erteledikleri düşlerini hayata geçireceklerdi. Dört kişilik öncü gruba Sibel ve Olcay adlarında iki de kızın katılmasıyla altı kişi olmuşlardı.

Tek göz odalarındaki belki de en büyük lüksleri bir kenarda serili duran üç sünger yataktı. Bunlar dışında pek bir eşya göze çarpmıyordu odada. Yer, İstanbul'dan getirdikleri kilimlerle, rutubetli duvarlar ise batik kumaşlarla kaplıydı. Bir küçük masa, bir çelik raf ve bir pilli teyp odanın dekorasyonunu tamamlıyordu.

Alternatif gündelik yaşam... Kır ünitesindeki günleri genellikle öğlene doğru başlıyordu. Süpürgeyi eline ilk kapan şöyle bir ortalığı süpürüyor diğer zorunlu işler de geri kalanlar tarafından üstleniliyordu. Bir-iki istisna dışında kimsenin belirli bir görevi yoktu. Su taşımak gerekiyorsa -evlerinde su tesisatı olmadığı için, her gün bir kilometre uzaktaki pınardan su taşımak gerekiyordu- iki kişi bidonları el arabasına yükleyip yola çıkıyor, bir başkası akşamdan biriken bulaşıkların başına geçiyordu. Ancak köye inip günlük alışverişi yapmak yalnız Metin'in işiydi. Tek ve basit bir nedeni vardı bu iş bölümünün. İçlerinde en "düzgün" görünümlü olan Metin'in köy halkıyla daha kolay ilişki kuracağı düşünülmüştü. Bunun dışında Olcay'ın uzmanlık alanına giren bir iş de, doğadan yemeğe dönüştürülebilecek bitkiler toplamaktı. Olcay'ın topladığı ebegümeci, hindibağ, gelineli, turpotu gibi bitkiler komün sofrasının en değerli mönüleriydi. Harcamaların en aza indirilebilmesi için makarna, pilav ya da kuru sebzelerle idare ediyorlardı yemek işini çünkü.

Hava kararana kadar herkes kendi bildiğince sürdürüyordu yaşamını. Yürümek isteyen deniz kıyısında ya da kırlarda uzun yürüyüşler yapıyor, kitap okumak isteyen kitabını alıp bir köşeye çekiliyordu. Akşam yemeğine değin, kendi deyimleriyle, önceki yaşamlarında yapamadıkları, "tembelliğin tadını çıkarıyorlardı."

Deriden hediyelik eşya üretme işine ancak geceleri sıra geliyordu. Bu işin ustası Salih'ti. Ama herkes kendi becerisine göre bir ucundan tutuyordu. Sözgelimi, güzel sanatlar akademisinden olan Sibel derilerin boyanması ya da üstüne desen çizilmesi bölümünü üstlenir-

ken, Metin, Salih'in çizdiği kalıplara göre derileri kesiyordu. Çalışmanın ne zaman biteceği de bir kurala bağlanmamıştı. Eğer acele yetiştirilmesi gereken bir parti varsa, sabaha kadar masa başında kalıyorlar, ama çoğunlukla gece üçedörde doğru yataklarına çekiliyorlardı.

Nerde çokluk orda... Geçmiş yaşamlarında ortak dertlerden muzdarip olmalarına rağmen, hepsini kapsayan yoğun bir arkadaşlık bağından söz etmek mümkün değildi. Oldukça farklı çevrelerden gelen bu altı genç birlikte farklı bir yaşam kurmayı hedefliyorlardı. Peki böyle bir ortak yaşam beraberinde birtakım sorunlar getirmez miydi acaba? "Hepimiz aynı odayı paylaştık, ama bu bizim için hiç sorun olmadı" diye yanıtlıyordu bu soruyu Salih. Ama bu yanıt, belki de gündelik yaşamın tuzu-biberi sayılacak küçük atışmaların olmadığı anlamına gelmemeliydi. Örneğin hangi tür müziğin dinleneceği konusundaki anlaşmazlıklar hemen hiç eksik olmuyordu grup içinde. Metin progresiv caz diye tuttururken, diğerleri ortak tutkuları rock'tan vazgeçmiyorlardı.

Bir başka kavga odağı da, küçücük masada yer kapma sorunuydu. Ercüment masada yer bulamadığı zamanlarda pılını pırtısını toplayıp yatağa taşınmak zorunda kalıyor, buna da fena halde içerliyordu. Ama, genellikle aynı anda dört kitabı birden okumak gibi bir merakı olduğundan, eğer o masaya yerleşirse diğer herkes açıkta kalıyordu.

Birlikte yaşamanın, hayatı kolaylaştıran yanları da vardı tabii. Örneğin çamaşır meselesi neredeyse kökten çözülmüştü. "İki çuval yöntemi" diye adlandırılabilecek bu uygulamaya göre temiz giysilerin tümü bir çuvalda, kirlilerse ikinci bir çuvalda bulunuyordu. Giysiye ihtiyacı olan temiz çuvalından herhangi bir şey çekiyor, üstüne uyuyorsa, kimin olduğuna bakmaksızın sırtına geçiriveriyordu. Temiz çuvalındaki giysilerin hepsi kirli çuvalına transfer olduğunda ise, bahçede kazan kaynatılıp topluca yıkanıyordu çamaşırlar.

Sevenler, sevilenler ve diğerleri... Yaşamın her alanında özgürlüğü seçen dört erkek, iki kız bir ömür boyu aynı odayı paylaşmayı kafalarına koyarlarsa neler olur? İki ay boyunca yaşanan deneyim, büyük sorunlar çıkmadığını ortaya koyuyordu. Altı kişi içinde yalnızca Salih'le Olcay'ın "özel" denebilecek bir ilişkileri vardı. "Olcay benim için özel biridir" diye anlatıyordu Salih bu ilişkiyi, "Ama Olcay'ın başka erkeklerle olabilecek ilişkileri onun kendi sorunudur. Onun gruptan ya da dışarıdan başka bir erkekle birlikte olmasına kızmam ve kıskanmam. Yalnızca cinsel beraberliğimi sona erdiririm." Olcay ise aynı konuda şunları söylüyordu: "Salih de benim için özeldir. İnsanlar bir şeyleri paylaştıkları sürece birliktelikleri sürer. Ben cinsel özgürlük kavramını savunuyorum. Ama cinsel özgürlük demek, sadece canın istedi diye her önüne gelenle birlikte olmak değildir."

Grup içinde bu tür "özel" ilişkilerin olması diğerlerini de pek rahatsız etmiyordu. Ama hepsinin bir arada yatıp kalkmaları teknik zorluklar doğuruyordu. Bu nedenle de diğerleri günün bazı saatlerinde evi boş bırakarak arkadaşlarına yardımcı olmaya çalışıyorlardı.

Köyle ilişkiler... Altı tane şehirli gencin, Bodrum yakınlarında da olsa, alışılmadık biçimde yaşamaları çevrede ne tür tepkilere yol açıyordu acaba? "Kafalarında bir sürü soru işareti vardı, ama somut olarak bir tek olay yaşadık" diye anlatıyordu ünitenin "köyle ilişkiler sorumlusu" Metin. "Güllük'te pansiyon işleten bir arkadaşın evinde Salih, Olcay ve ben oturuyorduk. O sırada kapı çaldı ve köyde çaycılık yapan bir genç geldi. Biz şarap içiyorduk. O da kendine bira getirmiş. Bir süre sonra Salih'le Olcay yorgun olduklarını söyleyip, kalkıp eve gittiler. Onlar gittikten sonra çaycı ağzında bir şeyler gevelemeye başladı, sonunda yekten bu kızları satıp satmadığımızı sordu. Aslında belki kavga bile çıkabilirdi, ama biz oturup durumu anlattık. Adam meğer hazırlıklıymış. Göğüs cebinden elli bin liralık bir deste çıkardı. Eğer bu para yetmezse diye ikinci bir elli bin liralık desteyi de çorabının içine saklamış. Bizim kızlara köyde elli bin lira fiyat biçmişler." Ancak grubun köyle ilişkileri zaman içinde giderek geliştiyordu. Hatta arada bir para kazandıracak ufak tefek işler bile buluyorlardı köyde.

Kısacası hem kendi içlerindeki sorunları çözmüşler hem de köye kendilerini kabul ettirmeye başlamışlardı. Bir de ev sahipleri Nihat Baba'nın ev sahiplik damarı tutmasaydı... Alternatif kır ünitesinin kurulmasında en büyük kolaylığı gösteren Nihat Baba, gruptakilerin ifadesine göre giderek tavır değiştirmeye başlıyor, önceden anlaşılmış olmasına rağmen "evde kızları istemiyorum" türünden laflar ediyordu.

Sonunda gelinen noktada, altı genç külahlarını önlerine koyup düşünüyorlar ve o evde yaşamaya devam edemeyeceklerini anlayıp yeni bir "yurt" buluncaya kadar girişimlerini askıya almaya karar veriyorlardı. Yani kelimenin gerçek anlamıyla özgür olmak istiyordu "Doğanın Özgür Çocukları." Nihat Baba'ın evinde olmasa bile mutlaka başka bir yerde...

Ahmet KÖKÇÜ

Suyu seven el arabasına katlanır

"SARABAR" MİTHAT PAŞA'NIN RÜYASINI GERÇEKLEŞTİRDİ...

(ŞİMDİ TÜRK DENİZCİLERİ TUNA'DA!)

Taşımacılıkta öncü yenilikler gerçekleştiren SARABAR bu kez de bir "ilk"i gerçekleştirdi ve Batı Almanya'da liman işletme hakkını elde etti...

"SARABAR" BAMBERG KENTİNDE, Main Nehri kıyısında, 11.892 metrekarelik bi alanı kaplayan ve gerekli her türlü donanımın bulunduğu BAMBERG LİMAN TESİSLERİNİ TÜRK İTHALAT VE İHRACATÇILARININ KULLANIMINA SUNUYOR.

Türkiye'deki GEBZE SARABAR LİMANIMIZDAN BATI ALMANYA'DAKİ BAMBERG SARABAR LİMANINA Lighter River Sea Going Vessel (Nehir + Deniz Gemisi) general cargo, container taşımalarımızı sürdürüyoruz. "DOOR TO DOOR" Türkiye'deki adresinizden Batı Almanya'daki deponuza kadar Karadeniz-Tuna Yolu üzerinden nakliyatınızı gerçekleştiriyoruz.
Batı Almanya Hattına tahsis edilen container sayısı 400 adettir.

ŞİMDİ TÜRKİYE-AVRUPA TAŞIMACILIĞINDA 4. YOL OLAN TUNA NEHRİ TÜRK SANAYİCİLERİNİN HİZMETİNDEDİR.

SARABAR "GÜVENLİ, SÜRATLİ, UCUZ TAŞIMACILIK"

sarabar

SARABAR TRANSPORT Co. Ltd.

MERKEZ OFİS:
Kalamış Sahil Yolu No 53/3
Sahil Apt. Kat 2 Daire 5
Kalamış/İstanbul
TEL: 345 34 22 - 23
TLX: 31153
sabr tr 29565
FAX: 336 66 65
DEPT. MD.: Levent ÖZ

BURSA ŞB.:
Çekirge Cad. No 39/4 Keren
Apt Bursa
TEL: (24) 35 16 01
35 11 92
35 48 03
TLX: 32109 srbr tr
DEPT. MD. ZEKİ ÖZEL

İZMİR ŞB.:
Mustafa Bey Cad No 1
Kat 4 Daire 14
Alcansak/İzmir
Tel: (51) 22 45 24
22 60 32
DEPT.MD.: HALUK ZONGUR

BAMBERG OFİS:
Sarabar Transport GmbH.
Main Strasse 9 (Hafen) 8600
BAMBERG
TLF: (0951) 65541-65542
TLX: 662906 sabr d
FAX: (0951) 67899
DEPT. MAN. Hr. KLEIN
Hr. FLEISSNER

Kuruluş yıldönümünüzü CROSS'la anılaştırın.

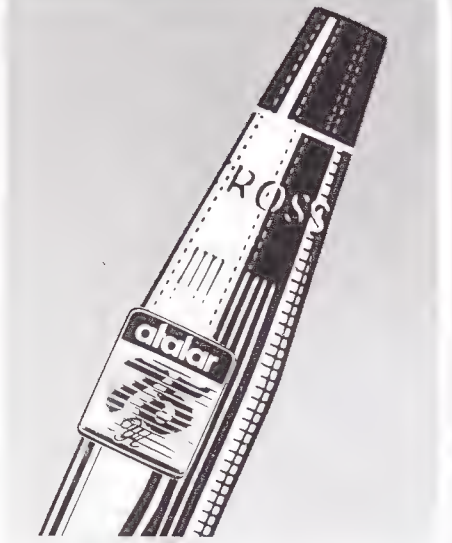

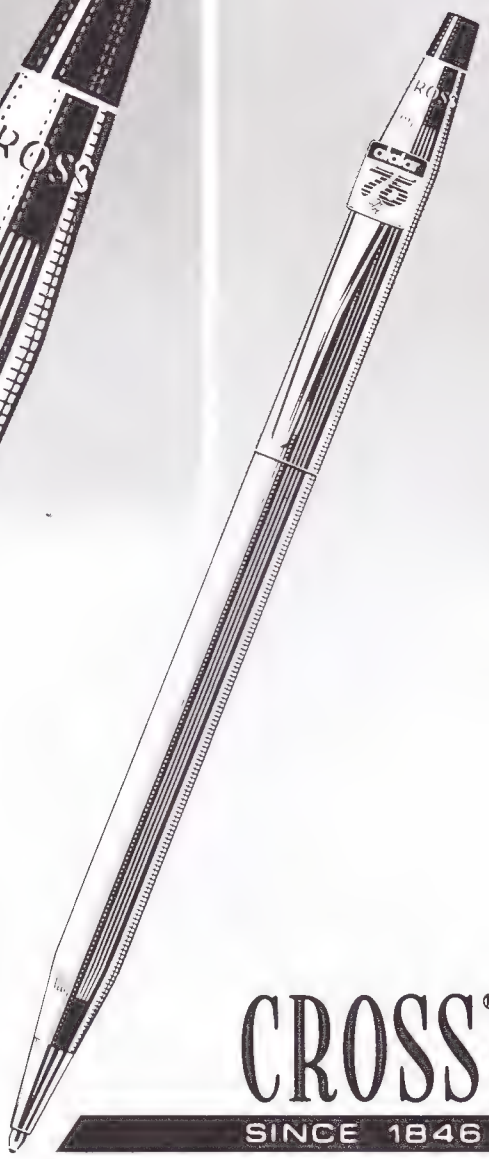

CROSS®

SINCE 1846

Türkiye Temsilcisi.
Scrikss A.Ş.
Tahtakale Cad. Comertturk Sokak
Pir Han 6-7 Tel: 511 61 52-3

Bodrumlu kadınların hazırlıkları tamam, sıra çocukların gelmesinde

BODRUM'DA ÇOCUK BAYRAMI

Bir başka 23 Nisan...

Yunanlı ve Türk çocuklarının bir arada geçireceği dört gün boyunca ortak sloganları, "sevgi ve barış içinde büyüyelim" olacak...

Bodrum limanı böylesine kalabalığı çok görmüştü. Evet, her 23 Nisan'da çocuklar dolduruyordu bu kıyıları, ama bu kez çocuklar daha bir farklıydı. Tıraşlı oğlan kafaları, örgülü kız başları... Elden geldiğince iyi giydirilmeye çalışılmış, çoğunluğu esmer Doğulu çocuklardı bunlar. Erzurum, Elazığ, Sıvas, Adıyaman, Diyarbakır, Erzincan gibi Doğu illerindeki çocuk esirgeme yuvalarında kalan kimsesiz çocuklar... Hemen hepsi, bir sahil kentinde iki gün geçirmenin şaşkınlığı, hatta ürkekliği içindeydiler. Ellerinde pankartlar, balonlar, gözleri uzaktaki teknelere dikili merakla bekleşiyorlardı.

Bir Yunan adası olan İstanköy yönünden gelen tekneler yaklaştığında, onların da tıklım tıklım çocuk dolu olduğu görülecekti. Her iki çocuk kalabalığı Bodrum sahilinde birbirine karıştığında Yunanca ve Türkçe çocuk çığlıkları yayılıyordu limandan Bodrum sokaklarına doğru. İşte şenliğin tüm konukları bir aradaydı artık...

Kadınların uğraşı ile. Tüm bunları henüz yaşamadı Bodrum sahili. Ama bu düşün gerçekleşmesine az kaldı. Dokuz yıl öncesi ressam Saynur Gelendost'un girişimi ve Bodrumlu altı kadın arkadaşının da katılımıyla oluşan "Bodrum Temizlik Gönüllüleri" grubunun, şimdilerdeki bütün çalışmaları yakınlaşan bu çocuk şenliğini gerçekleştirmek için. Yedi yıldan bu yana her 23 Nisan'da düzenledikleri çocuk şenliğini bu yıl öncekilerden farklı yapmayı düşünmelerine ise yine çocuklar neden olmuş. Aynı gruptan tekstilci Bilge Contepe, "Bütün Bodrumlu çocuklar gibi benim kızım Burcu da, durmadan karşıdan ışıklarını görüp, binalarını seçebildiğimiz İstanköy'ü göstererek, 'Onlar bizim düşmanımız mı anne?" diyesorardı.İşte çocukların bu soruları, bizi bu yıl 23 Nisan şenlikleri için 100 kadar Yunanlı çocuğu Bodrum'a davet etme çalışmalarına başlattı" diye fikrin oluşmasını anlatıyor. "Neden olmasın?" düşüncesiyle kolları sıvayan bu gönüllü kadınlar iş bölümü yaparak çalışmalara başlamışlardı. Saynur Gelendost, Rodos Başkonsolosu Aydın İdil ile temasa geçerek, gelecek olan çocukların seçilmesini sağlamıştı. Bir yandan da Çocuk Esirgeme Kurumu ile bağlantı kurarak şenliğe katılacak olan Türk çocuklarının "deniz görmemiş, kayık resmi bile çizemeyen" Doğulu kimsesiz çocukları davet etmişlerdi. Çağrıları, gelecek olan 250 civarındaki çocuğun dört gün boyunca nasıl konuk edileceklerine ilişkin çalışmalar izliyordu. Bunun için, "Bodrum'da bulunan otelleri, işletmeleri, lokantaları, yerel yönetimi ve tüm Bodrumluları imeceye" çağırmışlardı. Çağrılarının yanıt bulduğunu belirten Contepe, "Yunanlı çocukları evlerde misafir edeceğiz. Türk çocukları ise bir turistik tesiste yatıracağız. Dört günlük konuklukları sırasında üçer öğün yemek sorununu ise Bodrum esnafı ile birlikte çözümlemeye çalışıyoruz" diyor.

Sergileri, müze gezileri, gösterileri, balosu ile Türk ve Yunan çocuklarına sevgi ve barış saatleri geçirtecek bir şenliğin ön çalışmaları kısaca böyleydi. Şimdi katılacak tüm çocuklar heyecanla hazırlanıyor ve sabırsızlıkla nisan günlerini bekliyor olsa gerek.... ●

Bu dileğe katılmamak mümkün mü?

GARİP BİR
ADALET ÖYKÜSÜ

Kapısız binanın esrarı...

Giriş kapısı ve merdivenleri zemin kat dükkânına dahil edilen 33 daireli binaya, daire sahipleri sekiz yıldır giremiyor

İnşaat 1980 yılında tamamlanmıştı. 33 daireli büyük bir apartman çıkmıştı ortaya. Müteahhit ile arsa sahibi arasında önceden yapılan anlaşmaya göre dairelerden altı tanesi ev sahibinin olacaktı. İlk bakışta kârlı bir iş gibi görünüyordu müteahhit açısından. 27'ye 6 şimdilerde pek rastlanmayan bir bölüşüm oranıydı bu tip alış verişlerde. 950 metrekarelik arsanın sahibi Galip Arcan, anlaşma yapıldığı zaman pek adil bir bölüşüm olmadığının bilincindeydi ama başının ağrımasını istemiyordu pek. Üstelik müteahhite de güveniyordu. İşi bitirip daire anahtarlarını teslim edecekti adam. Bundan ötesi arsa sahibi Arcan'ı ilgilendirmezdi pek.

İnşaatın tamamlanmasına yakın, müteahhit Bilal Hacıbilaoğlu "Bina meydana çıktı ama ben de bittim" diye yakınacaktı Galip Arcan'a. Arcan bu sözlere kulak asmayacaktı pek. Bina bitmişti ya önemli olan buydu.

Girişi olmayan bina. Kartal Maltepe, Atatürk Caddesi'nde şimdilerde pek çok kişinin ilgisini çeken kapısız binanın doğuş öyküsünü oluşturuyordu bu olaylar. Evet, bina vardı ama kapısı yoktu. Bu yüzden,ne dünya kadar para döküp daire satın alan kişiler ne de bir süre önce ölen arsa sahibi Galip Arcan'ın ailesi katlar üzerindeki mülkiyet haklarını kullanabiliyordu. Müteahhit Bilal Hacıbilaoğlu, henüz binanın inşaatı sürerken dairelerden bir bölümünü satmıştı. Arsa sahibi Galip Arcan da payına düşen dairelerden bazılarını satmış paralarını da almıştı. 33 daireden 17'si satılmıştı ama ev sahipleri bir türlü yerleşemiyorlardı evlerine. Çünkü kapı yoktu. Bina kapısızdı. Zemin katı bütünüyle işgal eden bir işyeri dışında binaya girmek imkânsızdı. Müteahhit Bilal Hacıbilaoğlu'nun "Ben de bittim" şeklindeki yakınmasının ardında yatan çapanoğlu neden sonra çıkmıştı ortaya. Bina tamamlandıktan bir süre sonra Hacıbilaoğlu ortadan kaybolacak, arkasından da Emlak Kredi Bankası, Kartal İcra Dairesi memurları doluşacaktı binaya. Müteahhit Hacıbilaoğlu bankaya olan borçları ödememişti. İcra memurları müteahhite ait 14 dairenin kıymetini takdir ettirecek ve satışa çıkartacaktı. Bu arada Hacıbilaoğlu tarafından dolandırıldığını, aldatıldığını iddia eden birçok kişi de icra memurlarına eşlik ediyordu.

Dairelerine bir türlü yerleşemeyen 17 mal sahibinin avukatlığını üstlenen Hüseyin Yeten bundan sonraki gelişimleri şöyle aktarıyordu **Nokta**'ya: "Müteahhit Hacıbi-

FOTOĞRAFLAR UMİT KIRDİL / NOKTA

Kartal Maltepe'de, Atatürk Caddesi, 66 Numara'daki bina çevre sakinlerinin dikkatini çekiyor. Binanın inşaası sırasında yapılmış olan giriş kapısı ve merdivenler daha sonra zemin kattaki dikkâna dahil edilmiş. Bu yüzden daire sahipleri bir türlü taşınamıyor

laoğlu, yakın akrabalarından Ali Şükrü ve Recep Çalışkan'ı binada birtakım işleri yapan taşeronlar olarak sürdü ortaya. Daha sonra binanın ana giriş kapısına hâkim 18 nolu dükkânı bu kişilerin mülkiyetine geçmesini sağladı. Bu söz de taşaronlar da Hacıbilaoğlu'ndan alacağımız var bahanesi ile ve malik sıfatıyla binanın ana girişini zemin kattaki dükkâna dahil ettiler ve merdivenleri yıktırdılar. Hacıbilaoğlu'nun bu işi yaptırmaktaki amacı haciz altında olan 14 dairesinin satışını engellemekti. Öyle ya girişi olmayan bir apartmanın dairelerini kim satın almak ister? Adamlar camdan girip çıkacak değil ya''

Mükemmel plana engel yok.. Avukat Hüseyin Yeten'in iddialarına göre plan son derece kurnazcaydı ve devletin hiçbir kademesinden bu işi engelleyecek bir müdahale gelmemişti. Müteahhit Hacıbilaoğlu ve taşeronlar bu arada 18 numaralı dükkânın içinden üst katlara merdivenli geçişler yapıyorlar ve bu daireleri de depo olarak kullanmaya başlıyorlardı.

Dükkân sahibi Ali Osman Çalışkan "İşgal falan yok. İsteyen gelsin taşınsın" diyor

Bu arada daire sahipleri hiçbir işe yaramasa da tek tek girişimlerde bulunuyorlardı. Örneğin daire sahiplerinden Malatyalı Yusuf Ağa, Kartal Asliye Hukuk Mahkemesi'nden karar çıkartmasına rağmen binanın ana giriş kapısını açtıramamıştı bir türlü. Diğer bir daire sahibi Hasan Karakaya'da Kartal 3. Asliye Hukuk Mahkemesi'ne başvurmuş ve bir süre için binayı mühürlettirmişti. Karakaya "Binayı resmi mercilerin marifeti ile mühürledik. Ama binanın girişini kendi dükkânlarına dahil eden ve sekiz yıldan bu yana binanın tüm kullanımını gasp eden bu zorbalar için mühürü söküp atmak hiç de zor olmadı. Bu işgal olayına resmi merciler de seyirci kaldı" diyordu. Karakaya, daireyi bu işle uğraşmaktan sinir hastası olan dayısından satın almıştı.

Kartal Belediye Başkanı Ali Duran, böyle bir durumda belediyenin aczini ifade etmekten çekinmiyordu. Duran "Biz binaları kaç kez mühürlersek mühürleyelim, bu mühür sökülür, 1500 liralık ceza ödenir ve bina üzerindeki işlemler devam eder. Belediyenin önleyici gücü asla yoktur. Bu, mahkemelerin ve yargının meselesidir. Belediyenin kanuni gücü yoktur" diyordu.

Binayı işgal altında tuttuğu iddia edilen taşeronlardan ve soyadı değişik olmasına karşın müteahhit Bilal Hacıbilaoğlu'nun öz kardeşi Ali Osman Çalışkan ise, bina üzerinde işgal olduğunu kesinlikle reddediyordu. "Kim kimin binasını işgal etmiş. Yok efendim böyle bir şey. Ben kardeşimin bana olan borcuna mahsuben dükkâna el koydum. İsteyen gelsin taşınsın. Benim hiçbir muhatabım yok. Ben proje değişikliği yaptım. İskânım var."

Oysa belediyedeki dosyada binanın iskânının olmadığı ortaya çıkıyordu. Bina imar affı kapsamına girdiği halde af için başvuru yapılmamıştı. Ali Osman Çalışkan, öte yandan Kartal Asliye Hukuk Mahkemesi'ne başvurarak 17 daire sahibinden davacı olmuştu. Çalışkan, daire sahiplerinin kendisi hakkında dava açmalarından şikâyetçi oluyordu.

Kapısız binanın esrarı bir türlü çözülemiyordu. Müteahhitten alacaklı olduğunu iddia eden kişiler binanın kapısını ördürmüşler ve 17 mal sahibini 8 yıldan bu yana evsizliğe mahkûm etmişlerdi ●

Filmin geçtiği tek mekân olan mutfak dekoru ve rolleri paylaşan oyuncular...

SİNEMA / ZENGİN MUTFAĞI

Küçük adam büyür mü?

Hemen her sahnelenişinde büyük ilgi toplayan "Zengin Mutfağı" oyunu sinemaya uyarlandı. "Zengin Mutfağı", 15-16 Haziran olaylarından 12 Mart'a uzanan bir dönemde bir "küçük insan"ın öyküsü.

"Olayın kurgusu çok sağlam, bence Vasıf'ın en iyi oyunlarından biri. Ancak bir mekânda 5 kişiyle çalışmak büyük handikap. Başlangıçta kolay olacağını düşünmüştük. Ama tam tersi oldu. Tıkıldık kaldık burada. Artık nefes bile alamıyoruz. Dünyayla bağlantımız koptu." "Zengin Mutfağı" adlı filmin pehlivan eskisi aşçısını canlandıran Şener Şen'in bu sözler.

Erler filmin üç platosunun bulunduğu binaya girip alt kata iniyoruz. Kasvetli bir hava var içeride. Hemen her zaman neşeli biri olarak bilinen Şener Şen'in durumu bile pek iç açıcı değil. Sanki aynı rauntta birkaç kere düşmüş ve imdadına gonk sesi yetişmiş bir boksör gibi. Boş bakıyor, zor konuşuyor. Ekibin geri kalan kısmının durumu da ondan daha hallice değil.

"Zengin Mutfağı" on yıl önce ilk olarak Şehir Tiyatroları'nda, daha sonra AST'ta sahneye konmuş ve ikisinde de büyük ilgi toplamış bir oyun. Vasıf Öngören'in Bertolt Brecht'in "Üçüncü Reich'ın Korku ve Sefaleti" adlı oyununun bir episodundan yola çıkarak oluşturduğu "Zengin Mutfağı" tek mekânda, bir zengin evinin mutfağında geçiyor. Ve 15-16 Haziran olaylarından 12 Mart'ın karanlık günlerine uzanan bir zaman diliminde geçiyor. Olan biteni mutfağıyla sınırlı dünyasından yorumlayan Aşçı Lütfü Usta'nın, giderek kendi küçük dünyası da sarsılmaya başlıyor. Buradaki soru, "Küçük adam büyür mü?" sorusu. Vasıf Öngören, "Evet büyür", diyor yapıtıyla...

Mutfak dekoru 1950'lerde Demokrat Parti burjuvazisinin yerleştiği evlerin mutfaklarını çağrıştıracak şekilde oluşturulmuş. Ancak tezgâhta mermer yerine fayans, bu "zenginliği" gölgeliyor. Dekorun başlangıçta düşünülenden çok daha pahalıya malolmasıyla açıklana-

bilir bir tasarruf. Nitekim yönetmen Başar Sabuncu "Bu dekorun maliyeti ile evvelki yıl bir kat satın alınabilirdi ve geriye de para kalırdı" diyerek doğruluyor gözlemi.

On yıl önceki oyundan Başar Sabuncu ile Şener Şen'in dışında Gökhan Mete var. Ancak o zaman şoför Semih'i oynarken, şimdi abisi Ahmet rolünde, ağarmış saçları ve bıyığıyla. Diğerleri ise iyiden iyiye kocamış ve yerlerini yenilere bırakmışlar. Böylece yeni bir kadın yüzü geliyor sinemamıza: Nilgün Açıkalın. Devlet Konservatuvarı Tiyatro Bölümü 1. sınıf öğrencisi Nilgün'ün yüzü, kaynağı belirsiz bir ışık topu olarak parıldıyor, konuşmaya başladığında. Gözlerinin içi gülüyor. Daha önce Süreyya Duru'nun son filmi "Ada"da çalışmış. Profesyonel sahnede ise hiç oynamamış henüz. "Her şeyden önce eğitimimi tamamlamak istiyorum. Belli bir tiyatro kültürü almak zorundayım. Tabii ' Zengin Mutfağı ' çok kariyerli, harika bir olay. Kabul etmemek düşünülemezdi. Böyle güzel filmler olursa yine oynamayı düşünüyorum" diyor.

Gerçekten de insanı boğan bir hava var içeride. Gün ışığı hiç yok. Kafasını kaldırınca tavanda bir sürü ray ve bunlara bağlı göz alan spotlarla karşılaşıyor insan. Işıklandırmanın her zamankinden daha çok önem kazandığı bir çalışma "Zengin Mutfağı". Ancak bu konuda ekibin şanslı olduğu söylenemez. Çünkü çalışmanın ilk haftası içinde, ışık yerleştirilen yukarıdaki boruların birinde bir anne kediyle dört yavrusunu keşfetmişler. Ve artık o noktayı kullanmak imkânsız hale gelmiş. Filmin ışık şefi bu mücadeleden kalan eldivenleri gösteriyor. Ama sonunda kedi kaybetmiş. Bir sabah geldiklerinde kedinin yavrularını alıp seti terk ettiğini fark etmişler.

"Zengin Mutfağı"nın çekimi tamamlandı. Ekip kendini açık havaya attı. Yönetmenin işi ise devam ediyor, karanlık bir odada kurgu masasının başında. Şimdi yanıt bekleyen bir soru var, bir tiyatrocu, bir tiyatro yapıtından nasıl bir film çıkarır ve ne kadar sinema olur bu? En iyisi Şener Şen'in sözlerine kulak vermek: "Bekleyelim. Nasıl olduğunu hep beraber göreceğiz."

Mutfaktan gelen sesler

Bir tiyatro yapıtı olan "Zengin Mutfağı"nın iki eski tiyatrocu yeni sinemacısı Başar Sabuncu ve Şener Şen* Nokta *için söyleştiler.

B. Sabuncu: Şener düşündüm de on iki yıldır birlikte çalışıyoruz. Hatta iki ay da Berlin'de aynı evde yaşadık, Allah'tan dedikodu filan çıkmadı...

Ş. Şen: Ya ne günlerdi...

B. Sabuncu: Sinema belasını da başıma sen sarmıştın. Yoksa güzel güzel tiyatroculuk yapıyordum.

Ş.Şen: Senin verimli çalışmalarını Ertem Eğilmez'e anlatıp duruyordum. Sen nedense sinemayı istemiyordun. Sonra "Namuslu" çekilirken Ertem abi mide kanaması geçirince sen ilk kez kamera arkasına geçtin.

B. Sabuncu: Ben hâlâ Ertem Ağbi numaradan mı hastalandı diye merak ederim. Yoksa kolay kolay bu işe cesaret edemezdim... Bir oyunun provasında dekorlara kafa attığını hatırlıyorum. Bana mı kızmıştın, şimdi doğruyu söyle?

Ş. Şen: Yok canım. Rolü bir türlü çıkartamıyordum. Kendime kızmıştım.

B. Sabuncu: On yıl önceki "Zengin Mutfağı"nı şimdi sinemada birlikte gerçekleştirdik. Hangisinden daha çok tat aldın?

Ş. Şen: Biliyorsun, tiyatroda parsayı hemen orada toplama imkânı var. Filmde ise çekim sırasında gerçekten çok sancılar çektim. Seyirci karşısına çıkıp da sonucun ne olacağı sorusu aklımdan çıkmıyor. Sinemanın bu bakımdan en büyük zorluğu oyuncunun tashih yapma fırsatının olmaması. Ben sana sorayım sen hangisinden tat aldın? Filminden mi, oyunundan mı?

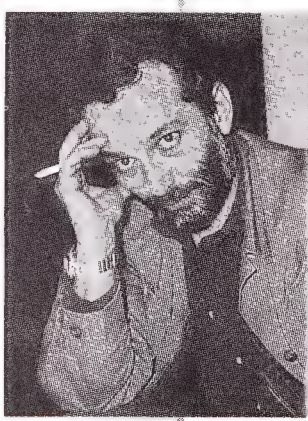

B. Sabuncu: Doğrusu, 27 yıllık tiyatro hayatımda bana sonuna kadar tat veren sadece iki oyun oldu. Biri "Zengin Mutfağı", öteki "Bahar Noktası"... Başka bir yere atlayacağım: Duyduğumda inanamamıştım, evde tek başınayken, kendi kendin için bile çiğ köfte yoğurduğun doğru mu?

Ş. Şen: Ben damak zevkine düşkünüm. Üstelik sevdiğim bir yemek moralimi düzeltiyor.

B. Sabuncu: Daha önceleri pek çok işe girip çıkmışsın ama börekçiliğin, aşçılığın filan yok değil mi, geçmişinde?

Ş. Şen: Hayır yapmadım. Ama pek çok işe girip çıktım gerçekten. Zaten lise hayatım çok uzun sürdü. Bir düşün, lise biri dört senede geçtim.

B. Sabuncu: Filmde ne tür yemekler yaptın, bir sayabilir misin?

Ş. Şen: Dolma sardım, hamur açtım, bulgur pilavı yaptım.

B. Sabuncu: Şimdi film bitti ne yapmayı düşünüyorsun?

Ş. Şen: Üç gün hiç evden çıkmamayı düşünüyorum. Tabii bu arada sevdiğim yemekleri yapacağım.

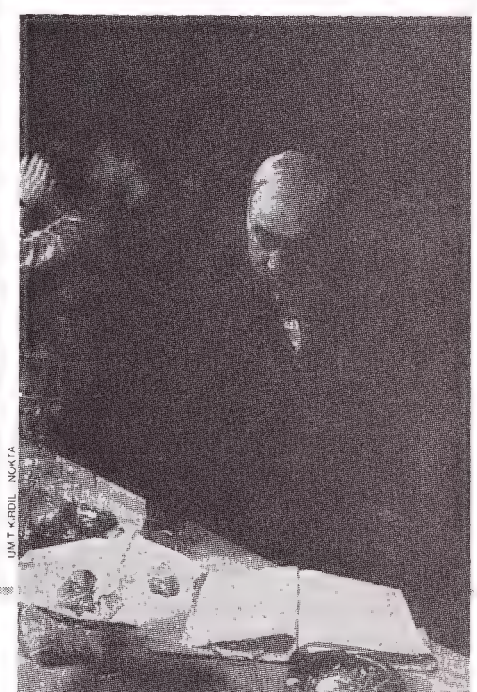

UMUT KURDAL NOKTA

AKBANK'IN KÜLTÜR VE EĞİTİM HİZMETİ

"AİLE VE ÇOCUK"

28 Mart/18 Nisan 1988
Panel ve Konferansları

Akbank, her yıl Mart - Nisan ayları içinde düzenlediği ve büyük ilgi toplayan "Aile ve Çocuk" panel ve konferanslar dizisini sürdürüyor. Bu yıl da anne ve babaların çocukları ile olan sorunlarına, çocuğun kendisi, çevresi ve yetiştirilmesiyle ilgili problemlerine ülkemizin önde gelen bilim adamları, öğretim üyeleri, psikolog, pedagog ve konunun uzmanları tarafından ışık tutuluyor. 28 Mart-18 Nisan tarihleri arasında düzenlenecek olan panel ve konferanslar dizisine herkes davetlidir.

28 Mart 1988 Pazartesi Saat: 15.00 (Konferans)

"Resimleriyle çocuğu tanımak"
Doç. Dr. Halûk YAVUZER
İst. Üniv. Edebiyat Fak. Öğretim Üyesi

29 Mart 1988 Salı Saat: 15.00 (Konferans)

"Öğretmen ve çocuk"
Dr. Ferhan OĞUZKAN

4 Nisan 1988 Pazartesi Saat: 15.00 (Konferans)

"Okula yeni başlayan çocuk ve sorunları"
Doç. Dr. Halûk YAVUZER
İst. Üniv. Edebiyat Fak. Öğretim Üyesi

5 Nisan 1988 Salı Saat: 15.00 (Konferans)

"Cinsellik ve stres"
Prof. Dr. Özcan KÖKNEL
İst. Üniv. İst. Tıp Fak. Öğretim Üyesi

11 Nisan 1988 Pazartesi Saat: 15.00 (Panel)

"Gençlikte kimlik sorunu ve bunalımı"
Prof. Dr. Atalay YÖRÜKOĞLU
Hacettepe Tıp Fak. Öğretim Üyesi

Prof. Dr. Özcan KÖKNEL
İst. Üniv. İst. Tıp Fak. Öğretim Üyesi

12 Nisan 1988 Salı Saat: 15.00 (Konferans)

"Çocuğun ruh sağlığında ailenin rolü"
Prof. Dr. Atalay YÖRÜKOĞLU
Hacettepe Tıp Fak. Öğretim Üyesi

18 Nisan 1988 Pazartesi Saat: 15.00 (Panel)

"Okul öncesi döneminde ailede ve kurumda eğitim"

Doç. Dr. Ayla OKTAY
İst. Üniv. Edebiyat Fak. Öğretim Üyesi

Psikolog Sema ULCAY
Robert Kolej Öğretim Üyesi

Yrd. Doç. Dr. Gülçin ALPÖGE
Boğaziçi Üniversitesi Öğretim Üyesi

AKBANK
"Güveninizin Eseri"

Kadıköy Halk Eğitimi Merkezi Bahariye/İstanbul ■ Giriş Serbesttir

Hüseyin Kocabaş: Hayatının altmış beş yılını koleksiyonculuğa harcadı

TARİHİ ESERLER / KOCABAŞ KOLEKSİYONU

Bir tutkunun müzesi

Uzmanları tarafından Louvre, Metropolitan gibi eski tür müzecilik anlayışının ürünü olarak nitelenen yaklaşık 7500 parçalık Hüseyin Kocabaş koleksiyonu, ekim ayından itibaren "genişletilmiş" Sadberk Hanım Müzesi'nde sergilenecek

"Bu, sanırım tutku sözcüğünü de aşan bir durum, hatta mistik bir aşk." Ferit Edgü, Mazhar Şevket İpşiroğlu'yla 7500 parçadan oluşan inanılmaz tarihi eser koleksiyonunun sahibi Hüseyin Kocabaş üzerine yaptığı bir söyleşide, onu bu sözlerle anıyordu.

Hayatının altmış beş yılını bu dev koleksiyonu bir araya getirmeye harcayan Hüseyin Kocabaş'ın birçok uzman tarafından "müze" olarak nitelenen "tarihi serveti" sonunda gerçekten müzeleşecekti. Vehbi Koç Vakfı, Kocabaş'ın ölümünden sonra koleksiyonunu varislerinden satın almış, Büyükdere'deki Sadberk Hanım Müzesi'nde sergileme hazırlıklarına girişmişti. Bu amaçla müzenin yanıbaşındaki Bedros Azaryan yalısı da alınmış, sıkı bir restorasyona sokulmuştu. Müze müdürü Çetin Anlağan, Kocabaş'ın koleksiyonunun önümüzdeki ekim ayında, yaklaşık 500 milyona mal olan yeni binayla birlikte, hizmete sunulacağını söylüyordu. Böylece Kocabaş'ın sağlığında yalnızca dostları, müzecilik uzmanları ve arkeologlar tarafından görülebilen ünlü koleksiyonun tamamı ilk kez halka açık bir biçimde sergilenecekti.

Kocabaş kim? Koleksiyonu kadar kişiliğiyle de ilgi çekici olan Hüseyin Kocabaş, 1918 yılında henüz dokuz yaşındayken Bursa'da satın aldığı bir "gözyaşı şişesi" ile koleksiyonculuğa ilk adımını atmıştı. Yunan işgali sürdüğünden ilkokulu bırakmış, daha sonra da herhangi bir okula gitmemişti. Ama koleksiyonculuğuyla birlikte kendisini geliştiriyor, 1941 yılına gelindiğinde, "Porselencilik Tarihi" adlı bir kitap yazacak düzeye geliyordu. 1950'den sonra Bursa'yı bırakıp İstanbul'a yerleşen "kumaş tüccarı" Kocabaş'ın koleksiyonu, artık dünya çapında bir birikim haline gelmişti. Sadece Türkiye'deki eserleri satın almakla yetinmiyor, yurt dışına gidip gelerek çoğunluğu Türkiye'den kaçırılmış pek çok tarihi eseri ülkesine kavuşturmuştu. İngiltere, Fransa, İsviçre, İtalya gibi ülkelerden eser toplayan Kocabaş, Yunanistan'dan aldıklarını şeker kutuları içinde Türkiye'ye kaçırıyor, hatta bir ara yine Yunanistan'a yaptığı buğday ihracatının karşılığında para değil değerli tarihi parçalar alıyordu.

"Birkaç kez elden çıkarmayı düşündü" diyordu oğlu İsmail Kocabaş, "ama onlarsız yaşayamayacağını anlayınca vazgeçti."

Kocabaş sonunda öyle hale gelmişti ki, doktora ya da doçentlik tezi hazırlayan arkeologların bir numaralı danışmanı olmuştu. Yazıları yerli ve yabancı dergilerde yayımlanıyor, bildirileri uluslararası sempozyumlarda okunuyordu. Arapça ve Fransızca öğrenmişti Kocabaş; Kufi yazıları eski Yunan ve Roma yazılarını kolayca okuyabiliyordu.

Önemli olan göz değil, sevgi. 1970 yılına gelindiğinde Kocabaş 61 yaşındaydı. Artık Galatasaray'daki kumaş mağazasını tamamıyla çocuklarına bırakarak kendisini emekliye ayırmayı düşünüyordu ki, şeker hastalığı yüzünden gözlerini yitirdi. Ancak, gözlerini yitirmiş olması tutkulu çabasını sürdürmesine engel olamayacaktı. Gözlerinin yerini elleri ve dili almıştı... Elleriyle yoklayarak, kimi zaman da dilini değdirerek, kendisine getirilen eserlerin gerçek ya da sahte olduklarını anlayabiliyor, hatta bu eserlerin

OBEY

EVER TRIED SOMERSAULTING? IT HELPS.

Comparing experiences at OBEY we have unanimously resolved that somersaulting, as an exercise to soothe your nerves and to ease up the inner tension, is better (and safer) than jumping out the window. It also makes you lose weight. What you lose jumping out the window may not necessarily be your weight. If you enjoy your first somersault you can even go as far to form a habit of it. No matter how much you enjoyed your first jump you will quite unlikely be able to repeat it. So for these wonderful reasons we keep away from the windows but simply start somersaulting when we see this special client of ours stepping in at our office and starting with his requests. And this time what he requests is an

EXECUTIVE SECRETARY

who will "procreate an immaculate office environment", "produce an indefectible filing system", "promote incomparable standards in correspondence", "prove insurmountable interest in intellectual and aesthetic pursuits"... The list goes on. Wait till you hear him talk. He is exacting, exhausting, exorbitant, extravagant, expeditious. Now for the good news: you won't be seeing much of him in the office -- he travels a lot.

If you think you can cope then mail your handwritten resume, including a daytime phone number for immediate access and a recent photo until end of this month. Your application will be handled in utmost confidence and be individually answered.

OBEY YÖNETİM DANIŞMANLIK A.Ş.

Spor Caddesi 129 Maçka, Istanbul
Tel 1619056 Fax 1593357

OBEY

Özgün Türk Müziği'nde İlerici Bir Hamle!

ŞEFİK KIRAN

DENİZLER TÜKENMEZ

"SEVGİLER BİTMEDİKÇE"

Atmosfer

SANSAL PLAK VE KASETÇİLİK LTD. ŞTİ.
Tel: 511 79 84 — 519 01 54

YAKINDA BÜTÜN PLAKÇILARDA

Nükhet Ruacan Caz Orkestrası

CazBar RESTORAN

Pazartesi hariç her gün

Korukent Rekreasyon Tesisleri
Tel: 175 12 26-27, 166 44 93

Proktologie (Hemoroid, Fistül)
VARİSLERİN
İNFRAROD, İĞNE İLE
TEDAVİSİ
OPR. DR.
HAYATİ F. KOCAL
Rumeli Cad. Ogan Apt. No: 16 Kat. 2
Nişantaşı Tel: 141 35 89 - 132 01 20

"Why were you born? The purpose and meaning of your life on earth. Further information is available in different languages.

UNIVERSAL LİFE, dept. E,
P.O. Box 5643, 6-8700 Wuerzburg,
West-Germany"

hangi döneme ait olduklarını bile saptayabiliyordu.

Kocabaş'ın 63 yıl süren serüven dolu bu "biriktirme humması" 1981 Kasımı'nda noktalanmıştı. Ünlü koleksiyoncu varislerine yaklaşık 7500 parçadan oluşan "yapıtını" bırakarak ölmüştü. Gariptir, her zaman olduğu gibi, onun ailesi de hiçbir zaman fazlaca ilgilenmedikleri bu görkemli koleksiyonla baş başa kalıvermişti. Yasal işlemler yerine getiriliyor, parçaların sayımı ve kayıtları yenileniyor, tek tek fotoğrafları çekiliyordu. Dönemin Kültür Bakanı İlhan Evliyaoğlu'nun emri üzerine koleksiyona "paha biçilmişti": 240 milyon. Bu rakam uzman çevrelerce "komik" bulunacak, Bakanlığa satmak konusunda zaten gönülsüz olan varislerin isteksizliğini büsbütün artıracaktı. Sonunda Bakanlık vazgeçti ve Vehbi Koç Vakfı'nın Sadberk Hanım Müzesi'ne devredilmesini kararlaştırdı. "Yeni rakam" bilinmiyordu, ama Bakanlık'tan sızan bilgilere göre "daha da komik" olduğu kesindi...

BATUHAN KIRAN / NOKTA

Tam 63 yıl süren tutku dolu bir çabayla toplanmış bu eserler

ÜMİT KIRDİL / NOKTA

Vakıf kolları sıvıyor. Koleksiyonun satın alınmasıyla birlikte kapasitesinin birkaç misline fırlayan Sadberk Hanım Müzesi genişlemek zorunda kalmıştı. İlk hamle olarak "komşu" Bedros Azaryan yalısı alındı. Kocabaş koleksiyonunun dört bin dolayındaki "arkeolojik eserler" bölümü bu binada sergilenecekti. Müze müdürü Çetin Anlağan bu bölümün "M.Ö. 6 binden başlayıp, Bizans çağının sonlarına kadar gelen, hemen hemen kesintisiz, bütün Anadolu uygarlıklarını temsil edebilecek eserlerden oluşan mükemmel bir toplam" olduğunu söylüyordu. Kocabaş koleksiyonunun ikinci bölümü olan İslami eserler ise Sadberk Hanım Müzesi'nde şu anda sergilenen eserle birlikte sunulacaktı.

Ve kitaplar! Hüseyin Kocabaş'ın koleksiyonu sadece tarihi eserlerden oluşmuyordu. Altı bin parçadan oluşan bir kitaplığı vardı ve bu kitaplık da Sadberk Hanım Müzesi'ne devredilmişti. Anlağan, bu kitapları iki bölüme ayırdıklarını söylüyordu. "Arkeoloji, sanat tarihi, mimari, tarih ile ilgili kitapları birarada tanzim ettik. Halka açık olmayan ama, uzmanların yararlanabileceği bir kitaplığımız var, bunları orada değerlendiriyoruz. Kitaplığın ikinci bölümü ise artık asla bulunamayan kitaplardan oluşuyor. Bunlar içinse ayrı bir bölüm açtık. Çok değerli kitaplar. Hatta aralarında Evliya Çelebi Seyahatnamesi'nin İbrahim Müteferrika baskısı bile var."

Sadberk Hanım Müzesi, ekim ayında kavuşabileceği yeni biçimiyle birlikte bir kültür merkezine dönüşmesini amaçladıklarını söylüyor Anlağan. Sergi, konser gibi etkinliklerin de yapılabileceği çok amaçlı konferans salonu bu yüzden yapılmıştı. Ayrıca müzeyle ilgili yayınlar çıkarılacak, Kocabaş'ın koleksiyonundaki önemli parçalarla ilgili kitaplar yayımlanacaktı. "Protohistorik Silahlar" bunların ilki olacaktı. Geçtiğimiz temmuz ayında yapılan 34. Uluslararası Asuroloji kongresine gelen bilim adamlarının oldukça ilgisini çeken on iki Asur tabletinin okunup, yayımlanması da projelerden biriydi.

Ne var ki, Sadberk Hanım Müzesi'nde yürütülen çabalar tüm parlaklıklarına karşın trajik bir gerçeği gözlerden saklayamıyordu: Kocabaş'ın görkemli koleksiyonu gün ışığına çıkmıştı ama bir "Hüseyin Kocabaş Müzesi" olamamıştı ●

TV / SELİN DİLMEN

Bir dizinin öteki yüzü

Yeşilçam'da yeni bir yüz, yeni bir isim Selin Dilmen. Genç oyuncunun bir de TV dizisi deneyimi var. Önümüzdeki günlerde ekrana gelecek "Bir Yabancı Konuk" adlı dizinin çekimleri hakkında ilginç iddiaları var Dilmen'in...

"Paris'te yer ayırtılmamıştı. Film ekibi uçaktan indikleri zaman sokakta kalmışlardı. Noel tatili zamanıydı, oteller tıklım tıklımdı. Bir tek boş yatak yoktu. Prodüktör Mehmet Şişmanoğlu taksi parası vermemek için ekibi yayan gezdirerek otel arıyordu. Sonunda Paris'in 27'nci bölgesinde zencilerin yoğun olduğu yerde bir otel bulundu. Ama ne otel, kaloriferler yanmıyordu, sıcak su yoktu hatta odaya bir ayna bile konmamıştı..."

Önümüzdeki günlerde TV'de gösterime girecek olan "Bir Yabancı Konuk" isimli dizinin başrol oyuncularından Selin Dilmen, filmin Paris'te gerçekleştirilen çekimleri sırasında başına gelenlere işte böyle başlıyordu... Kendi deyimiyle "pek de samimi olmadığı" arkadaşı Kenan Kalav'ın ısrarları üzerine Dost Koleji'ni bitirdikten sonra, başladığı mankenliğe veda ederek sinemaya geçen 20 yaşındaki Dilmen, "Hayatın garip bir cilvesiyle" bir TV dizisinde rol almayı başarmıştı. Dizinin öteki başrol oyuncusu Salih Güney kendisinden uzun boylu olduğu için Emel Kasapoğlu'nu istemeyince rol Selin Dilmen'e veriliyor, genç yıldız da böylelikle bir anda şöhretin kapısını aralama fırsatı buluyordu. Ama genç yıldızın hevesi kursağında kalıveriyordu. Dizinin çalışmaları hiç de umduğu gibi çıkmamıştı.

Dilmen'in, film setindeki izlenimleri çok ilginçti: "Dizinin ilk bölümlerinde Deniz Gökçer oynuyordu. Ona da birtakım terbiyesizlikler yapmışlar. Neyse ki, ben sete geldikten sonra bir yumuşama oldu. Yeni bir insan geldi diye tüm ekip heveslendi. Ama bakıyorum film milm çekildiği yok. Sırrı Gültekin elinde senaryoyla tin tin gelen bir adam. Kameraman onu hiç dinlemiyor. O diyor şöyle çekelim öbürü diyor öyle olmaz böyle olur. Ama hiçbir şey olmadan akşam oluyor, ortada bir şey yok. Sırrı Bey, aklı hâlâ 'İbiş'in Rüyasın'da olan bir adam. Muhterem Nur'u beğeniyor düşünün artık!"

Hafif insan mı, iyi niyetli mi? Bütün bunlara karşın genç oyuncu, anlattıklarına bakılırsa Salih Güney'i bir köşeye çekerek "Salih, ne olursa olsun, bu adam bir yönetmen, ona saygı göstermek zorundayız" demiş ve her bakımdan Sırrı Gültekin'e yardımcı olmuştu. Ama genç yıldız bu iyi niyetin yanlış anlaşılmasından şikâyetçi. Sözün kısası şimdi Türk sinemasında güzel ama dertli bir yıldız adayı var. "Yapı olarak insanları çok seviyor ve herkese güleryüz gösteriyorum. Fakat bu çok yanlış yorumlandı. Benim hafif bir insan olduğuma karar verildi. O zamanda bir takım teklifler gelmeye başladı. Evime gelen telefon sayısı arttı. Samimiyetle yapmış olduğum konuşmalar başka başka yorumlandı. Derdimi anlatamadım herhalde. Artık insanlarla arama mesafe koymaya karar verdim." Neden mi? Bu kararına, Salih Güney'in film çevrelerinde kendisiyle ilişkide bulunduğunu anlattığını duyması büyük katkıda bulunmuştu. Güney'le Paris'teki çekimler sırasında dert ortağı olduğunu söyleyen Dilmen, onunla bir "abi-kardeş ilişkisi"ne girdiğini söylüyor, büyük yardımlaşmalarda bulunduklarını belirtiyordu...

Paris'te bir Yeşilçamlı. Selin Dilmen "Bir Yabancı Konuk" isimli dizinin prodüktörü Mehmet Şişmanoğlu'ndan da pek hoşnut kalmadığını şöyle açıklıyordu.

METİN KARASAHİN

"Bir Yabancı Konuk"ta Salih Güney'le Selin Dilmen

"Doğru dürüst bir otel bulunamadı. Sonunda teknik ekip ayrı, oyuncular ayrı otelde kalmaya başladı. İki otelin arası çok uzaktı. Bir türlü buluşulup çekime gidilemiyordu. Yemek yiyemiyorduk. Mehmet Bey sonunda Paris'te bir Türk lokantası bulup ekibe kuskus yedirtti." Şunları da ekliyordu Dilmen: "Gördüğüm kadarıyla TRT'ye projesini kabul ettiren herkes film çekiyor. Şişmanoğlu da aldığı paranın ilk taksidiyle filmi bitirmeye kalktı galiba."

Bu tuhaf TV dizisi serüvenini **Nokta** bir de Şişmanoğlu'na sordu. "Paris'teki oteli daha önceden buradan ayarlamış, rezervasyon yaptırmıştım. Kaloriferli, duşlu, sıcak suyu olan üç yıldızlı güzel bir oteldi. Ama Salih Güney ve Selin Dilmen her ne hikmetse bu oteli beğenmeyip, dört yıldızlı bir otelde kaldılar. Bizim otelimiz mükemmeldi şahsen çok memnun kaldım." Şişmanoğlu Paris'teki kuskus ziyafetinin ise sadece damak zevkiyle ilgili olduğunu vurguluyordu. Her şey Fransız yemeklerinden bıkıp Türk yemeklerini özledikleri sırada bir Türk lokantasına rastlamalarından kaynaklanmıştı. Orada yalnızca kuskus değil, köfte ve piyaz da yemişlerdi. Yönetmen Sırrı Gültekin de Şişmanoğlu'nu doğruluyor otelin güzel manzarasından, sıcak suyundan söz ediyordu. Paris günlerinden çok memnun kaldığını belirten yönetmen, Selin Dilmen'in son işgününe gelmediğini belirtiyordu: "Kaprisli hareketler yaptı, son gün çekime gelmedi. Ama ben yıllardır bu piyasadayım böyle bir şey yapacağını tahmin ettiğim için daha önceden bazı çekimler yapmıştım. Salih'le aralarında bir şey var mıydı bilemiyorum, ben gözümle görmeden bir şey söyleyemem"

Sinemamızın sayıları çoğalan yeni yüzlerden birisi de Selin Dilmen. Genç yıldız "Derdimi anlatamıyorum" diyor.

Selin Dilmen sinematografik açıdan da şikâyetçiydi. "Paris'te dahili çekilmiş sahne yok. Reflektörlerimiz yok. Güneş çıktığında, bütün aptal turistler gibi parklarda, Eyfel önünde çekimler yapıldı," diyordu. Üstelik "hiç karşılıklı diyalog sahnesi de yoktu" bu bölümlerde genç oyuncuya göre.

Çekimleri sırasında böylesine ilginç olayların geliştiği "Bir Yabancı Konuk"un konusu da oldukça ilginçti. Murat Aykaç Erginöz'ün bir yapıtından Vecdi Uygun'un senaryolaştırdığı filmde bir aşk öyküsü Yeşilçamvari bakış açısından aktarılıyordu. Bir Fransız'la evlenen Türk mühendisi karısını Türkiye'ye getirmişti. Ama kadın kısa bir süre sonra depresyona giriyordu. Neyse ki, Paris'teki annesi gelip onu ülkesine götürüyordu. Ama işin talihsiz yanına bakın ki bu arada bir de çocuk doğurmuştu. Adam karısını özleyip onu geri getirmek üzere Paris'e geldiğinde beklemediği bir durumla karşılaşacaktı. Kadın geri dönmek istemiyordu. Sonrası kestirilebileceği gibi akıp gidiyordu öykünün: Türkiye'ye dönüp başka bir kadınla evlenen adama günün birinde Paris'ten "Bir Yabancı Konuk" gelecekti. Küçük çocuk babasını, üvey annesini ve de Türkiye'yi çok sevecek ve de asla Paris'e dönmek istemeyecekti...

Salih Güney, Deniz Gökçer, Selin Dilmen, Engin İnal'ın başrollerini paylaştığı TV dizisi yakında ekrana gelecek. Selin Dilmen de genç bir yıldız adayı olarak Yeşilçam kulvarındaki yerini alıyor. Geride kalan ise, "bizim sinemamız bize benzer"i düşündürten tuhaf bir çekim ve yapım öyküsü.

Hızır TÜZEL

GÜREŞ / ULAŞTIRMASPOR OLAYI

Atik'e kurt kapanı

Ulaştırmaspor'a kısa sürede önemli uluslararası başarılar kazandıran Muharrem Atik, bazı çıkar gruplarına yeşil ışık yakmadığı için istifaya zorlanıyor.

"Çok yazık ettiler" diye söze başladı 1,5 yıllık mazisi olan Ulaştırmaspor takımının genç güreşçisi... "Çok yazık ettiler. Bir kişinin yaptıklarına göz yummak için hem Muharrem Hoca'ya, hem bize, hem de Ulaştırmaspor Güreş Kulübü'ne yazık ettiler."

Adının açıklanmasını istemeyen genç güreşçi son derece dertliydi. Sadece o mu? Kulüpteki güreşçilerin hemen hepsi aynı görüşteydiler.

1,5 yıl evvel kurulan Ulaştırmaspor'un başına başantrenör olarak Muharrem Atik getirilmiş ve hoca hızla çalışmaya koyulmuştu. Dönemin Ulaştırma Bakanı Veysel Atasoy da Atik'e tam destek vermişti.

Kısa zamanda umulmadık başarıları yakalamaya başladı Muherrem Hoca.. Kulübün ilk başarısı İsveç'in Göteborg şehrindeki Götelojen Turnuvası'nda elde edildi. Takım halinde ikinci oldular. Oradan dönüşte İsviçre'deki Gençler Turnuvası'na 5 güreşçi ile katıldı ve 1 gümüş, 2 bronz olmak üzere 3 madalya kazanıldı. 16 ülkenin katıldığı bir şampiyona idi bu..

Ardından Yunanistan'da yapılan turnuvada başarılar geldi. 16 güreşçiyle iştirak edilen bu turnuvada 7 şampiyonlukla takım halinde birincilik kazanıldı. Türkiye şampiyonaları sonrasında da Muharrem Atik, Genç Milli Takım'ın başına getirildi. Bu arada Yıldızlarda 68 kiloda Mustafa Sarıoğlu Kanada'da Dünya Şampiyonu oldu.

Seçimlerden sonra Veysel Atasoy'un yerine Ulaştırma Bakanı olan Ekrem Pakdemirli'nin de Muharrem Hoca'ya güveni tamdı. Hoca, Pakdemirli'ye 1988 yılı için hedeflerini gösteren bir rapor hazırlamıştı. Bu rapora göre 11-16 Temmuz tarihlerinde Avusturya'da yapılacak olan 17-18 yaş grubundaki Dünya Şampiyonası'nda 1'i altın olmak üzere 3 madalya (16 yıldır Gençler'de Dünya Şampiyonu çıkaramıyoruz), 21-24 Temmuz tarihlerinde Bursa'da yapılacak Avrupa Yıldızlar Şampiyonası'nda 1 altın madalya, 19-25 Temmuz tarihlerinde Polonya'da yapılacak olan Avrupa Ümitler Şampiyonası'nda toplam 3 madalya ve büyüklerde Fevzi Şeker'e Avrupa Şampiyonası'nda madalya hedef olarak seçilmişti.

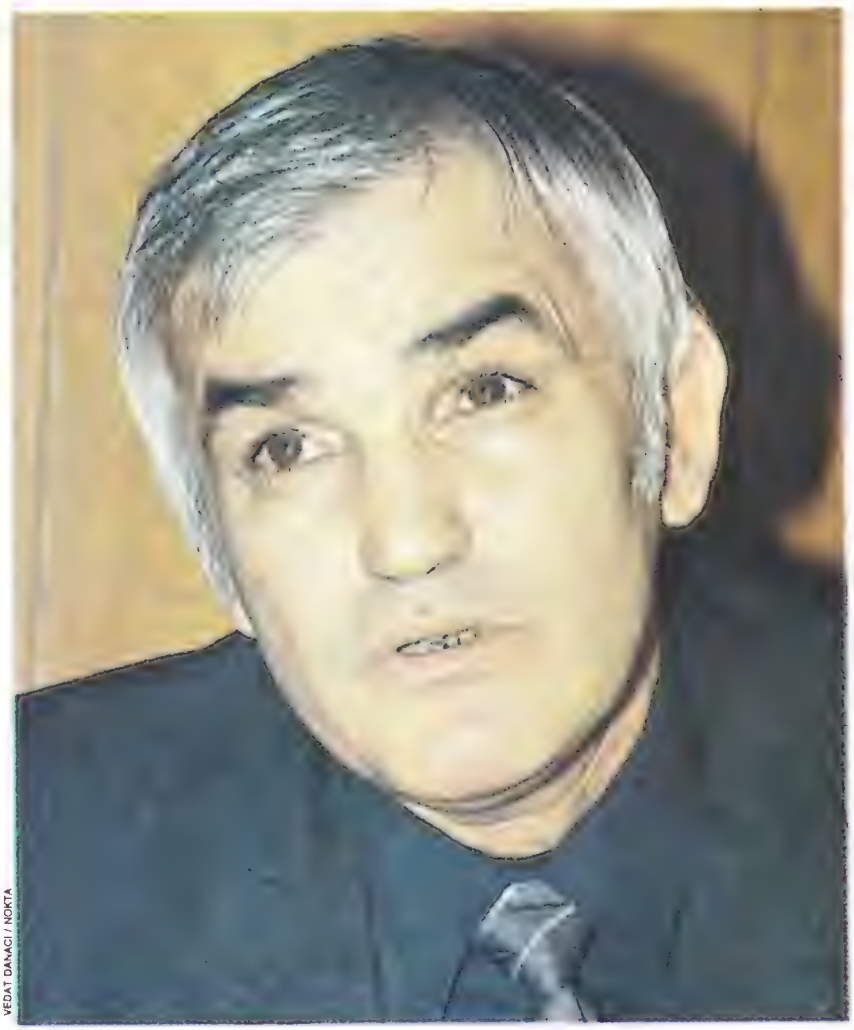

VEDAT DAMACI / NOKTA

En başarılı döneminde Atik'in üstüne Recep Kılıç'ın getirilmesinden kimler memnun oldu acaba?

Muharrem Hoca bir yılda yapabileceklerinin üstünde işler başarmış, gelecek yılın da hedefini göstermişti. Sonra Macaristan'a doktora tezini vermeye gitti. Muharrem Atik adının önüne "Doktor" sıfatının konması için gönül rahatlığıyla gittiği Macaristan dönüşünde umulmadık bir sürprizle karşılaştı. Ulaştırmaspor kulübünün teknik direktörlüğüne Recep Kılıç getirilmişti.

Kapalı kapılar ardında neler olmuştu da başarılı bir hocanın üstüne hoca getirilmişti.

Olay aslında Ulaştırmaspor ida-

recilerinden birinin Atina'daki masrafları şişirerek göstermesiyle başlamıştı. Bu kişinin imza yetkisi vardı, ama bankadan para almak için bir imza yetmiyordu. Bu nedenle çeklerdeki ikinci imzaların sahiplerine ait olmadığı, bu yönetici tarafından taklit edildiği söyleniyordu. Atina'daki masrafları gösterirken Muharrem Atik'in de imzasını taklit etmiş, Muharrem Hoca, "Bu imza benim değil" diye bas bas bağırmıştı.

Daha sonra Yunanistan gezisiyle ilgili araştırma yapılmış ve bu yöneticinin imza yetkisi elinden alınmıştı. Bu da garip bir uygulamaydı. Bu kişiye ya iftira atılıyordu, ya da söylenenler doğruydu. Eğer söylenenler doğruysa niye hakkında soruşturma açılmıyordu. Yok iftiraysa, neden imza yetkisi elinden alınıyordu.

Muharrem Hoca'nın ayağını kaydıran da bu kişiydi işte.. Çünkü Muharrem Atik iş başında olduğu sürece para muslukları kapanmıştı. Artık iş hocayı uzaklaştırmaya kalmıştı. Ama başarılı bir adamı işten almak da çok zordu. En iyisi başına birini getirmek ve onu istifaya zorlamaktı. Recep Kılıç böyle geldi Ulaştırmaspor Teknik Direktörlüğüne..

Amaç Muharrem Atik'i küstürüp, istifa etmesini sağlamaktı. Ama Atik istifa etse de, etmese de cevap bekleyen sorular vardı.

Ulaştırmaspor adına bankadan çekilen paralar için iki imza gerekliydi. Makbuzlardaki imzalar sahiplerine mi aitti? Tüm makbuzlar incelenmiş miydi?

Güreş Federasyonu'nun, güreşçilere yardım olarak gönderdiği 2 milyon 100 bin lirayı Sabri Sadıklar, kime, hangi tarihte teslim etmişti? Bu para bankaya hangi tarihte yatırılmıştı.

Atina harcalamalarındaki imzalar incelenmiş miydi? Masrafların altındaki imzalar kimlere aitti ve o kişiler imzaların gerçek sahipleri miydiler? Bir yöneticinin kendi cebinden ödediği yemek ve eğlence faturaları masraf dosyasına nasıl girmişti? Yunanlılar bizim güreşçilere otobüs tahsis etmişken masraf listesindeki otobüs masrafı hangi otobüsün masrafıydı?

Ancak bu soruların cevabı verildiğinde Ulaştırmaspor'daki fırtına sona erecek. Ama bu cevabı kim, ne zaman verecek?

Temel ÖZALAK

Pakdemirli, Kılıç ve ötekiler!..

Vay Recep Kılıç vay.. Kırkpınar Başpehlivanı olurken, erliği mi, çivgarı mı öğrendin?. Akademilerde okurken, kitaplar yazarken, sporun ululuğuna mı inanıyordun, ucuzluğuna mı?.

Ulaştırmaspor'un içindeki birtakım parazitlerin bozulan işlerini tamir görevi sana mı düştü?.

Daha düne kadar, "Hocam" deyip elini öptüğün Muharrem Atik'in başına bir çıvgar sonucu gelmediysen bile, hiç düşünmedin mi "Bu nasıl iştir, seni nasıl bu işe alet ederler?."

Çayırdan topladığın ödül ve parsaların yanında, Ulaştırmaspor'daki Muharrem Hoca'nın 150 bin lira maaşına göz dikmiş olamazsın?.

Öyleyse nedir Recep Kılıç söyler misin?. Nedir bu dümen?. Ne istersiniz, yıllardan beri bu ülkenin güreşine bir şampiyon yetiştirmek için, minder farelerine ve alaylılara karşı ölüm kalım savaşı veren Muharrem Hoca'nın karşısına dikilmen?. Şimdi de okullu, okulluyu mu yiyecek?.

Akademi mezunu, kitap sahibi, Kırkpınar Başpehlivanı Recep!. Sana bu işler hiç mi hiç yakışmıyor.. Tezelden kaç git ordan. Kaç git de, onurunu kurtar.. Yoksa bu çirkef seni fena halde kirletir, sonra dünyanın bütün sabunları yetmez temizlemeye..

★ ★ ★

Ulaştırmaspor'u Veysel Atasoy bizzat ilgilenip kurmuştu. İşe baştan, en alttan başlayacak, geleceğin şampiyonlarını yetiştirecek bir kulüp olacaktı bu. Başına Muharrem Atik'i getirdiler. Atik harika bir takım, daha doğrusu takımlar kurdu.. Yıldızlar, gençler, ümitler. Geçen yıl büyük başarılara ulaştı. Bu yıl da artık, dünya, Avrupa şampiyonluklarına sıra gelmişti. Gelmişti ama, Veysel Atasoy gitti, Ekrem Pakdemirli geldi. Kulüpten sebeplenen ve bu sebeblenmelerinin önünde hep Muharrem Atik'i en ödün vermez şekilde bulan parazitler için bu fırsat oldu. Minder altında ne dümenler çevrildi bilmiyoruz. En büyük şampiyonalara iki ay kala, Muharrem Atik'i istifaya zorlayacak komplo kuruldu. Daha dün Muharrem'in öğrencisi, bugün hâlâ fiili güreşçi Recep Kılıç, Muharrem Atik'in başına "Teknik Direktör" diye getirildi. Atik istifa edecekti hesaplarınca. Ama 150 bin lira maaşla, bir evladını üniversitede, ötekini Anadolu Lisesi'nde okutan Hoca, başına buyruk değildi ki?.

Ne acı bu ülkeye ki (Sizin de dikkatinize Sayın Hasan Celal güzel, Sayın Spor Bakanı) Muharrem Atik gibi dünya çapında bir hocaya ayda 150 bin lira maaş veriyor, daha kötüsü, onuruna rağmen bu paraya muhtaç bırakıyordu.

★ ★ ★

"Yaş 50 oldu Hıncal Bey" dedi, Muharrem Hoca, ağlayarak.." Bir kere daha çocuklarımı elimden alıyorlar. Daha kaç kez işe sıfırdan başlayacağız. Ömrümüz vefa edecek mi?."

Koca dev, hüngür hüngür ağlıyor, biz öfke ile tırnaklarımızı avcumuzun içine gömüyorduk..

Size ne anlattılar bilmeyiz, Sayın Pakdemirli..

Ama dinlerseniz, bizim de anlatacaklarımız var.. Ulaştırmaspor'a da, Türk güreşine de bulaştırılmak istenen çirkefe dair anlatacaklarımız var..

Şu işe yol yakınken el koysanız da, şampiyonalara iki ay kala çocukları hocalarından ayırarak takımı içerden yıkmak, sonra da üç kuruşluk menfaatlerini sürdürmek isteyenlerin oyunlarını bozsanız!.

Bekliyoruz, Sayın Pakdemirli..

Eğer sadece Ulaştırma'nın değil, Türkiye'nin de bakanıysanız?.

Bekliyoruz Recep Pehlivan..

Eğer hâlâ pehlivansan!.

Hıncal ULUÇ

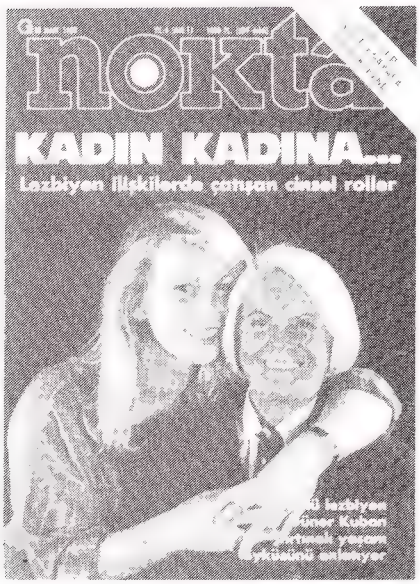

Güner Kuban

Kapak yazınızı ve Güner Kuban'la yapılan söyleşiyi zevkle okudum. Daha önce de benzer bir yazınızı okumuştum, ama bu kez gerçekten güzel buldum. İlginç bir yaşamı bütün boyutlarıyla vermek tam anlamıyla bir gazetecilik olayıdır. Kim ne derse desin, artık Türkiye'de de bu tür konular işlenmeli, bu tür bir yaşamı seçen insanlar da konuşmalıdır. Güner Kuban gibi renkli bir kişiliği bize tanıttığı için **Nokta**'ya teşekkürler.

Umut Özen-ANKARA

Hatıraya saygı

Derginizin Güner Kuban'la ilgili kapak yazısında, Gazeteci Burhan Tan'ın da adı geçmekteydi. Eski kuşak gazetecilerin yakından tanıdığı Burhan Tan'ı, 1959'da ünlü Londra uçak kazasında kaybettik. Burhan Tan, Türkiye'nin yetiştirdiği en iyi fotomuhabirlerinden biri, Avrupa çapında bir elemandı. Ölümü basın camiası için gerçek bir şok olmuştu. Şimdi, ölümünden bunca yıl sonra, böylesine saygıdeğer bir kişinin özel hayatının bir bölümünün konu edilmesi, Burhan'ın eski arkadaşları olan bizleri gerçekten çok üzdü. Yayın organlarının, artık aramızda olmayan kişilerin hatırasına daha saygılı olmasını beklemek hakkımız sanırız.

Gazeteci arkadaşları

Hidayete erenler

Sayın Dr. Erol Göka'nın hidayete erme olayını psikolojik yönden değerlendirmede vardığı nokta, anladığım kadarıyla bu kişilerin kişilik arayışı içerisinde olmaları... Acaba yaşamının 32 yılını Batı'da geçirmiş, Batı ve Türk kültürünü yaşamış, öğrenimini çeşitli ülkelerde tamamlamış sosyolog Doçent Nur Vergin'de mi daha önce kişilik arayışı içerisindeydi?

Benim kanımca, din ister koyu, ister alafranga ister entelektüel yaşansın, insanın kişiliğini bulması değil de büyük bir eksiğini tamamlaması ve ruhi özgürlüğüne kavuşmasıdır.

Atilla Püral-ZONGULDAK

Conolar

Kapak yaptığınız "Conolar" gerçekten önemsenmesi gerekli bir konudur. Atadan gelme, yani öz beöz Türk olup, Türkiye toprakları içinde yaşayıp, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmamak zannederim büyük bir acı. Ülkemiz her yardım isteyene elini uzatıyor, onu bağrına basıyorda; neden yanı başımızdaki bu sıfatsız insanları görmüyor? Bu insanlara iş alanı açmak, hiç olmazsa nüfuza geçirmek, İçişleri Bakanlığı'nın ve Türk milletinin görevidir. Bu insanlar bu milletin insanlarıdır.

Özlem Yıldırım—K.MARAŞ

Conolar da artık vatandaş

Ekonomi tartışması

Bilsay Kuruç'la eski sosyal demokrat Işın Çelebi'nin tartışması gerçekten ilginçti. Bilsay Kuruç'un rakamlarla ortaya koyduğu tablo ANAP'ın ekonomik politikasının iflasını sergiliyordu. Bu tablo karşısında yeni ANAP'lı Işın Çelebi'nin yapacağı fazla birşey yoktu.

Ufuk Nejat CANDEMİR

Teğmen Ümit Eriş

Derginizde Teğmen Ümit Eriş'le ilgili yazıyı tüylerim ürpererek okudum. Doğrusu böyle bir yazıya iki sayfadan daha az yer vermenize de ayrıca üzüldüm. Bir yanda öğretmen Sıddık Bilgin'in işkenceyle öldürülmesi olayı, öte yanda aynı olayda yer alan Teğmen'in iki kişiye tecavüz etmesi... İnsanın aklı almıyor. Halen Sıddık Bilgin olayı aydınlatılamadı. Sorumluların görevlerinin başında olması daha ne tehlikelere yol açacak kimsenin umrunda değil. Böyle ilgisizlik, görmezlikten gelmek ne insanlıkla bağdaşır ne de demokrasiyle.

Ahmet Atak-İSTANBUL

Okuyucu Mektupları için adres

Nokta Dergisi Okur Mektupları
Gelişim Yayınları
Levent / İSTANBUL

ABONE KOŞULLARI

Yurt içi

6 aylık: 22.000 TL.
1 yıllık: 43.000 TL.

Abone bedellerinin 128 139 no'lu Nokta Süreli Yayınlar A.Ş. Posta çeki hesabına yatırılmasını rica ederiz.

Yurt dışı

(Yıllık-uçak postasıyla)
Avrupa ve Ortadoğu: 150-DM

ABD ve Uzakdoğu: 127 ABD Doları

Abone bedellerinin Yapı ve Kredi Bankası Nişantaşı Şubesi 615 147/6 no'lu hesaba transferini rica ederiz.

Almanya Abone Müracaat:
Sete Gmbh Germanenweg 2
6057 Dietzenbach/ Steinberg
Tel: 06074—33256
Postgiroamt Frankfurt/M
Konto Nr. 146433-605

Eksik sayılar için adres:
Klodfarer Caddesi No: 25
Cağaloğlu-İstanbul Tel: 527 74 64

Kıbrıs fiyatı: 1500 TL.

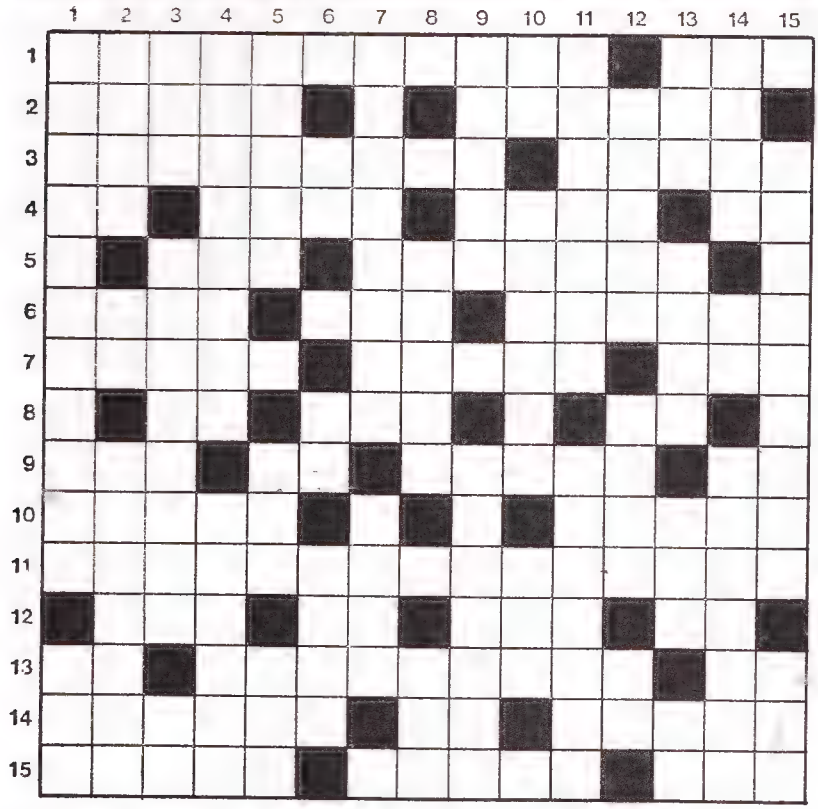

SOLDAN SAĞA: 1- Güneşli Bataklık, Bedrana, Kara Çarşaflı Gelin, Derya Gülü gibi filmleriyle tanınan ve geçenlerde 58 yaşındayken ölen sinema yönetmenimiz - Güney Anadolu'da bir ırmak. **2-** Ürenin kanda birikmesi sonucu ortaya çıkan hastalık - Japonların ulusal giysisi. **3-** Farklı yapıda olan, ayrışık - Ünsüzle biten bir sözcüğün ünlüyle başlayan bir sözcüğe bağlanarak okunması. **4-** İlaç - Denizcilikte maçuna ve başka makinelerin çevrilmesi için verilen komut - Hac zamanı dışında Kâbe ve diğer kutsal yerleri ziyaret etme - İki tarla arasındaki sınır. **5-** Dar, uzun ve hafif bir yarış kayığı - Güney Afrika Cumhuriyeti'nin işgali altında bulunan ülke. **6-** Eski dilde inciler - Posta kuruluşumuzun simgesi - Güvercin büyüklüğünde bir av kuşu. **7-** Hz. Muhammed'in çevresinde toplanan Müslümanların tümü - Dil devriminin ilk yıllarında **vali** anlamında kullanılan sözcük - Asya'da bir ırmak. **8-** İran'ın plaka işareti - **Maksim Gorki**'nin tanınmış bir romanı - Bin metrenin kısa yazılışı. **9-** Yurdumuzda bir göl - Kripton elementinin simgesi - Yakasız, iliksiz ve kolları bolca bir tür kısa ceket - Bir renk. **10-** Mantık - Isimler. **11-** 1903-1977 yılları arasında yaşamış, çeşitli gazete ve dergilerde yayımlanan karikatürleri ve **Kösem Sultan, Kara Ahmet, Barbaros** gibi tarihi kişileri konu alan çizgi romanlarıyla tanınmış ünlü ressam ve karikatürcü. **12-** Gemilerin onarıldığı üstü örtülü havuz - İskambilde birli - Bir dairenin kendi düzleminde bulunan fakat merkezinden geçmeyen bir doğru çevresinde dönmesiyle oluşan cisim - Hile. **13-** Bir nota - Böbreküstü bezlerinin etkili maddesi - Çin ve Japonya'da oynanan bir çeşit satranç. **14-** Açı ölçmeye yarayan dönme hareketli bir çeşit cetvel - Öğütülmüş tahıl - Patika. **15-** Hint Okyanusu'nda yaz ve kış mevsimlerinde birbirlerine ters yönlerden esen geniş alanlı rüzgâr - Eğrilmekte olan yün, keten gibi şeylerin tutturulduğu bir ucu çatal değnek - Gözleri görmeyen.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1- 1898-1986 yılları arasında yaşamış, Türk tıp tarihi, Türk minyatürcülüğü, hat ve süsleme sanatıyla ilgili çok sayıdaki araştırma ve inceleme yazılarıyla tanınmış Türk hekimi - Dansta kavalyenin eşi. **2-** Faiz - "Emekli" sözcüğünün kısa yazılışı - Çobanların çaldığı ıslık. **3-** Kabul etmeyerek geri çevirme - Küçük ispirto ocağı - Duman lekesi. **4-** İlk İslam imparatorluğunu kuran Arap hanedanı - Küçük çubuklarla oynanan bir oyun. **5-** Yarık, yırtık - Bir çeşit sipersiz şapka - Judo ve karatedeki en üst derecelere verilen ad. **6-** Adına her yıl uluslararası yarışmalar düzenlenen **Cezmi** önadlı Türk atleti - Ünlü bir sinema yıldızımızın soyadı - Kalıpta pişen bir tür meyveli pasta. **7-** Güney Amerika'da bir ülke - Kısa bacaklı bir köpek cinsi. **8-** Parlak yüzlü bir çeşit ipekli kumaş - Kutsal ışık. **9-** Kimi felsefe ve din kuramlarının dayandığı temellerden her biri - İstanbul'un eski adlarından biri. **10-** Endonezya'nın plaka işareti - İslam inancındaki dört büyük melekten biri - Yapmacıklı davranış. **11-** Güçlü bir donanma kurarak Ege Denizi'ne hâkim olmuş, Kantakuzenos'un Bizans imparatoru olmasına yardım etmiş, Papalığın örgütlediği Venedik, Ceneviz, Rodos ve Kıbrıs donanmalarının İzmir'e saldırısı sırasında ölmüş Aydınoğulları beyliğinin üçüncü hükümdarı - Aklama, temize çıkarma. **12-** Yağlarda gliserin ile birlikte bulunan bir asit - Özütü hekimlikte kullanılan bir akasya türü - Japon lirik dramı. **13-** Temel, esas - Bilgin - Bir oyun ya da filmde dinlenme süresi - Bir nota. **14-** İlk damıtılan ve içinde anason bulunmayan rakı - Vilayet - Cıva ile bir başka metalin alaşımı. **15- "Anastas mum satsana"** örneğinde olduğu gibi, tersinden okununca da aynı anlamı veren söz ya da söz grubu - SSCB'de bir ırmak.

Hazırlayan: Sedat YAŞAYAN

Geçen haftanın çözümü

GELİŞİM
JAMA®
Çeviri Tıp Dergisi

3. sayısı çıktı

DOKTORLAR, TÜM TIP DÜNYASI MENSUPLARI GELİŞİM JAMA'YA ABONE OLMAK İÇİN FIRSATI KAÇIRMAYIN!

Amerikan Tabibler Birliği'nin (AMA) resmi yayın organı olan JAMA, Ocak 1988 tarihinden itibaren özenle seçilen ve çevrilen orijinal yazılarıyla Gelişim Yayınları tarafından Gelişim-JAMA adı altında Türkçe ve aylık olarak yayımlanmaktadır. Size dünya tıp literatürünü anında izleme olanağını verecek bu eşsiz kaynak Gelişim-JAMA'nın, satışı öncelikle abone sistemiyle olacak ve derginiz her ayın başında piyasaya verilmeden önce size taahhütlü postayla gönderilecektir. Abone olan okurlarımız yıl içinde olabilecek fiyat artışlarından etkilenmeyecek ve 12 sayıyı 10 sayı fiyatına alacaklardır. Aşağıdaki abone formunu eksiksiz olarak doldurup banka veya posta çeki makbuzunuzun bir kopyasıyla birlikte bize göndermeniz yeterlidir.

EVET! Her ay Gelişim JAMA'yı almak istiyorum.
20.000 TL. karşılığı bir yıllık (12 sayı) abonemi başlatın.

GELİŞİM
JAMA®
Adres: GELİŞİM-JAMA, GELİŞİM YAYINLARI 80720 Levent-İstanbul Tel: 169 66 80 (20 Hat)

(makbuzu ilişiktedir)

☐ Banka: İş Bankası Nişantaşı Şubesi 33360 No'lu hesabı

☐ Posta çeki: Süreli 128139 No'lu hesabı

Gelişim-JAMA'yı ☐ Ev ☐ İş ☐ Muayenehane adresime gönderin

Başlama sayısı / Bitiş sayısı

Adı Soyadı / (Varsa) Unvanı / (Varsa) İhtisası

İş Adresi

Muayenehane adresi

Ev adresi

Tarih / İmza

Bütün komünler aşkla başlar...

İster ilkel komünel olsun, ister serf komünleri... İster falanster, ister fabrika komünleri... İster Paris, ister Sovyet komünaları... Mao'nun kültür, hippinin guru komünleri... İster minik kızıl iktidar komünleri, ister kamp kamp siyah anarşist komünler... İster koyu yeşil tarikat komünleri, ister açık yeşil çevre çevre çevreci komünler... Bütün komünler aşkla başlar, ya aşkı paylaşarak, ya da aşkla bir şeyler paylaşarak... Altı çizileceğine birim birim komünü yaratan bireyin, üstü çizildiğinden midir, aşk biter, komün biter testimize buyur ola bu hafta...

1 Komünlerden komün beğenin. İlk proleter devrim Rusya'da değil, 1871'de Fransa'da gerçekleşmişti. Marx ve Engels'i çok etkilemiş olan ve ancak 73 gün sürebilmiş bu kısa süreli büyük eylemi bir çırpıda anımsayabilecek misiniz?

a) Rive Gauche
b) Folies Bergeres
c) Paris Komünü
d) Mardi Gras

2 Dünyanın başına gelmiş en güzel salgın sayılabilecek hippi akımının çiçek çocukları komünlerde yaşardı. Herkes her şeyi bir arada paylaşır, mevki ve maddiyat için mücadele etmezdi. Tabii, komünlerin başına hemen oportunistler musallat olmuştu. Yogi, guru, baba diye bilinen komün sihirbazlarının arasında, ölüleri diriltmesiyle ünlü bir baba vardı. 1960'lara dönmeye çalışarak, kimdi bu avatar?

a) Sung Moon
b) Bhagwan Shree Rajneesh
c) Ali Baba
d) Sai Baba

3 Şimdilerde İsrail Exodus efsanesinin suyu çıkmış durumda ama başlangıçta öyle miydi? Vadedilmiş topraklarına kavuşmuş on binlerce genç Yahudi, yeni devletin ön ayak olduğu komünlere katılıyor ve el birliğiyle her şeyi paylaşarak genç İsrail'in ekonomik ve ideolojik temelini oluşturmaya çalışıyordu. Hatta, Golda Meier'in kocası komünlerdeki zor yaşam koşullarına dayanamayıp kaçmıştı. Bir zamanların herkese heyecan vermiş İsrail komünlerinin adı neydi, unuttunuz mu?

a) Kolhoz
b) Kibbutz
c) Konsantrasyon kampı
d) Ku klu kluks klan

4 1969 yapımı bu filmi oyunculardan Peter Fonda ve Dennis Hopper yönetmişti. Captain America pozundaki Peter ve Panço'su Dennis motorsikletleriyle komünden komüne gezerek Amerika'yı baştan başa kat ediyorlardı. Derken, Güneyin bağnaz köylüleri onları ve sonradan aralarına katılmış avukat rolündeki Jack Nicolson'u teker teker haklıyorlardı. Pat, pat, pat bu komünlü filmi anımsayın bakalım.

a) Kanlı Hücum
b) Asi Gençlik
c) Motorsiklekli Kız
d) Easy Rider

5 18 Kasım 1978'de Guyana'da Jonestown'daki Halkın Tapınağı tarikat komününe giren polisler dehşetengiz bir manzarayla karşılaşmışlardı. Başlarında Guru Jim Warren Jones olarak 900 mürit arkalarında mektuplar bırakarak topluca intihar etmişlerdi. Kendilerini topluca öldürme biçimlerini ürküyle anımsayabilecek misiniz?

a) Jim Jones herkesin içkisine siyanür katmış ve kadehini kaldırmıştı.
b) Jim Jones 78 saat vaaz vermiş ve bu sürede yemek yemeyi yasak etmişti.
c) Ayinde İncili yere atıp üzerinde tepinince herkesi şeytan çarpmıştı.
d) Jim Jones kadın-erkek herkesi beceririrdi. Bir gün müritlerden biri Jim Jones'u beceriverince kıyamet koptu.

6 İngiliz komüncülerinin müzik grubu sayılabilirler. Radikal parti üyesi iki oğlan ve beş feminist kızdan oluşuyorlar. Solistleri ünlü kız sesli Jimmy Sommervill. Son plakları **Red.** Son parçaları ise AIDS'li bir arkadaşları için besteledikleri **For a Friend.** Kim bu rock'çular?

a) Curiosity Killed the Cat
b) U2
c) Fine Young Cannibals
d) The Communards

Yanıtlar: 1) **c,** 2) **d,** 3) **b,** 4) **d,** 5) **a,** 6) **d**

Ahmet Turhan Altıner

EMRE ULAŞ / NOKTA

YOLDAŞ MARKS, BİŞEYLER YAPMALI... BU GORBOÇOV DENİLEN YENİ ADAM HERKESİ ETKİLİYOR
YOK CANIM, ABARTIYORSUN

MÜKEMMEL BİR RESTAURANT OLMAK

MÜKEMMELİ ARAYAN HER RESTAURANT İÇİN GEREKLİ OLAN "GERÇEK" BİR AŞÇIDIR. "MONSIEUR JACQUES LOLLIER", FRANSIZ MUTFAĞINA TUTKUN BİR USTA. HÜNERLİ ELLERİNDE, SANKİ HER LEZZET ESTETİĞİNE KAVUŞUR. VE SONRA, ZENGİN BİR MÖNÜDÜR SEÇMESİNİ

BİLENLERİN ZEVKİNİ OKŞAYA-

CAK ; FRANSIZ VE DÜNYA MUTFAKLARININ EN GÖZDE ÖRNEKLERİNDEN HAZIRLANMIŞ. BİR DE SUNUŞ VAR, ÖZENİ SİMGELEYEN, GÜMÜŞİ PIRILTILARLA AYDINLANMIŞ SOFRALAR

DA, TADILACAK ŞARAPLARA ANLAM KATAN. BAROK, BU MEKANDA MÜKEMMELİN ÇİZGİSİNİ TAMAMLAYAN TİTİZ BİR UYUMDUR.

NOSTALJİK BİR MELODİYLE BİRLİKTE İNCELMİŞ ZEVKLER AYRINTILARDA YAŞANIR. VE MÜKEMMELİ ÖZLEYENLER LEZZETİN DORUKLARINI TATMAK GÜN VE GECELERİNE AYRICALIK KATMAK İÇİN, "DÜNYANIN MÜKEMMEL RESTAURANTLARINDAN BİRİNDE" HEYECANLA BULUŞURLAR.

"S" RESTAURANT

REZERVASYON ZORUNLUDUR.
VEZİRKÖŞKÜ SOKAK, NO: 2, BEBEK - İSTANBUL
TEL: 163 83 26 - 163 83 27
("S" RESTAURANT) TEKNİK SERVİS VE TİCARET A.Ş.
BİR **TEKFEN HOLDİNG** KURULUŞUDUR.

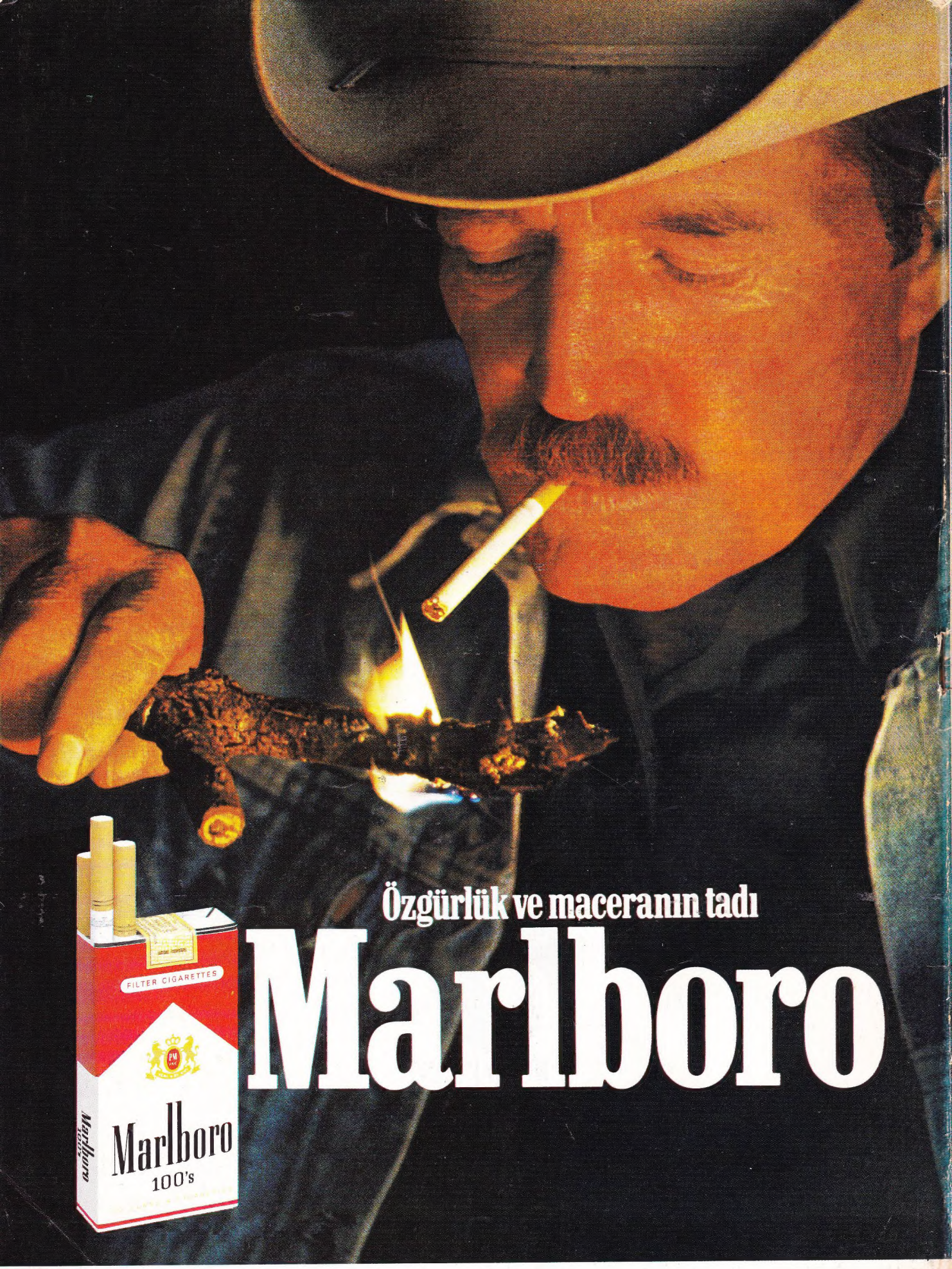

1979 YILI İCRA PL.467 TEDBİR UYARINCA SİGARA SAĞLIĞA ZARARLIDIR.